

ANNALIUM

PROVINCIAE

S. JOSEPHI

Ordinis Excalceatorum SSS. TRINITATIS
Redemptionis Captivorum.

LIBER X.

SYNOPSIS.

Posonii praedificando Cœnobio nostro ab Excellentissimo D. Nicolao Palffy Regni Hungariae Palatino Primus Lapis ponitur. Constantinopolitana Domus Fundatio Caesaris beneficio impetratur: mittuntur eò Religiosi, qui propriâ domo acquisitâ Sanctissima Eucharistia Sacramentum in suo Sacello collocant: ibidem Latina Schola aperitur. Tyrnavia nostrorum ad novum Cœnobium fit Translatio. Zassovia in Moravia Cœnobium post multas difficultates devictas Ordini nostro designatur, pro cuius structura Primus ibi Lapis ponitur. Accedit brevis Disquisitio de origine & antiquitate prodigiosa Imaginis B. V. MARLE, qua Zassovia magna veneratione colitur. Mira quadam beneficia ope ejusdem Sacra Imaginis impetrata. Indicitur Mediolani Congregatio, in qua tractatur de Cœnobiis Poloniae & Germaniae in Provincias redigendis, pro quarum Provinciarum meliore gubernatione varia in medium consilia afferuntur. D. Joachimi Ernesti Valsbergi ad fidem Catholicam conversio. Duodecima succinctè describitur Redemptio & cuidam pseudo-redemptori larva detrahitur. Posonii ad novam Ecclesiam Sanctissimum Eucharistia Sacramentum transfertur. Luctus in funeribus nobis piè affectuum Serenissima nimirum Principis Elisabetha Dorothea Heredis Norvegiae; Excellentissimi D. Adami Comitis a Kollonicz; Excellentissima D. Catharina Comitis Caraffa. Dominus Comes Philippus Sinzenhofer, nunc S. R. Ecclesiae Cardinalis in Ecclesia nostra Viennensi Episcopus Jaurinensis consecratur, cui praecessit Posonii in nostra quoque Ecclesia Domini Gregorii Zorger in Episcopum Transilvaniae Consecratio. Domus Patakinensis recuperatio & instantatio. Primus Lapis pro adificando Cœnobio ibidem ponitur. Conventus

nostri rediguntur in Provinciam; ideo laudes DEO, Imperatoribus, Principibus nostris, cæterisque Fundatoribus, Benefactoribus debite persolvuntur gratiarum actiones. 1721.

C A P U T I.

Pro Cœnobia nostro Posoniensi construendo Primus Lapis ponitur.

I. Elam Historiæ nostræ per libros novem texuimus, Annales per trium & triginta annorum periodum produximus; nihilominus tamen hæremus adhuc inter rerum initia. Jactamur in fluctibus terram, id est Provinciam, ex alto suspectantes, quam non nisi post integrum sexennium evolutum e propinquo visuri sumus. Lapides offensionis evitantes, securi atque tutâ conscientia varios transilivimus scopulos; ad metam nunc tendimus, cavendum tamen nobis est, ne in portu naufragium faciamus, velut accidit illi, qui monetur: *In fine ne corrumpas*. Igitur & Librum decimum ordimur. Annô sæculi hujus primô & vigesimô in plerisque Cœnobiis nostris cura ædificiorum fervebat; Viennæ namque post crebra interstitia claustrum, ut vocant, in quartam partem & ad perfectionem deducebatur. Eodem hóc annô Illaviæ, Tyrnaviæ, Comaromii, Pragæ, Agriæ, Albæ Carolinæ manus Cæmentariorum in structura Conventuum nostrorum desudabant. Posonii verò cum ad fastigium jam producta fuisset Ecclesiæ fabrica, vetus illa domus, quam nostri incolebant, temporum tere dine fatiscere, & ruinam minari cœpit, qua necessitate nostri compulsi ab Ecclesiæ structura destiterunt, & de novo cœnobia a fundamentis excitando susceperunt consilia.

Nostri ubique in fabricis occupantur.

II. Ut autem hoc ædificium ad regularem formam assurgeret, necesse fuit vicinam domum prius comparare, quâ obtentâ spatium tandem nacti sumus Cœnobii structuram Ecclesiæ connectendi. Humô deinde latè egestâ omnia ad Primum Lapidem ponendum parata fuerunt. Honor tam memorabilis functionis ob eundæ defertur Excellentissimo Domino Nicolao Palfio Regni Hungariæ Palatino veteri Ordinis nostri, & præsertim nostrorum Posoniensium Religiosorum, Benefactori. Dies ad hoc opus peragendum constituta fuit nona & vigesima mensis Junii, quæ Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli insignis eò annô in Dominicam inciderat. Ad hanc solemnitatem splendidiùs celebrandam invitati sunt cum Præposito suo Canonici omnes Collegiæ Ecclesiæ Posoniensis, Religiosorum præterea Ordinum Superiores, Regio-Cæsareæ Cameræ Præsides & Consilarii, alique Magnates, & Civium Magistratus. Ærea tabella Lapidis imponenda disponitur, cui sequens scriptura scalprò inciditur:

Vicina domus emittit.

Ad positionem Primi Lapidis omnia disponuntur.

1721.

DEO Trino Uni Optimo Maximo Gloria.

Annô Domini M. DCC. XXI.

III. Kalendas Julii.

INNOCENTIO XIII. Summo Pontifice.

Sub

Gloriosissimis Auspiciis CAROLI VI. Cæsaris,

CHRISTIANO AUGUSTO

E Ducibus Saxoniae S. R. E. Card. Archi-Episcopo
Strigonienfi,

N. A. R. P. ALEXANDRO a Conceptione

Ord. Excalc. SSS. TRINITATIS

Redemptionis captivorum

Majori ac Generali Ministrô

Illustrissimus & Excellentissimus

D. D. NICOLAUS Comes Palfy

Regni Hungariae Palatinus

Apud Pofonienfes

Eidem Ordini pro Cœnobii Constructione

Primum Lapidem Fundamenti

Beneficentissime posuit.

Primus Lapis
positus.

III. Statuta die vespere ad horam septimam, postquam æstivi calores jam deferbuissent, aderant invitati, & cum illis magna utriusque sexûs populi multitudo, quæ læto tympanorum tubarumque clangore excita avidè huc confluxerat. Militum excubie locum cingebant, arcebantque populum, ut cuique pro dignitate debitus locus assignari posset. Accessit Reverendissimus Wolfgangus Herold, Collegiatae Pofonienfis Ecclesiae Canonicus & Lector, Pontificalibus vestibus ornatus, qui ab Ecclesiasticis Ministris, nostraque Religiosa Communitate circumfusus Primum Lapidem solemniter benedixit, quem postea Excellentissimus D. Nicolaus Palfyus Regni Hungariae Palatinus ædili ministrante cæmentum fundamentis imposuit, ternaque malleoli tuncione in Sanctissima TRINITATIS honorem & gloriam signavit, resonantibus interea ex turri æribus campanis, & applaudentibus tubis ac tympanis, quæ festivo sonitu suo communi lætitiæ nostræ in seram noctem productæ obstetricabantur. Cœptum ædificium Idem Excellentissimus Regni Palatinus, quoad vixit, magnis subsidiis promovit. Hinc ipse Primus Lapis, sive in Lapidem præ admi-
ratione conversus Poëta ita cecinit:

Posse loqui Lapides non sit mirabile dictu,

Dum Lapidum Primus non sine voce loquar;

Hæc loquor: Innumeros Rex Cæsar vivat in annos,

Sit pietas populis, sancta sit una Fides;

Sit

Sit quoque Pax Regnis, fluat aura salubris in omnes, 1781.
 Et placidi Soles fundite ruris opes.
 Hæc precor; hæc TRIADOS Patrum cœtisque precatur
 Irrita nulla sinat currere vota DEUS.
 Ominis inque boni signum me Pallius Heros
 In fundamentum ponit amore Patrum.
 Perpetuis meritis pia Dextera fulciet arcus,
 Munere Largus erit Debitor ipse DEUS.

CAPUT II.

Constantinopolitana Fundatio urgetur, & in effectum deducitur.

I. PRIMUS Auctor, Motorque Constantinopolitanæ Fundationis, quantum conjici potest, ex nostris fuit P. Josephus à Jesu Maria, cum annis superioribus, ut præmissimus, Redemptionem in serie undecimam perageret, utpotè qui ab Achmete III. Turcarum Imperatore, terræ illius Principe, patentes Litteras impetraverat, quibus nostris facultas asserta fuit Constantinopoli Domum aliquam pro stabili incolatu comparandi. Glacie in hunc modum perrupta supplicem Libellum ad eundem effectum pariter Clementissimo Nostro CAROLO VI. Romanorum Imperatori obtulit, ejusque auxilium ad novam ibidem Fundationem stabilendam imploravit; nec dubitavit se propediem desideriorum suorum compotem futurum. Verùm mors invida pios conatus interceptit, & spem magna parte decollavit; ut superius quoque insinuavimus. Post præmaturum P. Josephi ex hac vita decessum omnis ulterioris prætensionis ardor in fumum abiit; multi namque credebant ob frequentia inter utrumque Orientis & Occidentis Imperium bella Constantinopoli nullam nobis stabilitatem sperandam esse, nec sustentari posse ibi Religiosos sine stasis, annuisque redditibus; ad hæc paucos repertum iri disitabant, qui ad terras tam longinquas proficisci, & apud gentes barbaras ac infideles diu manere vellent; præter alia hujus farinæ diverticula, quibus neglectum hujus Fundationis palliare combatantur. Hinc omnis evanuit cogitatio de hoc negotio ulterius promovendo.

II. Cùm igitur res illa non tantùm in silentio, verùm etiam in oblivione consopita jaceret, P. Andreas à S. Gertrude; qui cum P. Josepho Redemptore superius memorato Constantinopoli redemptionis negotium procuraverat, tanquàm optimus rerum rellis P. Michaëli à S. Josepho, Ordinis nostri in Curia Romana Procuratori Generali, singillatim perscripsit, quid in prosecutione hujus negotii ageretur, aut potius non ageretur. P. Michaël à S. Josepho, utprimùm epistolam accepit, eandem confestim ad Nostrum P. Alexandrum à Conceptione Majorem & Generalem Ministrum in Hispanias misit. Hic consideratis magnis utilitatibus, quæ

Titella sup-
 plici urgetur
 fundatio, sed
 morte Patriæ
 rei differtur.

Dichæmon ap-
 pugnatur.

Retumpia
 portandis.

Zzzzzzzzz

Redem*

1721.

In felle S. Angeli Custodis Ordinis nostri negotium resolvitur.

Et ab Augustissimo Imperatore redditur pro Religiosis assignantur.

in Redemptionem captivorum essent redundaturæ, si Constantinopoli Domus Ordinis institueretur, ne tam opportuna sine fructu elaberetur occasio, illico ad Superiores litteras exaravit, eosque efficacissimis verbis monuit, & cohortatus est omnem impendere conatum, ut negotium Constantinopolitanæ Foundationis, diuturna cunctatione sepultum, ad vitam & vigorem pristinum resuscitaretur. Difficile hoc imperium accidebat, quia multorum opinionibus repugnabat: urgente tamen obedientia, & vel maxime jubentis auctoritate negotium suscipitur, & præter expectationem ad felicem effectum deducitur; re namque in consultationem adducta decretum fuit, Augustissimi Imperatoris nostri CAROLI VI. de cujus Clementia sibi omnes plurimum pollicebantur, opem benignam implorare. Supplicem itaque Libellum denuò concipiunt, atque Sux Majestati porrigunt, quò ex Constantinopolitana Foundatione in Redemptionem captivorum redundatura emolumenta Clementissimo Cæsari proposuerunt: nec spes in Principem ad favores pronum fefellit; resolvit enim Augustissimus Imperator, ut instituendæ Constantinopolitani Ordinis nostri domui daretur initium. Hoc Decretum emanavit sexta die Septembris, quâ inter nostros Festum Sancti Angeli Custodis Ordinis nostri celebratur. In bonum id omen acceptum fuit, quasi hujus Cœlestis Genii (cujus tutelâ Religiosi nostri stabilem Constantinopoli sedem fixuri præcipuè opus habebant) patrociniò nobis tam secundus prætensionis nostræ successus obtigisset. Quarto & decimo mensis Octobris die Cæsar mandavit, ut ab hac eadem die incipiendo & inde computando de suo ærario pro quinque Ordinis nostri Religiosis, Constantinopoli sustentandis, mille floreni deinceps annuè penderentur, ita quidem ut semper post trimestre ducenti quinquaginta floreni pro eorum sublevandis necessitatibus numerarentur; Conventus verò Viennensis eam summam sibi persolutam fuisse datâ syngraphâ testaretur. Hac Clementissima resolutione feliciter impetrata, major quoque sublata fuit & præcipua difficultas, brevique temporis compendiò cætera desideratum obtinuerunt progressum, de quibus in sequentis anni commentariis, prout acta fuere, prolixius tractabitur.

C A P U T III.

Tyrnaviæ de veteri domicilio ad recenter ædificatum Ordinis Cœnobium fit Translatio.

1722.
Dispositio ad
Translati-
onem.

I. Restauratæ per CHRISTUM Salutis annò millesimò septingentesimò secundò & vigesimò Tyrnaviæ in Hungaria novum nostrum Cœnobium nondum elapsò bienniò quorundam liberalitate ab imis fundamentis tam citò surrexit, ut præter necessarias officinas tredecim Religiosi commodè jam in eo habitare potuerint. Antiqua interim domus ad publicam viam, in Ecclesiæ formam tumultuario opere redacta, Divinis Officiis peragendis interim locum præbuit, donec majus templum edificaretur. Rebus

Rebûs in hunc modum se habentibûs statutum fuit, ut decima quarta die mensis Junii, Dominicâ nimirum tertiâ post Pentecosten solemnis Translatio ex vetere Domicilio in novum hoc Cœnobium succederet, quæ ut majori dignitate perageretur, præcipui quique tam Ecclesiastici, quàm Politici Ordinis viri ad eam suâ præsentia honorandam invitati fuerunt. Interea de veteri domo moventur supellectilia : ornatur autem & instruitur novum propediem incolendum Cœnobium.

II. Decima igitur ejusdem mensis die, Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Andreas Kûrtœffy, Electus Episcopus Traguriensis, parvam novi Cœnobii Ecclesiam inter applaudentes tubarum clangores solemniter benedixit. Porro cum indictus Translationi dies illuxisset, præstitutâ horâ adfuere Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Paulus Spaçai Electus Episcopus Arbenensis, Eminentissimi & Serenissimi Cardinalis e Ducibus de Saxonia Strigoniensis Archi-Episcopi Vicarius Generalis & Causarum Auditor. Item Reverendissimi Domini Jacobus Raufcher & Joannes Uyvendy ejusdem Metropolitanæ Ecclesiæ Canonici. Prælaudatus Episcopus Traguriensis vir ætate venerabilis, & plusquam quinquaginta annorum Sacerdos Pontificalibûs insignibûs ornatus, pluribûs Ecclesiastici Ordinis Ministris aliisque Viris Nobilibûs comitatus, veterem ingressus est Ecclesiam, & apertò majoris Altaris Sacrariò dato thure Venerabile Eucharistiæ Sacramentum produxit, ac hierothecam reverenter complexus S. Thomæ Aquinatis Hymnum : *Pange lingua Gloriosi* præcinuit, quem post repetitos tubarum tympanorûmque clangores phonaſci musicis modulis decantârunt. Præcessit mox nostra cum Cruce Religiosa Communitas, secuti sunt Ministri, ac supra insinuatus Episcopus sacrosanctam Eucharistiam in hierotheca efferens; proximum locum tenuit Excellentissimus Comes Fundator Dominus Adamus Kolloniczius, cujus latera ambiebant supra recensiti Viri Ecclesiastici. Sequebantur Illustrissimus Dominus Antonius Sacri Romani Imperii Comes Breünerus, in Harrachiana Legione Centurio, Illustrissimus Dominus Thomas Berenius, Illustrissimus æquè Dominus Joannes Ernestus Zavitsch de Offeniz ejusdem Legionis Vigiliarum Præfectus cum reliquo Nobilium agmine. Hos excepit Inclytus Magistratus Tyrnaviensis cum suo Consule. Agmen clausit ingens utriusque sexûs populi multitudo. Viæ interea, per quas hæc religiosa pompa transivit, Musicorum concentibûs resonabant, & a thuris suffitu odoribûs latè fragrabant. Omnibûs tandem sacram ædiculam ingressis, sanctissimòque Eucharistiæ Sacramentò super aram, multis cereis irradiatam, floribûs & imaginibûs ornatam, in pretioso folio collocatò idem Episcopus Traguriensis ad persolvendas Sanctissimæ TRINITATI gratias Hymnum Ambrosianum intonuit, quem musici exquisitâ symphonîâ continuârunt, absolutis postea solitis precationibûs Reverendissimus & Illustrissimus Dominus Sigismundus Comes Berenius Abbas Beatæ MARIE Virginis in *Poroslo* super verba Agæi Prophetæ cap. 2. v. 10. *Magna erit gloria domûs istius novissima plus*

Nova parata
Ecclesiola be-
nedicitur.

Fit Sanctissimi
Translatio.

Concio.

1722.
Solemne Sa-
crum

quàm primæ Hungarico idiomate panegyricum sermonem habuit, ubi non minore eloquentia quàm spiritus fervore ac pietate, multa, quæ ad Ordinis nostri & Redemptionis captivorum commendationem faciunt, elegantissimè dixit. Finito sermone idem laudatus Episcopus Traguriensis solemne Missæ Sacrificium decantavit, & hierothecam cum Sanctissima Eucharistia solito ritu sacratio imposuit, ut ibidem deinceps asservaretur.

Lauretanæ
Litanie.

Alteræ Con-
cilio.

De veteri Ec-
clesiæ & do-
mibus, quid
actum sit?

III. Horâ secundâ post meridiem pia plebs fidelium confestim accurrit, ut pomeridianæ devotioni interesset. Expositio itaque Sanctissimò Sacramentò, & in augusto folio collocatò Lauretanæ Divæ Virginis Litanie dulcisonis modulis cantatæ fuerunt. Secuta est deinde Germanica concio dicente P. Luca a S. Nicolao Ordinis nostri Religioso, cui Evangelium illius Dominicæ aptissimum thema suppeditaverat *Lucæ 15. v. 16. Congratulamini mihi.* Quibus memorabili huic Solemnitati finis impositus, & populi devotioni ubertim ad Sanctissimæ TRINITATIS Honorem & Gloriam satisfactum est. Porro vetus Ecclesia nostra cum annexis domibus postea Sanctimonialibus Societatis S. Ursulæ Virginis & Martyris, cum Tyrnaviam Ordinis sui coloniam inducerent, cessit, quæ ibidem aliquamdiu moratæ ad commodiorem quoque non multò post situm, ubi nunc sunt, se transtulerunt. Eadem Ecclesia paulò post usque ad fundamenta fuit diruta, ut proinde nunc pauca duntaxat ejus rudera & vestigia supersint; domus verò Magistratui resignatæ incolis ad censum elocantur.

C A P U T IV.

Religiosi nostri Constantinopolim proficiscuntur ad novam Domum instituendam.

Adoretur
Constantinopolim
proficiscuntur.

I. **V**idimus superius Foundationem Domus nostræ Constantinopolitanæ Augustissimi Imperatoris CAROLI VI. beneficiâ maturuisse: superest itaque ut Religiosos nostros Byzantium proficiscentes comitemur, eorumque in hanc urbem ingressum consideremus. Equidem illi non statim a Clementissima Cæsaris resolutione Constantinopolim missi fuerunt, sed primò post sex menses, ut ex assignata pensione viaticum haberent, quò se sustentarent in longinquo itinere. Quamvis autem quinque Religiosi ibidem alendis Cæsar sumptus suppeditasset, cum tamen aliæ atque aliæ necessariae expensæ requirerentur, quatuor solum in præsentem ad hanc Missionem selecti fuerunt nempe: P. Andreas a Nativitate reliquorum Præses, P. Philippus a S. Wenceslao, P. Casimirus a S. Josepho, ac etiam pro domesticis officiis Fr. Georgius a S. Joanne Nepomuceno activam vitam professus. Cum ad itineris securitatem Salvi Conductus Litteræ pariter requirerentur, scripta fuit epistola Dierlingo, Cæsaris ad Portam Ottomannicam Ministro, ut eas pro quatuor nostris Religiosis & tribus aliis liberis personis, quæ sub titulo servorum cum nostris Constantinopolim adire decreverant, ab aula Ottomannica impetraret. Fecit ille

ille, quod rogatus fuerat, petitasque Litteras Viennam transmissit. 1722.
Has Turcarum Imperator ad Nissensem Præfectum expedit, ut
nostri eò delati has eidem suo tempore exhiberent. Scriptæ fu-
re idiomate Turcicò, quæ in Latinum translatae hunc sensum ef-
ficiunt :

*Sultan Ahmed Filius Sultani Mebemed
Chan semper Victoriosus.*

Salvi Condu-
ctus Litteræ.

*Honorando Consiliario, Ordinatore mundi, Compositore Ordinatio-
num populorum, Moderatore, Directorique Rerum publicarum sublimi
judiciò ac prudentiâ, & qui conficit, ac terminat negotia universi
rectò consiliò, Roboratori Fabricæ Imperii & prosperitatis, Firma-
tori columnarum Felicitatis & Gloriæ, Dotato variis gratiis Regis
Altissimi, Gubernatori Nissæ, Ministro meo Osman Bassæ, cujus
DEUS Excelsus perpetuet gloriam. Nec non præstantissimis Judi-
cum, Præsulumque, qui fodine sunt & fontes scientiarum ac sacun-
dia, locorum Nissæ usque ad Fulgidam Meam Portam in via oc-
currentium Judicibus, quorum Præstantiæ augeantur. Præstanti-
bus quoque aut Inclytis inter paris conditionis viros Præfectis &
Ducibus Janissarorum, nec non Magnatibus Provinciarum, aliis-
que Officialibus, quorum Dignitates augeantur. Postquam Meum
Imperiale Mandatum ad vos pervenerit, notum sit, quòd ex parte
Exemplaris Principum Nationis Messie ad Fulgidam Meam Por-
tam commorantis Romani Imperatoris Residentis a Dierling, cujus
extrema sint felicia, mediante Libello expositum sit, modò ex Ger-
manicis Religiosis Andreæ nomine quemdam Religiosum una cum
tribus Sociis, nec non cum tribus a tributo Liberis suis servis aut
famulis juxta in Instrumento Pacis de eliberandis captivis expres-
sum Articulum captivos eliberandi causâ Viennâ ad Excelsam hanc
Meam Portam venire desiderare, & cum præfatus Residentes Cæsa-
reus, ut in quemcunque vestra Jurisdictioni subiectum Districtum
præfatus Religiosus Andreas, ejusdemque Socii, unâ cum tribus a
tributo immunibus suis famulis pervenerint, ii neque in via, ne-
que in hospitibus & diversoriis ullatenus molestantur, nullumque
damnum eorum vestimentis, hominibus & jumentis inferatur, nè-
ve dicti Religiosi contra Sacras Capitulationis Pacis per tributum Col-
lectores exactione tributum, aliòque pretextu infestentur, atque mole-
stantur, immò ut cum eorum consensu juxta constitutionem pretii
propriâ eorum pecuniâ procuratis eis necessariis victualibus ad
quemlibet vestrum salvi & incolumes transmittantur, ac promo-*

Aaaaaaaa

vean-

1722. *veantur, Imperiale Meum Mandatum enixè rogaverit; quocirca, ut supra declaratò modò procedatur, simulque imperari, postquam hoc Nobile Mandatum ad vos pervenerit, ut vos hac in re juxta hoc Meum Sublime ac Excelsum Mandatum procedatis, & in quamcumque Vestrùm Jurisdictionem aut Distriktum præfatus Religiosus cum suis Sociis & tribus suis servis pervenerit, eos neque in via & transitu, neque in hospitibus & diversoriis molestetis, neque contra Articulos Pacis per tributì Collectores ulla tributì exactione, aliòque prætextu eos infestari sinatis, quinimo procuratis illis pro eorum pecunia juxta Constitutionem pretii necessariis victualibus eos Salvos & incolumes de uno ad alterum locum transmittere studeatis, juxta Nobilis Mei Mandati tenorem vos geratis, ità scitote, & Signo meo Imperiali fidem præstetis. Dabantur in primis decem diebus mensis Schaban annò Hegiræ 1134. id est circa ultimos dies mensis Maji annò 1722.*

In Inclÿta Urbe Constantinopoli.

Litteræ Principis Eugenii ad Disceplina.

Belgradò Nissam progrediuntur.

Urbaniter a Bassa excipiuntur.

Fidum hominem adjungit.

Constantinopolim perveniunt.

II. His accessère & aliæ Litteræ Serenissimi Principis Eugenii de Sabaudia Constantinopolim ad Dierlingum exaratae, quæ missos Religiosos & eorum propositum prolixè commendabant. Demum comparatis quibusdam sacris supellestilibus pro Sacelli ministerio, Constantinopoli vix reperiendis, nostri die nona & vigesima Augusti Viennâ sub protegentis Numinis auxilio iter sunt aggressi, & Danubii fluctibus vecti decima tertia die mensis Septembris Belgradum appulerunt, ubi a nostris Cœnobitis magna charitate excepti decem dierum moras fecerunt, ut de rebus nonnullis ad hoc iter necessariis sibi in loco & tempore prospicerent. Belgradò digressi post aliquot dierum iter Nissam tenuerunt. Ibi exhibitis Magni Sultani Litteris omnem benevolentiam sunt experti, commeatu etiam pro eorum pecunia abundè suppeditato. Osman Bassa Nissenfis providè considerabat, externos esse nostros, nec idiomatis, nec regionis gnaros, atque adeò facillimè fieri posse, ut per decursum tam prolixi itineris aliorum maleficiò eis damnum aut pernicies inferatur: veritus itaque ne suo capiti inde periculum accresceret, & ipse alienæ culpæ poenas dare cogeretur, hominem ex suis fidum, viarumque gnarum elegit, qui eos Constantinopolim usque comitaretur, illisque pro eventuum diversitate nunc ducis, nunc nuncii, nunc protectoris officia præstaret, aut si aliis curribus, equis, vel victualibus opus haberent, hæc eis adferri curaret. Turca ille minimè improbus demandato sibi munere egregiè functus est, nostrisque insigni fidelitate in cunctis occasionibus operam suam egregiè probavit.

III. Longis tandem viarum tractibus emensis quarta & vigesima die mensis Octobris ad portas Urbis Constantinopolitane pervenerunt: Urbem tamen non prius ingredi sunt auli, donec Dierlingo, Cæsareo Ministro adventum suum insinuassent, qui propter

pter sævientis pestis luem sub idem tempus in vicum *Cruzesme* ad Bosphori Thracii ripas salubrioris auræ gratiâ domicilium transtulerat. Dierlingus intellecto Patrum adventu ad Magnum Vezirium & Chehajam (hic est supremus aulæ Turcicæ Præfectus) ablegavit Interpretem, ut suo nomine uberes gratias eisdem persolveret ob beneficia a Bassa Nissenfi in nostros Religiosos collata, qui eis fidum probumque hominem adjunxisset, cujus ductu salvi & incolumes Constantinopolim attigissent, & peteret, ut nunc eosdem pro sua benevolentia apud Portam insinuare velint. His perceptis e vestigio quidam Vezir-Agasi cum aliis sex ab obsequiis Turcis majoris honoris causâ Religiosis nostris ad portam Adrianopolitanam, ubi substiterant, obviam missus est, qui eosdem ad Cæsarei Ministri ædes in *Cruzesme* adduxit. Indè Peram-Constantinopolis perrexerunt, & in Palatio ejusdem Cæsarei Ministri hospitium acceperunt, donec de alia sibi commoditate providerent. Chehaya subinde ad Dierlingum omnibûs amicitie signis plenum responsum expedivit, quò testatus est, sibi gratissimum fuisse audire, sua officia tam bonum effectum habuisse, iẽque semper promptissimum fore ad omnia ei obsequia deferenda. Die sequenti, quæ fuit vigesima sexta ejusdem mensis Octobris P. Andreas solutis sarcinis Epistolam a Serenissimo Eugenio Principe scriptam Dierlingo tradidit. Domicilium, quod interim Religiosi incoherent, quæritur, & invenitur, licet multis undique circumseptum incommodis, quibûs rerum initia nunquam carent. Id quidem nostri hac in occasione affatim sunt experti, naſtisque pro CHRISTO complures patiendi occasiones.

1722.

Nuncios ad Cæsarem Ministrium Constantinopolim morantem.

Gratias aguntur Magno Vezirio & Chehaya pro beneficiis.

Religiosi ad Cæsarem Ministrium honorifice ducuntur.

Hospitium.

C A P U T V.

Zassovia in Marchionatu Moraviae novi Cœnobii consequendi spes affulget.

I. **S**I unquam aliàs inter spem & rem ambigua difficilisque fuit negotiatio, profectò nunquam magis aliquid aut pertinaciùs fluctuavit hac fundatione Zassoviensi: scilicet magna semper magnis constant impendiis. Favebant quidem populorum studia, & paribûs utrinque votis augebantur desideria, fallente tamen plerumque successu. Annis plusquam viginti in Moraviam ducendi Ordinis coloniam inter inania desideria omnis noster hucusque stetit conatus: Urbes & oppida quinque in Moravia numerabantur, quæ nobis diversis temporibûs majorem, minorẽque spem faciebant, Cœnobii cujusdam obtinendi; emergebant autem frequenter obstacula, quibus deterriti opus continuò refrixit. Rursum cum post longam caliginem lux quædam tenuis promicaret, priore statim desiderii fervore incalescebamus, & spe redanimata cuivis occasione Ordinem propagandi imminebamus, non aliter ac in naufragio fieri solet, ubi quævis tabula ad salutem arripitur.

Dia laboratum, plerumque frustra.

II. Hos inter alternantis fortunæ fluctus propitio tandem fidere affulgente in portum desideriorum nostrorum post multas

Offertur nova occasio, spes redit.

Aaaaaaaaaa 2

jaſta-

1722.

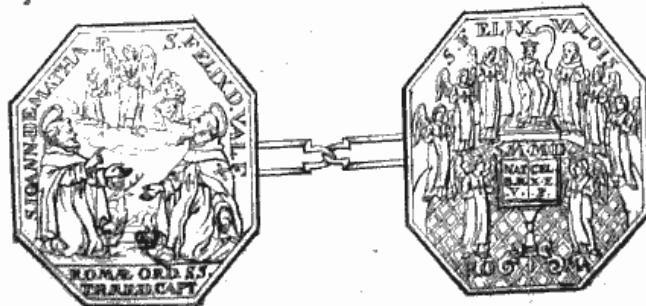
jaſtationes proveſti ſumus. Sidus illud, & Stella noſtra fuit ipſa Coelorum Regina, cujus prodigioſæ Iconi, quæ Zaſſoviæ, Moraviæ oppido ad Beczuam fluvium, magna religione colitur, Zierotini Comites tanquam Domini illius loci novum Templum ædificare decreverant, ut Venerabilis hæc Imago, quæ in obſcuro hætenus ligneoque ſacello non nihil latuerat, in auguſtiorẽ ædem translata plures ad cultum Magnæ DEI Matris MARIE alliceret. Hanc novam ſtructuram noſtri in pabulum ſuæ ſpei converterunt. Notus jam pridem locus erat, & pietatis ergo a quibusdam Religioſis noſtris interdum frequentatus, quorum unus, Frater nimirum Wencelaus a S. Antonio, Mezriczii haud procul Zaſſoviâ natus, ſacram hanc Effigiem æri incidi, adjectâque precatiuncula, ut hyperdulicus Virginis DEIPARÆ cultus latiùs propagaretur, per omnem ferè Moraviam, Bohemiam & Austriam diſpergi curavit; fertur enim ultra ſex millia harum Imaginum, in diverſa forma & magnitudine ſculptarum, in vulgus ſparſiſſe; tam ille tenaciter Devotionem erga hanc Venerandam Iconem retinuit, quam a teneris unguiculis hauſit. Hinc cùm fama percrebreſceret novi hujus Templi excitandi, ille protinus animum adjecit ad hanc ſtructuram Ordini noſtro aſſerendam, cujus conatibus id potiſſimum obſtetricabatur, quòd ob natale ſolum Zierotinis Comitibus eſſet perquàm acceptus, gratusque; ac prætereà Fratrem Germanum haberet, qui Zaſſoviæ ad eandem ſacram ædiculam ludum procreandi juventute adminiſtrabat.

Urgetur Tem-
pli initium.

Aperitur teg-
ra.

III. Eſti porrò Zierotinii Dynaſtæ firmiter decreviſſent novam Eccleſiam condere, initium tamen hujus ædificii ad annum uſque decimum quartum præſentis Sæculi dilatatum fuit, quò Dominus Carolus Henricus Comes Zierotinus Cæſareo-Neoburgicæ equeſtris Legionis Sub-Tribunus, in Belgio ſub idem tempus militans, poſt alia mandata, quæ ad bonam ſuorum prædiorum gubernationem pertinebant, iſtud peculiariter addidit, ut ſtructure hujus Templi quantocyùs initium daretur; ea propter requiſitis & impetratis neceſſariis facultatibus ab Olomucenſi Episcopali Conſiſtorio ad Kalendas Sextilis Zaſſoviam advenerunt Mezriczenſis Decanus & Prochus Roſnovienſis; ad hujus namque Parœciam Zaſſovia pertinet, atque alii ex eodem Dominio complures Præſecti. Poſtquàm Reverendus Dominus Decanus in ſacra ædicula coram DEIPARÆ Virginis Icone ſolemne Sacrificium peregiſſet, omnes ſimul cum Architecto ad vicinum locum, novi hujus Templi ſtructure deputatum, & geometricis dimenſionibus ad artis regulas jam exactum proceſſerunt, ut ædificium ad Sanctiſſimæ TRINITATIS Gloriam, & Beatiſſimæ Virginis MARIE Honorem auſpicarentur. Reverendus Dominus Decanus bipaliò tribus ieti-
bus ad ejusdem Sanctiſſimæ TRINITATIS Numen glorificandum terram incidens humum eruit, quem in eodem opere ſecutus eſt loci Curio, & poſt hunc cæteri, qui aderant œconomix Præſecti. Indè conducti operarii coëptum laborem continuârunt, ſatageis-
que manibus humum eruerunt uſque ad juſtam profunditatem & latitudinem, quam Primi Lapidis poſitio exigebat. Cæterum om-
om-

nes illi, qui pridie ad inchoandum ædificium convenerant, suo labore defuncti ad proprias ædes dilapsi fuerunt, nec putabant superesse ampliùs, quid agerent, adeò illi omnem Primi Lapidis solemniter ponendi memoriam exuerant. Sequenti verò luce, die nimirum secunda Augusti, cum Architectus Primum Lapidem ritè jam adaptasset, cœpit circumspicere, num aliquis esset venturus, qui Comitibus nomine Primum Lapidem fundamentis imponeret: hac de causa ad secundam usque horam a meridie præstolabatur, ipsi quoque cæmentariis interea feriantibus & otiosis manibus confidentibus, quòd honorem illi præreptum non vellent, cui hæc functio ex dignitate competebat. Diu autem nemine comparente Architectus moræ pertæsus, ne Lapis iste sine omni prorsus solemnitate poneretur, accessit supradictum ludi-magistrum, velut primarium hujus pagi virum, eundemque rogavit, velit ipse in aliorum absentia hoc munus in se suscipere. Ille tam inexpectatis precibus stupefactus, rerumque ignarus (nunquam enim in vita sua simile quid conspexerat) cœpit tergiversari, delatumque honorem timere, ac omnibus modis ab se amoliri; edoctus tandem ab Architecto, quid facere deberet, ægrè consensit, veritus nimirum, ne id sibi aliquando vitio daretur, aut damno verteret, quòd provinciam invidiæ plenam admittere ausus fuisset: ratus tamen, si res innotesceret, culpam, quæcunque demum illa foret, facile in Architectum rejici posse, qui eum ad hoc faciendum compulerat, se alacriter ad opus accinxit. Cum verò aurea, vel argentea moneta pro solemnibus ritu Primo Lapidi imponenda esset, quâ ipse ceu vir pauper & inops destituebatur, fortuito illi in mentem venit, esse sibi Romanum Sacri Ordinis nostri metallum, a Religioso fratre suo pridem sibi donatum. Videns itaque nihil hoc metallò pretiosius in sua nunc esse potestate, istud promptò animò obtulit, non vano futurorum omine; in hoc siquidem numismate, Romæ sæculò præteritò cuso, ex una parte repræsentabantur Sancti Nostri Patriarchæ JOANNES & FELIX, Ordinis nostri Fundatores, & Angeli cum captivis Apparitio, ex altera verò Beata Virgo MARIA Ordinis nostri vestibulis induta, & Angelorum, eodem amictu conspicuorum, ordinibus stipata cum Sancto Patre Nostro FELICE in choro Matutinas Laudes in nocte Nativitatem ejusdem Divæ Virginis præcedente decantans, eà prorsus formâ, quam nunc subjicio.

Architectus rem probat, & cum eodem ejusdemque filiolo ad locum, Primo Lapidi ponendo deputatum, properat: aquæ lustralis

Bbb b b b b b b

Modus, quo
Primus Lapi-
dit ponitur.

1722.

2. Augusti an.
1714. Primus
Lapis poni-
tur.

1722. scula de veteri Ecclesiola profertur; omnes in genua procidunt, & in honorem Sanctissimæ TRINITATIS ter Orationem Dominicam, ter Salutationem Angelicam & Antiphonam *Salve Regina* devotissime persolvunt. Ille idem ludi-magister aquâ benedictâ locum aspergit, memoratum metallum imponit Lapidem in signum, cæmentum subternit, eidemque lapidem cum metallo immergit, tribus de more scilicet malleolâ impactis. Filiolus ejus eodem opere aliis additis lapidibus patris sequitur exemplum; qui nunc vivit in Ordine nostro P. Rudolphus a S. Joanne de Matha. His peractis quinque cum suo Magistro muratores opus alacriter aggre-
 Tantiè res ma-
 gistratur,
 grediuntur. Inclinate in Vesperam die, cum hora instaret, quâ ab opere cessatur, ludi-magister cæmentarios in domum suam invitavit, eisque panem & serum lactis, delicias ruris, in cœnam apposuit, quod cum gratiarum actione libenter absumpserunt. Et hæc quidem acta, nemine curante diu latuerant in silentio, donec Illustrissimus Dominus Franciscus Ludovicus Comes Zierotin annò 1725. quærere cœpisset, quisnam Primum hujus novi Templi Lapidem olim posuisset? tunc enimverò res tota in lucem prodivit, & non modicum sibi metuentes ludi-magistro clarissimis testimoniis confirmata fuit, quamvis illi, quorum culpâ talis fundatio ad ludi-magistrum recidit, eodem in sinum suum gaudente, id præfractè inficiari conati sint. Mirabilis sanè Divini Numinis Providentia, cui humilium semper placuit deprecatio, hic meritò suspi-
 Crescit Eccle-
 siæ fabrica,
 cipienda venit, quæ certissimis quamvis obscuris indiciis portendit, quid de hac Ecclesia aliquando esset futurum. Et profe-
 cto admiratione non vacat viros illos cæteroquin doctos, prudentes, & in rebus gerendis aliàs apprimè versatos ad tantam incuriam devenisse, ut gravissimum hoc negotium sibi commendatum aut negligenter, aut ejus obliviscerentur! Verùm non est consilium, non est prudentia adversus DEI amabilem voluntatem, quæ non nisi post annorum tempora quandoque solet clariùs elucescere, quemadmodum in hoc casu minimè opinato eventus monstravit.

IV. Ad Actorum seriem revertendum est nobis, unde non-nihil defleximus. Continuabatur magno fervore incepta Eccle-
 siæ fabrica adscitis subinde pluribus cæmentariorum sociis, qua-
 tenus ingenti hominum multitudini, non solum ex omni vicinia, sed etiam e distitis regionibus huc affluentibus & DEIPARAM Vir-
 ginem in hac prodigiosa Imagine veneranti, excipiendæ par eva-
 deret. Hòc modò Templi ædificium ad octo annos productum
 ultra dimidium excrevit. Præsenti autem annò currentis sæculi
 vigesimò secundò Carolus Henricus Comes Zierotin, Ecclesiæ
 hujus auctor, ex hac vita mortali migravit, cui per testamenti ta-
 bulas scriptus ex asse Hæres successit Illustrissimus Dominus Fran-
 ciscus Ludovicus piè defuncti Caroli Henrici frater germanus.
 Hic, ut erat Parthenio DEI Matris Mariæ cultui a teneris de-
 ditus, fraterna bona adeptus in id statim animum adiecit, ut in-
 choatam Ecclesiæ fabricam quam maturrimè ad coronidem per-
 duceret. Opere ad finem jam vergente cœpit secum dispicere,
 quibusnam Sacerdotibus Ecclesiam administrandam potissimum
 com-

Obiit Carolus
 Henricus Co-
 mes Zierotin.
 Succedit hæres
 Comes Fran-
 ciscus Ludo-
 vicus.

Sacerdotibus
 Ecclesiam
 committere
 cogitat.

committeret. Agebatur annus hujus Sæculi, in quem commen-
tamur, secundus & vigesimus, secundus nimirum, quia cæteris
nobis felicior; hic enim nobis aditum ad hanc foundationem ape-
ruit. Res in hunc modum gesta memoratur: Accidit aliquando,
ut supralaudatus Comes cum Illustrissimo Domino Rudolpho
Podstatzkio, Libero Barone de Prusinovitz, viro ab avitæ stirpis
nobilitate non minùs, quàm ab insigni virtute, doctrina & sapien-
tia commendatissimo, nostri Ordinis eximio Fautore, familiarem
sermonem de hoc Templo misceret, ubi inter cætera hoc etiam di-
xit, sibi propositum esse, ut populorum ad Thaumaturgam Divæ
Virginis Imaginem confluentium devotioni satisfiat, Sacerdotem
Parochum simul cum duobus Sacellanis Zassoviæ ad novam hanc
Ecclesiam instituere. Laudavit propositum Rudolphus Baro tan-
quam idoneum medium ad Mariani cultûs propagationem, hoc
namque pactô, ajebat affluentium devotioni multò magis consul-
tum fore, quàm nunc sit; addidit tamen, experienciâ magistrâ
comprobari, quamvis plures etiam e Clero Sacerdotes omnia mu-
nia sua exactè præstare velint, sæpius tamen impediri propter cu-
ram animarum, aut propriæ œconomiæ negotia. Contingere
pariter, ut necessitate exigente crebrius domo abesse cogantur,
atque adeò advenientium pietati non semper satisfacere possint,
sibi proinde multò consultius videri, si Religiosorum Cœnobium
Ecclesiæ adjungeretur, minimè dubitandum, eorum operâ Thau-
maturgæ hujus Imaginis cultum majora incrementa habiturum,
atque ob hanc causam ubique ferè sacra loca talium hominum ad-
ministratiōi commendari magno piè peregrinantium fructu &
utilitate. Hoc Consilium etsi Comiti impendiò probaretur, sum-
ptus tamen majores ab eo rursus deterrebant, præcipuè quod non
exigua creditorum nominum multitudo, ab antecessoribus con-
tracta, ei esset adhuc persolvenda. Ex intimis itaque suspirans dixit:
O! si mihi tantæ facultates suppeterent, quibus integrum Cœno-
bium fundare possem, illico Religiosos accerferem, eisque con-
gruam sustentationem assignarem. Dicere vix finiit, cùm Illu-
strissimus Baro reposuit, se modum facilem scire, quò Patres Tri-
nitarii, qui tenui victu rudique amictu contenti vivunt, fundari
possint. Hunc modum Comes, ut in rebus perplexis usuvenit,
avidissimè audire cupiebat. Baro scriptum commentariolum,
quem priùs in hunc finem jam composuerat, e scrinio suo de-
promptit, & ex eo perspicuè demonstravit, Comitem absque ullo
suo gravamine solis œconomicis industriis, nullòque pecuniarum
sumptu posse quatuor Religiosos Trinitarios ex unico Roznoviensi
Dominio alere: cùm autem Sacra Cæsarea Majestas fanciverit, nul-
lum deinceps instituendum esse monasterium, nisi tredecim Reli-
giosi cum regulari observantia commodè sustentari valeant; ipse
Dominus Baro promisit, se pro quinto Religioso duo millia flore-
norum ad annum & perpetuum censum depositurum; de cæteris
autem Confundatoribus ipsos Patres Trinitarios sollicitos fore,
qui diversos in Moravia Patronos haberent, idipsum pridem desi-
derantes, ac propterea Ordinis in Moraviam introductioni procul

1722.

Diffundatur
dictamen.

A viris Reli-
giosis sacra lo-
ca melius ad-
ministrantur.

Proponitur
Ordo noster.

Pro 4. Reli-
giosis susten-
tandis arbi-
trium.
Quibus quin-
tas accedit D.
Baronis mu-
nificentiâ.

1722.

dubiò opem laturus. His juxta sèriem prolixè ac sapienter expositionis assentum Comes præbuit, statuitque ad hanc normam foundationem instituire; rogavit proinde Baronem, ut Superioribus Ordinis scribens sciscitaretur, an huic arbitrio assentiri velint? se non solum ex rebus œconomicis quatuor velle sustentare Religiosos, verum etiam locum pro Cœnobio & horto consignare, insuper ligna, lapides, calcem & arenam pro ædificio gratis suppeditare.

A. d. existantur
quidam.

V. Serio ut res agi videbatur, eandem obliquis oculis intuebantur adversarii, clam, palamque mordacibus quibusdam cavillis insectabantur bonam Comitum intentionem; frustra tamen omnia, cum ille obfirmato animo in suo proposito persisteret, nec se inde, quidquid etiam obgannirent invidi, dimoveri pateretur. Erant præterea nonnulli, nobis parum addicti, qui si voluissent, magnum huic molimini obicem ponere potuissent. Hos dictus Baro nobis præprimis conciliare satagebat, multis argumentis demonstrando, Cœnobium hoc non solum ad magnam DEI gloriam, Beatæ Virginis cultum & plurimarum animarum salutem, sed & ad illorum quoque grande commodum & emolumentum cessurum. Equidem isti ad faciem (ut ajunt) Baroni, cujus amicitiam integram conservare cupiebant, prolixè assentiebantur, corda tamen a verbis eorum plurimis parasangis distabant, veluti postea, dum ad rem propius perventum est, satis luculenter patuit. Interim hoc eodem anno Comes Falckenbergam in Silesiam ad hæreditarias suas Ditiones negotiorum quorundam causâ profectus est, in cujus absentia Dominus Baro Podstatzkius Superioribus Ordinis nostri mentem Comitum litteris suis aperuit, eosque ad hanc foundationem urgendam incitavit. Mense Junio Comes per epistolam nunciat, se propediem Mezriczii in Moravia futurum, venirent itaque Patres, & locum pro construendo ad novam Ecclesiam Cœnobio inspicerent. Eligitur P. Michael ab Assumptione sub idem tempus Conventus Pragensis Minister cum plena potestate memoratam foundationem impetrandi, cui pro socio itineris adjungitur Fr. Wenceslaus a S. Antonio locorum, ut in natali solo, gnarus, charusque regionis Magnatibus non paucis. Amba igitur octavâ mensis Junii Pragâ digressi non post multos dies Leschnam ad Baronem venerunt, eidemque se modeste ac reverenter insinuârunt; Comes enim etiamnum in Silesia morabatur ob negotia quædam repente tunc suborta, quæ ejus præsentiam requirebant, nec ante Octobrem in Moraviam redire patiebantur. Interim Dominus Baro & Pater Leschnæ frequenter de re proposita consultant, quædam providenda, quædam antevertenda cognoscunt, alia quàm cautissime agenda designant. Successivis diebus etiam ad circumscripta opulentiorum Magnatum, quos Ordini nostro studere noverant, oppida & castra se conferunt, quos orant, & præviè disponunt, ut desideratæ foundationi auxiliatrices manus porrigere velint.

In absentia
Comitis res
Superioribus
insinuatur.

Ministro Pra-
genti procu-
randum ne-
gotium com-
mittitur.

Fit consulta-
tio.

ad Octobrem
Scriptura
equidant.

VI. Ex Silesia redux Comes, ut intellexit, P. Ministrum cum Socio adesse, impendio lætatus, eum sine mora ad se accersivit. Patre Mezriczium delato actum confestim fuit de hujus Foundationis negotio

negotio stabiliendo: proponuntur utrinque conditiones & pacta, 1722.
mutuæ obligationes in tabulas referuntur, atque appressis Sigillis
ac subscriptis nominibûs firmanur eâ, quam nunc subjicio, formâ:

BENEDICTA SIT SANCTISSIMA TRINITAS
DEUS Pater, DEUS Filius, DEUS Spiritus
Sanctus. Amen.

*Franciscus Ludovicus Dominus de Zierotin, Hereditarius Do-
minus Dominiorum Mezriczensis, Roznoviensis, Falkenbergensis, Ti-
lovicensis & Kantersdorffensis, Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae
Majestatis Consiliarius, ac Ducatum Oppoliensis & Ratiboriensis
Judiciorum Provincialium Assessor in Silesia.*

*Notum facio universis ac singulis quorum interest, aut inter-
esse potest; quod instinctu & pietate erga Sanctissimam TRINI-
TATEM motus & inductus; zeloque erga Beatissimam Virginem
ac Genitricem CHRISTI Redemptoris mei ad promovendum cultum
ejusdem Sanctissimae TRINITATIS & DEIPARAE Matris pro
universorum CHRISTI Fidelium Salute, ac Christianorum capti-
vorum juvamine actus Ecclesiam in Dominio meo Roznoviensi pago
Zassova nominato, ubi Imago Beatae Virginis & Matris pientissima
miraculis claræ colitur: eandem Ecclesiam in perfectionem dedu-
cendam Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Religionis San-
ctissimae TRINITATIS de Redemptione captivorum, unâ cum suffi-
cienti Territorio ac loco pro extruendo, ac adificando sibi, suisque
Religiosis Conventu & horto tradam, donem, & cedam; eandem-
que in adificatione coeptam Ecclesiam & ejusdem Altaria sumpti-
bûs meis usque in statum perfectum adificare & perficere polliceor,
ac appromitto, uti etiam Conventum pro inhabitatione tredecim
saltem Religiosorum (quem numerum & Sua Sacratissima Caesarea
Majestas, & eorundem Patrum Regula exigit) adificare, atque
hortum congruentem circumdare valeant; universa adificii mate-
rialia necessaria me tributurum obligem. Pro sustentatione autem
& juvamine sustentationis ex Dominio meo Hereditario Rozno-
viensi, quod illis Patribus Sanctissimae TRINITATIS de Redemptio-
ne captivorum pro speciali Hypotheca denomino, assigno, & annuè
fundo granorum purorum tritici metretas viginti. Siliginis me-
tretas sexaginta. Leguminum metretas duodecim. Piscium cen-
tenarios quatuor. Butyri centenarios duos. Cerevisiae vasa qua-
draginta. Lignorum orgyias ducentas. Ac rivulum seu fluvium
per pagum Zassoviam fluentem a sua origine usque ad flumen*

*Obligatio
ex usu.*

CCCCCCCC

Beczuan

1722. *Becznam exclusivè pro libera piscatione trado, futuros meos Ha-
redes & Domini Roznoviensis Possessores ad hæc in perpetuum præ-
standa obligo, & obligatos habere volo. Ut eò citius possessionem
habeant, admitto, ut interim usque dum Conventus edificetur, &
exstruatur, Patres hujus Sacrae Religionis in edificio in villa Zass-
oviensi ex muro exstructo, quot persona possunt, sibi commoditatem
faciant, utuant, & inhabitent; & introducendorum Patrum Sa-
cræ Religionis Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptione captivo-
rum Christianorum in Marchionatum Moravia supplicissime antelo,
peto ac obsecro.*

Et alia pæ-
re,

*Vice versa Admodum Reverendus, Eximius ac Religiosus P.
Michael ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum San-
ctissimæ TRINITATIS Redemptionis captivorum, pro nunc Conven-
tûs ejusdem Sacrae Religionis Pragensis Minister, utpote sufficienter
ab Admodum Reverendo, Eximio ac Religioso P. Joanne a San-
cto Felice Sacrae Religionis Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptio-
ne captivorum per Germaniam, Hungariam, Bohemiam, ceteras-
que Sanctissimæ Cæsareæ Majestatis Ditiones & Provincias Genera-
li Commissario plenipotentiatu hanc Foundationem pro Sacra Reli-
gione gratissimò animò & affectu suscipit, & acceptat: Illustrissi-
mum Dominum D. Franciscum Ludovicum Dominum de Zierotin,
Hereditarium Dominum in Dominis Mezriczensi, Roznoviensi, Fal-
kenbergensi, Tilovicensi & Kanterzdorffensi, Sacra Cæsareæ Maje-
statis Consiliarium ac Judiciorum Provincialium in Ducatibus Op-
poliensi & Ratiboriensi Assessorem in Silesia, una cum Illustrissima
Domina D. Ludovica Comitissa & Domina de Zierotin nata, ejus-
dem Inclitæ Zierotinianæ Familiae devotissima Coniuge, & posteris
ac Successoribus suis pro Patronis, Benefactoribus, ac Ecclesie &
Conventûs Zassoviensis Religionis Sanctissimæ TRINITATIS Fun-
datoribus declarat, & agnoscit, eisque omnes, omnium Privilegio-
rum, Prærogativarum, ac Indulgentiarum a Sacra Religione Fun-
datoribus concessorum participes creat, reddit, ac facit: Specialiter
autem futurum Conventum, Religiosos, ac Patres hujus Ordinis sa-
cri ibi Zassovia habitaturos ad persolvendum in perpetuum obligat,
ac obstringit. Primo: Quotidie unum Sacrum pro vivis Illu-
strissimis Fundatoribus celebrare. Secundo: Quotannis unum
Sacrum aut Exequias pro piissima Memoria Illustrissimo Domino
D. Carolo Henrico de Zierotin, quondam Dynasta, & Sacra Cæ-
sareæ Majestatis Consiliario, Camerario, & Inclitæ Regiminis
Neg-*

Neoburgiani Equitum Colonello. Tertiò: *Quotannis futurè pro Illustrissimis Dominis Fundatoribus Exequias.* Quartò: *In festo Titulari Beate Virginis Visitationis Sacrum cantatum, simulque officium Divinum ab omnibus Religiosis recitandum.* Quintò: *Omnibus pervigiiliis Beate Virginis MARIE, ac diebus Sabbatiniis ab omnibus Religiosis Salve Regina, coram Beatissima Virgine MARIA decantandum.* Sextò ac Ultimò: *Ad formandam & erigendam tabulam in Sacristia cum admonitione cunctorum Religiosorum Sacerdotum Missam celebrantium, ut pro Illustrissimis Dominis Fundatoribus quilibet Memento facere teneatur.* His itaque omnibus benè perpensis, & piè institutis altè nominatus Illustrissimus Dominus de Zierotin, Sacre Casareæ Regiæque Majestatis Ratificationi & Consensui demississimè subjiciens hanc Foundationem manu propria subscripsit, & Sigillò suò ordinariò munivit, sicut etiam ex parte Religionis & Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptione captivorum, qui ut supra propria manu subscripsit, & sui Officii Sigillò munivit 22. Octobris annò millesimò septingentesimò vigesimò secundò.

(L.S.) *Franciscus Ludovicus Dominus de Zierotin.*

(L.S.) *P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Pragæ Minister, Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ TRINITATIS Redemptionis captivorum.*

VII. Feliciter in hunc modum jactò hujus Foundationis fundamentò sequenti statim luce, die nimirum tertia & vigesima ejusdem mensis, Illustrissimus Dominus Baro Rudolphus Podstatzky faventissimus hujus Foundationis Promotor, datam, ut pollicitus erat, fidem liberavit, & pro quinto Religioso sustentando syngrapham Patri tradidit; postquam in has obligationes convenissent, quas ex ipso autographo nunc adduco.

Ego Rudolphus Magnus Podstatzky, Liber Baro de Prussino-vitz, Hereditarius Dominus in Leschna & Feudo Altendorff, Eminentissimi & Celsissimi Cardinalis & Principis Domini D. Wolfgangi de Schrattenbach Episcopi Olomucensis Consiliarius, & Judiciorum Feudalium Assessor.

Notum facio presentibus, quemadmodum Illustrissimus Dominus Franciscus Ludovicus Dynasta de Zierotin zelò pietatis commotus in Dominii sui Roznoviensis pago, Zassova nuncupato, Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Trinitariis Excalceatis de

1722. *Redemptione captivorum non solum Ecclesiam in honorem Beatae Virginis MARIAE noviter exstructam cum loco ad edificandum Conventum & hortum ac necessariis materialibus dono dederit; verum etiam eosdem Admodum Reverendos ac Eximios Patres annua Fundatione provideri fecerit; hoc devotionis fervore ego pariter accensus ac in adorationem Sanctissimae TRINITATIS, & cultum Beatissimae DEI Genitricis omnimodè intentus praefatis Admodum Reverendis ac Eximiis Patribus Trinitariis ad meliorem eorumdem visitationem centum & viginti florenos annuè a me exhibendos spondeo ac appromitto: in meliorem hujus Fundationis asservationem Bonum meum Leschnense pro speciali Hypotheca assignando, quoadusque duo millia florenorum in Capitali (a quo assignati centum viginti floreni annum interesse levare poterunt) in manus saepe nuncupatorum Admodum Reverendorum ac Eximiorum Patrum a me non deponantur; quâ formâ in casum mortis meos Successores pariformiter obligo & obstringo. In quorum fidem hasce praesentes Sigilli mei appressione, ac manus propria subscriptione muniri feci. Actum Leschnae die 23. Octobris Anno 1722.*

(L.S.) *Rudolphus Podstatzky L. B. de Prussinowitz.*

VIII. Non tamen idcirco totum jam negotium complanatum erat, sed plures adhuc Patronos conquirere oportebat, ut Fundatio hæc in integrum coalesceret. Ad pertexendam igitur inceptam telam Illustrissimus Dominus Antonius de Zeno, qui pridem Ordinis nostri introductionem in Moraviam optaverat, ut erat Mezriczio vicinior, ante alios nomen in symbolum dedit, veteremque suum affectum in effectum deduxit, qui ut Cœnobium istud celerius assurgeret, alia duo florenorum millia, adjecit, ut ex sequentibus ejus Tabulis elucescet:

In Nomine Sanctissimae TRINITATIS, Patris & Filii & Spiritus Sancti. Amen.

Ego Antonius de Zeno, Eques ex Danhaus, Hereditarius Dominus Burgi, & Domini Vetero-Titschinensis, Sacrae Caesaræ Regisque Catholicae Majestatis Consiliarius, & olim Judiciorum Provincialium in Moravia Assessor Regius.

Præsentium tenore notum facio omnibus ac singulis, quorum interest, aut interesse potest, quòd instinctu & devotione erga Sanctissimam TRINITATEM inductus, & zelò propagandi cultus Beatissimae semper Virginis ac DEI Genitricis MARIAE sine labe concepta commotus, nec non exigentiae animarum salutis promovende pro modulo meo intentus, denique ex affectu juvandi CHRISTI
Fideles

Fideles in captivitate paganorum misere detentos pro Reverendis 1722.
 Patribus Religiosis Sanctissime TRINITATIS de Redemptione ca-
 ptiutorum in pago Zassovia ad Dominiacum Rotaviciensem spectante
 fundandis, Fundationis perpetuae titulo, duo millia florenorum Rhe-
 nemensium assignaverim, quod ipsam per presentes fundo, & assigno,
 ita, & tali ratione, ut ego & heredes mei, nec non quicumque Pos-
 sessores huius mei Domini Vetero Talschaniensis firmissime obligati
 sint, donec praedictum Capitale duorum millium florenorum persolu-
 tum, & in securo loco cum Tabulis Provincialibus elocatum fue-
 rit, pro censu, seu interesse annuatim praedictis Patribus centum &
 viginti florenis, & quidem in duobus terminis semestralibus persol-
 vere; qua solutio ab illa die debet incipere, qua Patres praefati
 actu Ecclesiae Beatae Virginis MARIE in Zassovia possessionem con-
 sequuntur.

Vixissim autem Admodum Reverendus, Eximius ac Religio- Religiosa
obligationem.
 sus P. Michael ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum
 Sanctissime TRINITATIS de Redemptione captivorum Monaster,
 acipite a Reverendissimo P. Joanne a Sancto Felice ejusdem Ordi-
 nis per Germaniam, Bohemiam, Hungariam, ceterasque Austria-
 cas Provincias Generali Commissario sufficientis mandato & Plenipo-
 tentia (mihi originaliter exhibitae) instructus hanc meam Fun-
 dationem pro sacra Religione non modo grato animo libere accepta-
 vit, verum etiam nomine totius Sacri Ordinis sese obligavit ad
 sequentes spirituales gratias, mihi, & Familiae meae, nec non futu-
 ri Successoribus in perpetuum exhibendas. Et quidem Primo:
 Me, meamque dilectam Conjugem & liberos cum nostris Successori-
 bus pro indignis licet Confundatoribus praedicti Conventus Zass-
 oviensis habere, eoque omnium Privilegiarum, Prerogativarum &
 Indulgentiarum Sacra Religionis ad placandam Divinam Majesta-
 tem participes ac consortes facere, & eis in suam Filantiam reci-
 pere. Secundo: Ex tunc pro pie defunctis meis Parentibus, post
 meam veri mortem, in benignissima DEI dispositione factam, pro
 me utraque Familia Zenoniana, & uxoris meae Serenissimae
 unum officium Anversiarum in hac Parochia S. Wenceslai Mar-
 tyris cum ordinaria musica Ecclesiae hujatis persolvere, idque infra
 vicarium Sancti Martyris Georgii. Tertio: Unum Sacrum Viti-
 um die quarta Novembris in festo S. Caroli Borromei in eadem
 Ecclesia persolvere, & illud quidem ad impetrandam a DEO am-
 pliorem benedictionem pro Serenissima & Regia Domu Lotharingica.
 Quarto: Eundem unum Sacrum funebre die quarta Decembris
 Dcccccccc persol-

1722. persolvere pro anima Eminentissimi, Reverendissimi & Serenissimi Domini D. Caroli Ducis Lotharingæ, olim Electoris Treverensis, & Episcopi Osnabrugensis, & Olomucensis, nec non omnium ex Serenissima Domo Lotharingica defunctorum. Quinto: Die decima septima Novembris unum Sacrum in honorem Beatae Virginis **MARIÆ**, & S. Gregorii Thaumaturgi celebrare, ad agendas Isti gratias pro innumeris beneficiis eorum intercessione mihi, & Familia mea concessis. Sexto: In Festis Natalitiis, in Hebdomada sancta, & Festis Paschalibus, & in Festo S. Wenceslai Martyris unum Sacerdotem ad hanc Parochiam mittere, qui Parochum in administrandis Sanctissimis Sacramentis, & etiam concionibus, nec non Catechismo tradendo adjuvet, & etiam meam, & Successorum meorum familias in arce spiritualibus solatiis reficiat. Quotiescunque autem ad prædictas functiones peragenda Sacerdos ex Conventu Zassoviensi petetur, semper occasio vectura commoda ex hoc Dominio mittatur. Et quemadmodum ego hanc Fundationem in magnorum meorum peccatorum expiationem DEO optimo Maximo de profundissima cordis humilitate offero, ita immensam ejusdem Misericordiam pronus adoro, ac obsecro, ut suffragia piorum Religiosorum pro vivis & defunctis clementissime ob merita Redemptoris Nostri infinita dignetur admittere: Ut autem prædicto sapienter Conventui, & Patribus Sanctissima **TRINITATIS** in Zassova de ista Fundatione cautum sit, ego meum Dominium Hereditarium Vetero-Titschinense in specialem hypothecam optimâ Juris formâ ipsis constituo, plenamque facultatem tribuo, hoc Instrumentum Fundationis (postquam desuper a Sacra Casarea Regiâque Majestate Clementissimam Licentiam seu Dispensationem impetraverint) in Regias Tabulas Provinciæ suis sumptibus incorporandi. In quorum omnium fidem has Litteras Fundationis a præfato Admodum Reverendo Patre Ministro Sacra Religionis sua nomine pariter corroboratas manu mea signavi, agnatò sigillò corroboravi, & ad similem obsignationem & subscriptionem infra positos Dominos, quâ testes studiosè requisivi. Acta hac sunt in meo Burgo Vetero-Titschinensi die 7. Novembris. Anno reparata Salutis 1722.

(L.S.) Antonius de Zeno.

(L.S.) P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Disc. SSS. **TRINITATIS** Ministr. Pragen.

(L.S.) Rudolphus Magnus Podstatzky Liber Baro de Prussinovitz.

(L.S.) Franciscus Christophorus de Zeno.

IX. Post

IX. Post biduum ab obtenta Fundatione Zenoniana novum futuro Cœnobio additamentum accessit, hortus nimirum in loco a domibus parum remoto, & ideo nostris Religiosis commodior, quod in diebus, quibus per nostras Leges licet, animi levandi gratiâ eum adire, & inter opacas arborum umbras se honestè recreare valeant. In eodem horto parvum surgit ædificium, quod in repentinis aëris mutationibus commodum præbet refugium. Singulare hoc beneficium & gratuitum donum, præter alias quas secum fert ad rem familiarem domesticas utilitates, nunc prout per solemnem cessionem nostris transcriptum fuit, meritò referendum duxi.

Ego Joannes Ernestus, & Elisabetha Ories, conjuges, Cives Mezricenses ad flumen Beczawa.

Notum facimus universis & singulis, quorum interest, aut interesse potest, quod affectu & zelo pio moti erga Ordinem Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptione captivorum fundato Monasterio in pago Zassova, pomarium seu hortum in fundo Judicis in pago Krobowa situm, vulgò na hradek nominatum, nostrum proprium, & solutum, ita ut septus est, integrum, unâ cum imbi exstructo adificiolo pro futura usurpatione, usu, & fructu donemus, tradamus, & nostrum Jus transferamus, nihil Juris nobis reservando; tantum excipitur hoc tempus, quoadusque prædicti Patres prænominata Foundationis Zassoviensis possessionem amplexi non fuerint. In quorum Fidem & certificationem hanc Liberam Donationem non tantum subscripsimus, verum etiam Sigillis roboravimus, atque insuper testes ad contestandum idipsum (sed eis & Successoribus sine omni sequela damni) debitò modò requisivimus, ut nobiscum una subscribant, & Sigillis suis muniant. Actum Mezriczii ad flumen Beczwan, die 9. Novembris. Anno 1722.

(L.S.) Joannes Ernestus Ories.

(L.S.) Elisabetha Cecilia Oriesin.

*(L.S.) Franciscus Zacharias Gertler,
Cæsareus Perceptor ibidem.*

*(L.S.) Franciscus Josephus Brzezovsky,
p. l. Syndicus ibidem.*

X. Hortum postera die secuta sunt vineta, vel earum æquivalens, insuper promissum uberioris largitionis, si tempus permiserit, aut tulerit, prout ipsa Donationis Scriptura clariùs docet:
*In Nomine Sanctæ & Individuæ TRINITATIS
Amen.*

Ego Joannes Trchalik, Parochus Huno-brodiensis, & Decanus Ruralis, nec non Auctoritate Apostolica Notarius Publicus
Dddddddddd 2 *perpen-*

1722. pendens illud Divinae Sapientiae monitum: Thesaurizate vobis thesauros in caelo, ubi nec ærugo, nec tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt, nec furantur. Sana & sufficienti de liberatione rationis & efficaci voluntate mea in honorem Sacrosanctæ & Individuæ TRINITATIS Sacri ejusdem Ordinis Redemptionis captivorum propagationem, ac captivorum sub tyrannide Barbara existentium levamen præsentium vigore Litterarum (si ita Sacra Casarea Regiæque Catholica Majestati eundem Ordinem in Inclytum Marchionatum Moraviae introducere placuerit) pro aliquo eorundem Religiosorum adjuvamine meas in Dominio Straticensis Norbhorenses Vineas in Territorio Lipoviensi sitas, vel æquale pro eis in pecunia enumerandum assigno, offero, ac cedo: idque mox, ubi a Sua Sacra Casarea Majestate licentiati, & ab Eminentissimo Cardinali & Episcopo Olomucensi recepti fuerint, & loci alicujus canonicè possessionem susceperint. Et siquidem Admodum Reverendus & Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Collegii Pragensis Minister nomine totius Ordinis se obtulerit vicissim eidem fundando in Moravia Conventui, vel Collegio obligationem ab eodem Sacro Ordine acceptandam imponi, & assignari posse; ea propter ego singulis mensibus unum Sacrum lectum pro me & Parentela mea legendum assigno, & legi peto. Cum autem pro nunc oblatum meum sat sit exiguum, affectus verò erga Religionem Sacram major, hinc si DEO volente mea crescerent facultates, ultra id, quod nunc obtuli (citra tamen Ecclesiarum mihi concreditarum, & amicitiae præjudicium) impofterum hujus Sacri Ordinis recordari, ac eum omnimodè adjuvare volo. Quod hac mea sincera & genuina mens sit manûs propria subscriptione, & Sigilli appensione confirmo. Signatum Hunobrodæ die 10. Novembris. Annò 1722.

Obligatio ad
sacrum unum
singulis men-
sibus legen-
dum.

Aliorum pro-
missio.

(L.S.) Joannes Trchalik, Decanus Huno-Brodæ.

(L.S.) P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis
Discal. SSS. TRINITATIS Redemptionis
captivorum Minister Pragensis.

Aliud funda-
tionis juva-
men censu
perpetuo ac-
cedit,

XI. Ex eodem Venerabili Clero succedit nunc alius Vir Reverendissimus, parique devotionis ardore succensus & eodem mense Novembris aptissimum affert subsidium, quod ille jam prius ad novum Conventum Zassoviæ fundandum liberaliter promiserat. Cum enim vidisset alios tam beneficis manibus sua ad hanc Fundationem symbola contulisse, eorundem exemplum propius secuturus de sibi a DEO concessis facultatibus mille quingentos florenos

florenos pro pii operis juvamine addidit; etenim ex utroque Statu tam Ecclesiastico, quàm Politico fuere complures, qui efflatis discuperent Ordinem nostrum Moraviæ implantari. Acta Donationis nunc profero, paucis omisissis in media pagina ex ardentiore zelo contra quosdam acerbius prolatis:

Ego Wenceslaus Alexius Neëpauer, Sanctissimi Domini Nostri Notarius, Regni Hungariæ Prepositus Insulatus de Bëen, p. t. Civitatis Wiscoviensis, in Marchionatu Moraviæ sitæ, Parochius & Decanus Foraneus.

Considerando illam parabolam Luca 16. capite de Villico, agnovi, me esse eorum, quæ mihi DEUS largitus est, administratorem & dispensatorem, eaque expendere non aliter debere, quàm juxta Domini DEI nostri voluntatem & honorem; & tamen in die judicii non tantum malorum commissorum, sed etiam bonorum per negligentiam omissorum CHRISTO Judici exactam rationem reddendam. Summæ proinde esse curæ, ne quid mali admittam, vel quid boni omittam. Et cum propriè de pauperibus probis & Sanctis loqui videatur CHRISTUS, quia scilicet sæpe tales sunt pauperes, nimirum pauperes censu, sed divites sensu, gratiâ & spiritu, idque ne putent se divites beneficium dare, sed potius accipere ab ejusmodi pauperibus dando nummum, ut recipiant cælum; siquidem pauperum cælum est, non tantum quod ipsi eò potiantur, sed quod & ipsi alios, scilicet benefactores suos eodem introducant, unde aterna tabernacula pauperibus in CHRISTO constituta sunt, in quæ possunt recipere eos, qui hic ipsis amicè de bonis, quæ sunt Domini, largiuntur. Hòc igitur modò volens in aterna recipi tabernacula, & amicos mihi facere CHRISTI pauperes probos, & sanctis eorum precibus adjuvari & perpetuis sacrificiis; statui in Domino de bonis illis, quæ Altissimus largitus est mihi ad benè cum eis negotiandum mille quingentos florenos Admodum Reverendis Patribus Trinitariis Discalceatis de Redemptione captivorum in subsidium & meliorem sustentationem in Zassova Domini Roznoviensis Illustrissimi Domini Francisci Ludovici Dynastæ de Zierotin Marchionatus Moraviæ Eisdem numerare, & donare statim ac a Sua Sacratissima Majestate Casarea dicti Illustrissimi Fundatio pro eis facta in dicto loco & Ecclesia Divæ Matris Mariæ miraculis claræ fuerit approbata, & accepta. Providens indè non tantum incrementum Gloriæ Sanctissimæ TRINITATIS, ut & CHRISTI DEI Matris, sed etiam salutis animarum Redemptione captivorum etiam facilius succedet, ubi circumjacens populus debite

Eeeeeeeee

fuerit

1722. fuerit instructus, quanti momenti sit Redemptio captivorum, & quàm charum & acceptum opus Sanctissimæ TRINITATI, nec non Sanctissimæ DEI Matri, ut proinde credam firmissimè, a me hoc modò impensa fore Sanctissimæ TRINITATI gratissima, & salutis animæ meæ utilissima. Et cum per dictos Patres plures in hoc Marchionatu de captivitate illa crudeli liberati dudum anhelabant, ut DEUS quempiam Fundatorem suscitaret, qui eos huc introduceret, ut erga eos gratitudinem testari possent, sed etiam erga adhuc in captivitate existentes misericordiam; videtur eorum votis Sanctissima TRINITAS tandem annuisse, & præfatum Illustrissimum ad hoc opus grande elegisse, & reservasse, ut dubitandum non sit, quòd etiam Suam Majestatem Cesaream disponet, ut Clementissimum Annutum largiatur pro augmento Gloriæ Sanctissimæ TRINITATIS, quæ enim dedit velle, dabit etiam perficere. In hujus itaque Donationis factæ confirmationem, pro meliori in illo loco subsistentia & subsidio sæpe fatorum Patrum Sigillum usuale meum apposui. Wiscoviae die 18. mensis Novembris, Anno Domini 1722.

Speciem præfert propheticam.

(L.S.) Ego Wenceslaus Alexius Neëpauer.

Die 19. Nov. pro altero Religioso accedit Fundatio.

XII. Porrò sequenti die nempe in pervigilio Sancti Patris Nostri FELICIS VALESII ad cumulum felicitis hujus Foundationis consequenter nova venit accessio, quæ alteri Religioso ad sustentationem ex perpetuo censu satis erat. Hic Con-Fundator pridem Ordini nostro impensè faverat; præterquàm enim quòd Confraternitatem Sanctissimæ TRINITATIS de Redemptione captivorum prædiis suis implantaverit, nobis etiam Cœnobium aliquod in Moravia construere desideravit. Cùm verò Comes Zierotinus conatus ejus antevertisset, statuit huic Fundationi auxiliares manus porrigere, eamque pro viribus fulcire; & reapse præstitit ille cumulatè, quod mente conceperat, ut testantur Fundationis Litteræ, quas nunc subnecto:

Ego Joannes Wenceslaus Przepisky, Eques de Richenburg, Dominus in Evanovitz, Dobromielitz, Zielatorvitz, Drzewnovitz, Gewitz, & Theresia Veronica Przepisky ejus Dilecta Conjux.

Præsentium tenore notum facimus omnibus & singulis, quorum interest, aut interesse potest, quòd instinctu & devotione erga Sanctissimam TRINITATEM inducti, & zelò propagandi cultum Beata Virginis Mariæ commoti, ac denique ex affectu juvandi fideles CHRISTI in captivitate paganorum detentos pro Reverendis Patribus Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ TRINITATIS de Redem-

Redemptione captivorum in pago Zassovia ad Dominium Roznowiense spectante fundandis, Foundationis perpetue titulo duo millia florenorum Rhenensium assignaverimus, ita & tali ratione, ut nos, & Heredes nostri, nec non quicunque Possessores boni nostri Zieltoricensis (quod bonum pro speciali hypotheca eisdem Patribus assignamus) firmissimè obligati sint, donec prædictum capitale duorum millium florenorum in manus sape nuncupatorum Patrum non deponatur, pro censu, seu interesse annuatim prædictis Patribus centum viginti florenos, vel eorundem valorem in frumento persolvere asportando ipsum ad Conventum futurum, qua solutio ab illa die incipere debet, quâ Patres præfati actu Ecclesie Beata Virginis MARIE in Zassovia possessionem consequentur.

Vicissim autem Admodum Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissima TRINITATIS Redemptionis captivorum Minister, utpotè sufficienter ab Admodum Reverendo ac Religiosissimo P. Joanne a S. Felice ejusdem Ordinis per Germaniam, Hungariam, & Bohemiam, ac alias Sacratissima Majestatis Provincias Generali Commissario instructus, hanc Foundationem pro Sacra Religione gratò animò liberè non solum acceptat, verum etiam nomine totius Religionis suæ prædictos Perillustres Dominos, & Successores eorum inter Patronos, Benefactoresque Sacra Religionis participes facit, specialiter autem futurum Conventum, Religiosos, ac Patres dicti Ordinis ibi Zassovia habitaturos ad persolvendum in perpetuum obligat, & obstringit.

Primò: Singulis diebus Veneris in honorem Passionis Nostri Redemptoris unum Sacrum in altari Beata DEI Genitricis MARIE pro animabus parentum, fratrum & sororum prædictorum Perillustrium Dominorum, ac pro eisdem post eorum mortem. Secundò: Singulis diebus Sabbatinis coram eadem Beata Virgine MARIA unum Sacrum pro prædictis nostris Patronis & eorum Successoribus. Tertiò: Singulis annis unum Anniversarium pro omnibus Antecessoribus piè defunctis, & pro Successoribus post eorum mortem. Et tandem in festivitatibus Beata Virginis MARIE pro eisdem Litaniam Lauretanam coram eadem Sanctissima Virgine MARIA. In quorum fidem has Litteras Fundationales a præfato Admodum Reverendo Patre Ministro Sacra Religionis Sanctissima TRINITATIS corroboratas, & a duobus testibus studiosè ad hoc requisitis propriis manibus subscripsimus, & ordinariò Sigillò

*Conventus
obligationes.*

1722. nostrò in Arce nostra Ewanovicensi corroboravimus die 19. mensis Novembris. Annò 1722.

(L.S.) Joannes Wenceslaus Przepisky de Richenburg.

(L.S.) Theresia Veronica Przepiskin nata Sponerin ab Elinistorff.

(L.S.) P. Michael ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalc. SSS. TRINITATIS Redemptionis captivorum.

(L.S.) Isidorus Josephus Przepisky de Richenburg.

(L.S.) Joannes Wenceslaus Przepisky de Richenburg.

Cardinali Episcopo tota rerum series proponitur.

Is laudatus.

1. Decembris
Foundationis
accessio novissima.

XIII. Felicissimis hucusque successibus inchoata Fundatio spem fecit ulterioris progressus; multorum namque subsidiiis opportunè provecta gravaminis parùm aut respectivè nihil Fundatoribus peperit, & ingentia eis merita apud DEUM conciliavit: nec dubitare licebat, plures fore, qui hóc pietatis exemplò allecçi benefactorum Albo sua essent nomina daturi, ut Pater prudenter præfagiêrat, & eventus comprobavit. Nihil itaque diutius cunctandum ratus ad Aulam Cæsaream properè contendit, ut exhibitis, quas collegerat, facultatibus ab Augustissimo Imperatore Foundationis Confirmationem impetraret. In via tamen, cum non procul abesset Cremfiriò, ubi tunc temporis degebat Eminentissimus Dominus D. Wolfgangus Hannibal S. R. Ecclesiæ Cardinalis e Comitibus de Schrattenbach, Princeps Episcopus Olomucensis, cujus Jurisdictioni in causis Ecclesiasticis omnis Moravia subest, eundem sibi conveniendum putavit, & Cremfirium delatus post expositum Zassoviensis Foundationis Statum Suam Eminentiam suppliciter obsecravit, ut pro suo zelo ad Divini Numinis Gloriam, Mariani cultûs augmentum & animarum salutem hoc piissimum Ordinis negotium suis favoribus prosequi, & potentî patrociniò calidè fovere velit. Eminentissimus Princeps consideratis rerum momentis industriam Patris laudavit, eique se ope sua semper præstò futurum, & Ordini nostro, ubi se opportunitas obtulerit, haud segniter velificaturum promisit: monuit igitur, ut progredere sub DEI benedictione, Sacræ Cæsareæ Majestatis Benevolentiam captaret, & Aulam ad eadem vota induceret, se nullam prorsus moram objecturum, quò minùs de parta Fundatione quàm celerrimè gaudere possit. Tam favorabilî responsò erectus Pater majorî fiduciâ Viennam perrexerit, quam inclinante jam mense Novembri feliciter tenuit.

XIV. Dum supplicem Libellum Pater concipit, momenta rerum in ordinem disponit, & lineas ducit, ad Fundatorum numerum augendum non requisitus, sed sua sponte accedit Illustrissimus alter Comes Zierotin, mirabilî sanè DEI Providentiâ, dum unus ejusdem Nobilissimæ Stirpis Heros operi principium dat, alter circa finem, cæteris minimè postponendus, eandem Fundationem suis facultatibus ad coronidem perducit; ut sic non imme-

immeritò, citra ullum tamen aliorum præjudiciũ, ab initio, & a fine Zierotiniana nuncupari hæc mereatur Fundatio: quod procul ab omni dictum invidia esse velim. Contigit illud prima mensis Decembris, ut ex ipsis Foundationis Litteris uberius elucescet, quas subjicio:

Ego Joannes Ludovicus Sacri Romani Imperii Comes & Dominus de Zierotin, Dominus Hereditarius Dominiorum Ullersdorff, Viefenberg, Johrnsdorff, Blandavia, Krumpisch, Bohutin, Kæmnitz, & Civitatis Feudalis Mezritz &c.

Præsentium tenore notum facio omnibus ac singulis, quorum interest, aut interesse potest, quòd devotione erga Sanctissimam TRINITATEM inductus, & zelo propagandi cultum Beate semper Virginis MARIE commotus, & ex affectu juvandi CHRISTI Fideles in captivitate paganorum miserè detentos pro Reverendis Patribus Ordinis Discalceatorum Sanctissime TRINITATIS de Redemptione captivorum in Zassova ad Dominium Roznoviense spectante fundandis, Foundationis perpetue titulo duo millia florenorum Rhenensium assignaverim, quod ipsum per præsentem fundis, & assigno ita, & tali formâ, ut ego & Heredes mei, nec non quicunque Possessores Domini mei Ullersdorffensis (quod Dominium pro speciali hypotheca eis assigno) obligati sint, donec prædictum capitale duorum millium florenorum persolutum fuerit, pro censu, seu interesse annuatim prædictis Patribus centum viginti florenos persolvere; quæ solutio ab illa die debet incipere, quâ Patres præfati habita facultate Sæ Sacræ Cæsareæ Regiæ Catholicæ Majestatis) actu Ecclesiæ Beate Virginis MARIE in Zassova possessionem consequentur.

Vicissim autem Admodum Reverendus, Eximius ac Religiosus P. Michaël ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceatorum Sanctissime TRINITATIS Redemptionis captivorum Minister Pragensis, utpote sufficienter plenipotentiatius ab Admodum Reverendo, Eximio ac Religiosissimo P. Joanne a Sancto Felice ejusdem Ordinis per Dominia Cæsareæ Commissario Generali Foundationem hanc gratissimò animò & affectu libere suscipit, & acceptat, & Illustrissimum Dominum cum Devotissima Coniuge sua, Posteris ac Successoribus suis pro specialibus Patronis & Benefactoribus Sacra Religionis declarat, & agnoscit, ac Religiosos & Patres ibi Zassovia habituros obligat, & obstringit ad celebrandum singulis diebus Sabbathinis in perpetuum unum Sacrum in Altari Beate Virginis MARIE pro prædictis nostris Patronis & Benefactoribus, suisque

FFFFFFFFFF

Posteris

1722. *Posteris & Successoribus. In quorum omnium fidem has Litteras Foundationis a praefato Admodum Reverendo Patre Ministro pariter corroboratas mea manu signavi, & ordinario meo Sigillo corroboravi Vienna in Austria die 1. Decembris Anno 1722.*

(L.S.) *Joannes Comes a Zierotin.*

(L.S.) *P. Michael ab Assumptione B. V. M. Ordinis Discalceat. SSS. TRINITATIS Pragensis Minister.*

Supplex Libellus obsecrans.

XV. Hucusque Conventus nostri Zassoviensis Fundatorum, quos primos veneramus, quia Foundationi initium dederunt, numerum deduximus, de ceteris, qui post Clementissimi Caesaris assensum hos eodem pietatis exemplo secuti sunt, suis temporibus postea dicendum veniet. Illis itaque in Libello supplici singillatim nominatis & expositis obligationum hypothecis pluribus ostensa fuit necessitas Conventus illis in locis aedificandi, non solum pro servitio Ecclesiae, verum etiam pro rudis & incultae plebis utilitate, quae ad Christianam Doctrinam addiscendam, & mores excolendos multorum Sacerdotum opera indigebat, ne pecudum more in desertis vitam duceret. Dies erat tertia Decembris, quā P. Michael ad Caesaris alloquium admissus est: exposuit ille omnia nervosè, ac tandem Libellò supplici Sacrae Caesaris Majestati humiliter oblato rogavit, velit Clementissimo Annutu suo nostrae in Marchionatum Moraviae propagationi, unde plurima populo essent obventura emolumenta consentire. Benignè auditus non absque omni spe Pater ab Augustissimi throno recessit. Ad Supremum Regni Bohemiae Consilium Libellus supplex pro more deferretur: sed post dies paucos repulsam tulit, ob aliud Decretum, quod non ita pridem emanaverat, quò cavebatur, ne in Haereditariis Domibus Austriacae Provinciae Regularium Conventus multiplicentur. Equidem Pater hoc telum jam praeviderat, quamvis autem praevista jacula minus ferire dicantur, hoc tamen ejus praecordia graviter sauciavit: ast cedendum erat tempori, praecipue quòd concepta in DEUM & Caesaris Clementiam fiducia meliores successus polliceretur, quorum interim ambigua spe lactabatur.

Fuit repulsus.

CAPUT VI.

In Zassoviensis Foundationis negotio laboratur sine profectu.

1723. Penultimum Consilium ad exortendum Zassoviae foundationem praecidit.

I. **A**uspiciamus nunc annum Reparatae Salutis millesimum septingentesimum vigesimum tertium, rerum memorabilium sterilem, & ob sinistros eventus infelicem. Asta superioris anni circa Zassoviensem Foundationem haerent in salebris, concepta spes timore & pavore vacillat, omnia in periculo haud procul a ruinis versantur: prodixit enim, nescio in cujus officina proculum consilium, quò, ne ulla nobis spes Zassoviensis Foundationis obtinende amplius

1723.

amplius relinqueretur, Cæsari suadebatur, ut Sua Majestas ad Cardinalem Episcopum Olomucensem epistolam dirigeret, (quod & factum est manu vicaria) & in ea Episcopum adhortaretur: cum videlicet terra regionis illius, ubi Patres Trinitarii Cœnobium impetrare satagunt, Sacerdotum sit indiga, Sua Eminentia per se, aut suos rem disponat, permoveatque Magnates, ut hi eas facultates, quas in Cœnobii foundationem Patribus Trinitariis obtulerant, melius ad instituendum Zassoviæ proprium Parochum convertere velint. Quæ res dum innotuit, apud adversarios quidem applausum invenit, verum omnibus nostris Fundatoribus magnopere displicuit, adeò ut ne unicus quidem repertus fuerit, qui huic propositioni assensum præberet; quinimo cuncti responderunt, se exiguas illas facultates, quas in Cœnobii foundationem contulerant, solum in favorem sacri Ordinis Trinitarii spontanea voluntate dedicasse, alioquin si Parochi institutionem spectassent, maluissent singuli in proprio potius, quam in alieno territorio Curionem fundare; ubi namque eadem urget necessitas, par militat ratio. Verum non permisit DEUS, ut alii intrarent ad labores Patris, & fruges, quas ipse messuerat, in aliena horrea comportarentur.

II. Hac nube celeriter dissipata major spes effulsit aliquando favente DEO desideratum finem assequendi; ut autem citius afflicta causa refloresceret, crebriores in communi preces indictæ sunt, Sacrificia & vota multiplicata, quemadmodum in gravioribus Ordinis negotiis fieri consuevit. Firma inter hæc constabat fides in DEUM, bonorum omnium Largitorem, in cujus manu sunt corda Principum. Experta jam sæpius Benignissimi Cæsaris, qui legem ab se latam pro suo arbitrio antiquare, dispensare, ac interpretari poterat, in Ordinem nostrum propensio & studium pressum levavit nostrorum animum, Patrémque Michaëlem roboravit, qui hóc annò ex Conventûs Pragensis Ministro Procurator Generalis ad Curiam Cæsaream creatus pro adepti muneris ratione Aulicorum Ministrorum ædes obivit, benevolentiam eorundem pro causa sua prehensavit, & in rebus intricatis auxilium, sive consilium ab eis flagitavit. Frequenter etiam, in quo totus rerum cardo versabatur, Clementissimi Cæsaris thronum adivit, & expositò Divinæ Gloriæ incrementò, animarum fructu aliisque haud contemnendis emolumentis, ex hac Foundatione in Moraviam redundaturis, enixissimis precibus poposcit, ut Sua Majestas pium hoc negotium sibi commendatum habere, illudque Imperiali suo Annutu coronare dignaretur. Augustissimus Cæsar Patris supplicatione emollitus, nihil amplius se difficilem præbuit, sed indulgentissima pietate promisit, se votis ejus haudquaquam adversaturum, aptum duntaxat tempus expectaret. Hoc Imperatoris responsum erat Patri suavissimum balsamum, quò languentem animum suum confirmavit: statuit proinde occasionibus sollicitè invigilare, ac recentem Cæsaris favorem indefessâ suâ industriâ tam diu comitari, donec desideratum finem feliciter obtinuisset.

III. Hóc eodem annò currentis Sæculi vigesimò tertiò Augustissimus Imperator CAROLUS cum ELISABETHA

Fffffff 2

CHRI-

Spes precibus
fulcitur.Et promove-
tur negotium.Coronationis
ocasio melio-
rem sponde-
re successum.

1723.

CHRISTINA Læstissima Coniuge sua Pragæ Bohemorum ad Hæreditariam capeßendam Regni Coronam migrare decreverat. Cum jam universa Cæsaris Aula eò se contulisset, P. Michaël Procurator Generalis hoc opportunum gratiarum tempus fore ratus, quò ipse votorum suorum compos efficeretur, & operosum huius Foundationis negotium ad coronidem perduceretur, sub initio mensis Augusti in viam se dedit, & citato itinere Pragæ contendit. Ibi quintâ Septembris CAROLI Imperatoris in Regem, & octavâ ejusdem, in festo Natæ Divæ Virginis, ELISABETHÆ Imperatricis in Reginam Bohemiæ inauguratio plùs quàm Regiâ Pompâ peracta fuit. Tunc enim verò Pater existimavit gratiosissimum adesse tempus, quo semisopitum Zassoviensis Foundationis negotium meliore quàm priùs successu resuscitaret. Binos itaque Supplices Libellos ad Augustissimum Cæsarem adornavit, illòsque Augustissimæ Imperatrici, Neo-Coronatæ Bohemorum Reginæ, per Cardonæ Principem ejusdem Suae Majestatis Supremum Aulae Præfectum in manus consignavit. Libellorum unus ad Supremam Regni Bohemiæ Cancellariam, alter ad Eminentissimum Cardinalem Principem Episcopum Olomucensem, sub idem tempus Pragæ degentem, remissus, & ab Imperatrice Regina magnopere commendatus fuit. Horum ille Libellus, qui ad Cardinalem, eximium nimirum Causæ nostræ Fautorem, pervenit, faventissimis oculis, manibùsque receptus fuit. Secus accidit in eadem causa alteri; hic namque tantas turbas, tantàmque indignationem concitavit, ut tertia & decima ejusdem mensis Edictum prodiderit, sive interdictum dicere malis, quò Patri Procuratori Generali peremptoriè mandabatur, ne unquam deinceps amplius de fundatione Zassoviensi verbum loqueretur, aut quidquam quomodo-cunque ulterius moveret. Verbò: perpetuum silentium ei hac de re impositum fuit.

Perpetuum silentium im-
ponitur nobis.

Nox obscura
involvit Fun-
dationem.

Solacium ab
Eminentissi-
mo Cardinali
Episcopo &
Consilio.

IV. In tanta Regiæ Coronationis luce, ac splendore hæc *Nox obscura* quanta mœstitiæ caligine Patris animum involverit, cogitari faciliùs, quàm verbis exprimi potest; utpotè, qui eo prorsus tempore, quò sibi supremum sui propositi apicem conscendisse videbatur, repentè dejectus in ultimum præcipitium ruit, unde ipsi nulla ferè spes emergendi reliqua manserat. Erexit tamen nonnihil jacentem Patris animum Eminentissimus Cardinalis Princeps Episcopus, suasitque, ut tantisper a negotio desisteret, ac in silentio præstolaretur, donec Aula Cæsarea Viennam remigrasset; causam esse DEI, eamque feliciore successu aliquando non carituram. Ne autem Pater rursus in similes syrtes incideret, suggessit ei alium arcanum modum & viam, quâ Suam Cæsaream Majestatem absque aliis arbitris ad benevolum assensum commovere valeret. Hæc licet piissimus Princeps, Ordini nostro singulariter addictus, inspiraret, immodicum tamen Patris mœrorem vix abstergere potuit; abhorrebat namque ab ulteriore huius negotii procuratione, quòd metueret, ne exulceratis semel animis, si eandem aleam rursus tentaret, res in longè gravius malum defineret.

CA.

CAPUT VII.

1723.

Constantinopolitana Domus emitur. Primum Missæ sacrificium ibidem celebratur. Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum collocatur. Latine scholæ datur initium.

I. **I**ncommodum fuit, nec erat pro decore Sacri Ordinis in urbe amplissima multa habere, seu mutare hospitia, & nullibi domum propriam: Nostri igitur, ut huic malo anteverterent, sollicitè circumspicere cœperunt, ut Peræ Constantinopoli stabile aliquod domicilium compararent. Accidit opportunè sub idem tempus, ut domus quædam cum horto e regione palatii Cæsarei Ministri venum exponeretur, cujus situs, cum nostris placeret, eam sunt per Momartium, Virum probum & Catholicum, rerumque nostrarum studiosum licitati, conveneruntque die sexta Januarii cum Isaia Aiskier loci possessore de pretio, quò persolutò undecima Maji incolis aliò remotis nostri domus & horti possessionem iniverunt. Conclavia deinde partiti, aptius securiusque in Sacellum converterunt, cætera aliis utibùs deputarunt. Tandem sextà & vigesimà mensis Junii pro Divinis Mysteriis domi obeundis post obtentam facultatem in dicto sacello aram erexerunt, & ad TRI-UNIUS DEITATIS honorem & gloriam incruentum Missæ Sacrificium immolare cœperunt. Tandem ut laxius habitarent, & multis incommodis occurrerent, non multò post solutò pretiò vicinas quoque domos coëmerunt, ne porta principalis, cujus dimidia pars duntaxat eorum tunc potestati suberat, noctu aperta relinqueretur, ut antea crebriùs non sine gravi eorum periculo contigerat.

Emittitur domus & prima Missa celebratur.

II. Annò sequenti, quartò videlicet & vigesimò currentis sæculi, in festo Sanctorum Petri & Pauli Principum Apostolorum ibidem apud nostros Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asserendum in Sacrario positum fuit, præcipuum in omnibus afflictionibus ac necessitatibus animæ solatium & præsidium: hæc peracta fuere insigni quidem modestiâ, devotione ac pietate, nulla tamen pompa exteriore. Sic res ferebat, nec enim aliud inter hostes Sanctæ Fidei fieri licebat.

1724. Sanctissimum Eucharistiæ in sacello asserendum collocatur.

III. Quoniam verò Constantinopolitana Domus hæc Cæsareâ Munificentia singulariter pro Redemptione captivorum Christianorum fuerat instituta, successivè quidam redimebantur captivi, & ad patriam quisque suam oblata occasionis opportunitate remittebatur. Servit adhuc, & serviet quamdiu Domus illa stabit pro constanti captivorum Christianorum solatio.

Ibidem captivi redimuntur.

IV. Nec captivis tantum, sed aliis etiam urbis Constantinopolitanæ indigenis Fundatio commodavit; rogatus enim P. Casmirus a S. Josepho noster a quibusdam urbis incolis, Romano-Catholicæ fidei addictis, ut eorum filios in Latina Grammatica erudiret, prolixè annuit, & obtentâ sui Superioris licentiâ lubenter in se id oneris suscepit: sexta itaque die Novembris hujus anni convenerunt novem discipuli, qui subinde plurium accessione

Schola Grammaticæ aperitur.

Discipulis pluribus.

Gggggggggg

aucti

1724.

auſti mox ad quatuordecim, poſtea uſque ad duos & viginti excreverunt: interdum etiam plures, alias quoque pauciores numerabantur, qui in diverſis Grammaticae Claſſibus & litteris humanioribus erudiebantur. Perſeveravit Pater in hoc gratuito docendo munere quamdiu vixit, poſt cujus fata alter ex noſtris in hoc officio eidem ſucceſſit, qui haud diſpari ſollicitudine tædioſam provinciam hucusque adminiſtrat.

Sacrum ſibi-
dem poeniten-
tiae tribunal.

V. Prætereà noſtri Conſtantinopolitani Patres non tantum eruditione, doctrinâ & exemplô illis populis prælucent, ſed etiam idiomaticis Turcici & aliarum linguarum gnari frequentes ſunt in ſacro poenitentiae tribunali, & non modo Catholicos, ſed etiam Romano-Catholicæ Eccleſiæ unitos Græcos, Armenosque exaudiunt & abſolvunt, ut proinde in vinea Domini utraque manu laborent, & uſque hodie fructus animarum uberrimos colligant.

C A P U T VIII.

Zaffoviensis Conventus Fundatio Indulgentissimi Cæsaris consensu tandem stabilitur.

Silentium diu
durat, & diu
cælet.

I. **O**Mne gaudium & deſiderium noſtrum in acerbiffimum luctum & mœrorem tranſivit, poſtquam ſpes Zaffoviensis Foundationis impoſitô perpetui ſilentii præceptô exaruit, & in ipſo propemodum ortu ſuo exſpiravit. P. Procurator Generalis conatu ſuo fruſtratus, & ab expectatione ſua deſectus Viennam triſtis rediit, nec aliter niſi magna animi ſui amaritudine præteritorum meminiffe potuit. Eſſi verò Con-Fundatores & Patroni conſtanter in ſuo perſiſterent propoſito, dirutô tamen fundamentô, nihil firmare aut ſuperædificare licebat; etenim rebus conclamatis ſe opponere eſt actum agere, & contra torrentem niti. Labuntur dies & menſes, nec quidquam melioris ſpei aſſulget. Et ecce tibi! *repente*, ut commune fert adagium, *DEUS e machina* ſuccumbenti cauſæ manum ſuppoſuit. Plerumque fieri ſolet, ut dum humanum deſinit, Divinum ſuccedat auxilium. Res ſanè mirabili Divini Numinis Providentiâ ad optatum effectum pervenit.

Tertio in-
ſtans pro
fundationis
conſenſu.

II. Menſis Februarii initium agebatur, quando P. Michaël Procurator Generalis, neſcio quô afflatus inſtinctu, animum reſumpſit. Tertio igitur ſupplicem Libellum adornat, ac denno cauſas & rationes coacervat, quibus Cæſarem ad Clementiſſimum Zaffoviensis Foundationis Aſſenſum permoveret. Impellebatur etiam (ut acta memorant) ad hoc faciendum his aut ſimilibus cogitationibus: *Nonne Religioſum Trinitarium ego ſum? binis vicibus Suam Sacram Cæſaream Maieſtatem impleavi, profeſſo id ipſum mihi tertio etiam agendum eſt.* Tertiâ demum menſis Februarii Pater Cæſaris alloquium petit, & quod admiratione non vacat, cum plures tunc eſſent, qui eandem gratiam avidè ambirent, Pater ante alios admiſſus fuit. Ille ut in Cæſaris conſpectum venit, his ſerè aut ſimilibus conceptis verbis mentem ſuam aperuit:
Mini-

Minimè latebit Suam Sacratissimam Majestatem, me Religiosum esse Trinitarium, qui eandem de fundando in Moravia Zaffoviensi Cœnobio prima vice in nomine DEI Patris accefferam, nec tamen desideratum assensum impetare potui. Accessi secundo in nomine DEI Filii, qui Aeternum DEI Patris est verbum & locò benignissimi annuissimum perpetuum silentium mihi fuit impositum. Venio nunc tertio in nomine DEI Spiritus Sancti, neque dubito, quin hic omnis bonæ voluntatis spirator, Suae Sacratissimæ Majestati gratiosum Fiat, quod non nisi ad majorem Sanctissimæ TRINITATIS Gloriam, Beatæ DEI Genitricis augendum cultum & multarum animarum salutem tendit, sit inspiraturus. Subjuxit deinde: Recenter Viennam advenit Comes a Turri, qui utpote Canonicus Olomucensis & Ecclesiastici Consilii ibidem Assessor candide atque ingenuè magnam circa hanc fundationem Majestati Vestræ fatebitur necessitatem, ei benignam aurem præbere dignetur. His auditis jussit Imperator Comitem sequenti die ad se venire, ut rationes ejus audiret. Id Pater Procurator Generalis e vestigio Comiti indicavit. Sequens ut illuxit dies, Comes ad Cæsaris alloquium se præparavit, & præfixâ horâ comparuit. Indicatus & admissus Sacræ Cæsareæ Majestati pium hoc opus tum maximæ necessitatis ratione, tum devotionis augendæ causâ tanta cum energia commendavit, ut Imperator ad suscipiendum hujus causæ patrociniū permotus Supplicem Libellum gratiosè duxerit expediendum. Dies, quibûs hæc agebantur, fuere tertia, ut jam insinuavimus, & quarta Februarii non sinè mysterio infra octavam festivitatis Beatæ Virginis Purificatæ, eventu sanè mirabili, si consideremus, anno superiore die tertia & decima mensis Septembris infra octavam festivitatis Natæ Beatæ Virginis nos per injunctum silentium causâ cecidisse, hòc verò annò infra octavam ejusdem Virginis Purificatæ voti compotes factos fuisse, quod utique DEIPARÆ Virginis, afflictæ causæ patrocinantis, Intercessioni & precibus adscribendum esse reor. Igitur tertio Supplex Libellus ad Excellentissimum D. Franciscum Ferdinandum Comitem Kinskium Supremum Cancellarium mittitur; cùm verò nullatenus expediret, ut in Consilio Regio Regni Bohemiæ tertio examinandus statim proponeretur præsertim post imperatum silentium, cui morem gerere oportebat, a P. Commissario Generali ad eundem Excellentissimum Supremum Cancellarium duo eidem pridem noti, & valde accepti Religiosi e Cœnobio Viennensi sunt ablegati, qui nomine totius nostri Ordinis indicabant recentem rei successum, & obsecrabant, ne Supplicem nostrum Libellum Consilio prius proponeret, quàm Suae Majestati locutus, ac de beneplacito Cæsaris certior factus fuisset. Comes benevolentissimus alioquin Ordinis nostri Fautor, postquàm rei statum intellexisset, pollicitus est, se piæ causæ omni ope affuturum, nec prius destitutum, donec eandem ad felicem exitum perduxisset.

III. Cùm igitur quædam Regni negotia Suae Majestati proponenda occurrerent, Comes tanquàm Supremus Cancellarius opportunitatem nactus est aliquid de nostra Fundatione in medium proferendi: quæsiuit itaque, num Suae Majestati placeret Patribus

Et impetrans, Comes de Turri negotium maximè promovit.

Reflexio super duas festivitates Beatæ Virginis, in quarum una causa cecidit in altera surrexit.

Cæsaris Consensus promulgatur & fundatio expeditionem sortitur.

1724. Trinitariis Zaffoviensem Foundationem concedere? Ad quæ Imperator respondit: *Demus Patribus Trinitariis banc Foundationem.* Hic auditò Supplex Libellus Consilio proponitur, quod, dum beneplacitum Cæsaris & Regis sui intellexit, refragari amplius minimè ausum ad imperium suæ Majestatis resolutionem Cæsaream comprobavit. Considerantur illico pacta & conditiones datæ & acceptæ, concipitur Foundationis Diploma, ac tandem decernitur, ut pro majori Foundationis stabilimento & securitate, obtentæ facultates ad Regias Marchionatus Moraviæ Tabulas referantur, eisdemque inferantur.

Suppeditantur quædam ab amicis pro nova fundatione utensilia.

Satisse dubio de mediocritate sufficientia.

IV. Interim P. Michaël Procurator Generalis futurorum providus a notis & amicis corrogavit Ecclesiæ domusque utensilia, quæ liberaliter a diversis suppeditata recentem Foundationem egregiè corroborârunt. Hæc inter postremò emerit in Regio Consilio dubium ac quæstio: num oblata a Fundatoribus facultates sufficerent ad tredecim Religiosos absque mendicationis subsidio, cui renunciare opus fuit, sustentandos? Re in Controversiam adducta, censuerunt, ut P. Procurator id priùs probaret, antequam Foundationis Diploma expediretur. Pater sinè mora Foundationis facultates, cæteraque omnia, quæ jam obtinuerat ex Ordine in charta descripta Consilio exhibuit, quibûs maturè consideratis tandem hoc eodem anno die quarta & vigesima mensis Novembris, non sinè ingenti nostrorum gaudio, & amicorum congratulatione Diploma expeditum fuit.

C A P U T IX.

*Ad constituendam ex nostris Cœnobiis Provinciam
preliminares fiunt dispositiones.*

Agitur de nostris Cœnobiis in Provinciam redigendis.

I. **A**Nno superiore Generale Definitorium nostrum mense Septembri Madriti regulariter congregatum de statu, numero & qualitatibus nostrorum Conventuum exactam habere voluit notitiam, ut videret, utrùm hi nostri Conventus secundum sacras Leges in Provinciam redigi, & a proprio Ministro Provinciali gubernari possent. Igitur annò hujus Sæculi quartò & vigesimò die sexta & decima mensis Februarii P. Procurator Generalis in Curia Romana ad nostros in Germaniam litteras exaravit, quibûs Definitorii Generalis voluntatem iisdem significaverat. Non tamen res statim processit, sed aliquamdiu in ambiguo hæsit, quòd quidam putarent, nondum hujus rei opportunitatem adesse, nec Conventus talem statum attigisse, qualis ex præscripto nostrarum Sanctionum ad justam Provinciam constituendam requiritur. His tamen nihil motus Noster P. Alexander a Conceptione Major ac Generalis Ordinis Minister Transalpinis Ordinis progressibus studiosissimè invigilans instantiùs urisit negotium, jussitque, ut duo Patres ex Poloniæ Conventibus, & totidem ex nostris, per secreta suffragia electi, cum plena facultate novas leges ad uniformem totius Ordinis gubernationem condendi Mediolani convenirent, & collatis inter se consiliis viam ad hoc negotium perficiendum complanarent.

II. De-

II. Demum Mediolani in Regio nostri Ordinis Cœnobia facta est Congregatio; cui P. Michaël a Sancto Josepho sub idem tempus Commissarius Generalis Italiæ præfedit. Adfuerunt duo ex nostris, videlicet P. Stephanus a Resurrectione Minister Posoniensis, & alter idem qui hæc scribo ad hunc finem electi. In vigilia Sancti Patris Nostri FELICIS, nona nimirum & decima mensis Novembris, Mediolanum feliciter pervenimus. Ex Patribus nostris Polonicis nemo comparuit, nec alius ex Italicis: accersitus proinde fuit P. Hieronymus a Jesu Maria Minister Mediolanensis, ut absentium vices suppleret. Peractis aliquot sessionibus communis Consilii quædam propositiones in chartam conjectæ sunt, ea tamen submissione ac reverentiâ, ut nostro Definitorio Generali integra potestas relinqueretur plenius omnia examinandi, & quidquid ad uniforme deinceps totius Ordinis nostri regimen melius & convenientius judicaverit, statuendi. Duo in hunc finem facta sunt exemplaria nostris nominibus subscripta, quorum alterum in Hispanias ad Nostrum Patrem Generalem Ministrum, & Venerabile Generale Definitorium missum, alterum verò in Archivum Conventus S. Caroli Romæ ad quatuor fontes repositum fuit. Ne verò, quod adhuc arcanò silentiò tegendum erat, in publicum ante tempus emanaret, placuit universis, ut de rebus in congregatione propositis & actis silentium eousque servaretur, donec a Nostro Venerabili Definitorio Generali facta rerum discussione acta sinceriora promulgarentur. Illis in hunc modum peractis P. Michaël a Sancto Josepho Generalis Italiæ Commissarius Romam profectus est; nos autem quinta die Decembris Mediolanò digressi quartâ & vigesimâ ejusdem Viennam pervenimus Nati CHRISTI Festa Spirituali cordis gaudiò celebraturi.

Mediolani hæc Congregatio, in qua pauci comparent.

De actis silentium servatur.

C A P U T X.

Duodecima succedit captivorum Redemptio.

I. Computatis facultatibus, quæ præsentis tempore pro Redemptione captivorum suppetebant, sufficere videbantur ad novam expeditionem pro compeditorum libertate auspiciandam. Hinc P. Joannes a Sancto Felice tertia jam vice captivorum Redemptor operi confestim manum admovit, seseque ad iter Constantinopolitanum celerius accinxit, in cujus descriptione ego quoque, ut est in fine cursus velocior, me solito citius expediam, quia sæpius supra ejusmodi pertractata sunt, ideoque ea duntaxat nunc prosequar, quæ peculiarem memoriam merentur. Prima Patris sollicitudo fuit de Salvi Conductus Litteris: accessit itaque Consilium Bellicum, eidemque proposuit, rebus benè consultum iri, si prius ab Ottomannica Porta commeatus Litteræ impetrarentur. Nunciatum est igitur Cæsareo Ministro ad eandem Portam residenti, ut quantocyus eas postularet. Hic verò nihil cunctatus illico fecit, quod rogatus fuerat, dictasque Litteras veredatiorum operâ circa finem mensis Augusti Viennam transmissit.

Ad iter Constantinopolitanum dispositio.

Litteræ Salvi Conductus impetrantur.

H h h h h h h h

Prin-

1724. Princeps Eugenius de Sabaudia Cæsarei Exercitus Polemarchus ad Nissensem Limitaneum Turcarum Præfectum quoque scripsit Epistolam, quæ P. Redemptorem ejusdemque charitatis Institutum & expeditionem quàm maximè commendabat. Insuper cum Pater per Transilvaniam redire cogitaret, ejusdem Principatus Consilium Salvi Conductus Litteras ei pariter præbuit, ne moram in professione pateretur. Augustissimus Imperator Noster ad idem pietatis opus promovendum navim & nautas jussit parari, quorum operâ per Danubium Belgradum usque cum suis Pater liberaliter deveheretur.

P. Redemptor
Constantinopolim venit.

Laborat tertianis.

Unus in via redemptus.

II. Rebûs ita compositis in Socium Fr. Gabriel a S. Stephano idiomatum tum Latini, Germanici, Hungarici, & Sclavonici gnarus adsciscitur, Quinta & decima Septembris omnibus ad iter necessariis in navim comportatis de Litore solverunt. Tertiâ Octobris Belgradum tenuerunt, ac in nostro Conventu excepti ad nonam ejusdem mensis ibi substituerunt, sesèque ad iter terrestre compararunt. Apud Nissensem Præfectum depositis Serenissimi Principis Eugenii Litteris omnem humanitatem sunt experti, & ad ulterioris itineris securitatem multifariis adjumentis muniti. Tandem octava Novembris Constantinopolim attigerunt, ac sequenti die ad meridiem Domum ibidem nostram ingressi magnò Religiosorum ibi degentium gaudiò excepti fuerunt. In itinere P. Redemptor Tertianis laboravit, a quibus etiam Constantinopoli aliquamdiu vexatus nihil in suo negotio perficere potuit, donec pristinam recuperasset sanitatem. Unus solummodo captivus circa Philippopolim visis & agnitis nostris accurrit, summisque precibus redimi postulavit: conventum est de pretio, eoque persolutò redemptus cum nostris Constantinopolim perrexerit.

Redimuntur triecimibus.

Tres ad fidem Catholicam conversi.

III. Post aliquod tempus P. Redemptor a febribus liberatus portum maris exhaustis licet viribus frequenter adivit; tunc enim propter aëris intemperiem pleræque naves ad hiberna jam se receperant, investigavitque Augustissimi nostri Cæsaris subditos, quos in triremibus omnium miserrimam tolerare noverat servitutem. Reperti sunt aliqui, sed eos vendere Turcæ renuebant: ut proinde sæpenumerò opus fuerit Supremum Turcicarum navium Præfectum accedere, quatenus ejus auctoritate navarchi ad vendendos remiges compellerentur: interdum etiam Cæsaris Minister Residens allegatis pactis, inter utrumque Imperium stipulatis, & recentioribus Magni Sultani Litteris, quas in favorem Redemptionis obtinueramus, rem urgere debuit. Hinc paulatim unus alterve, subinde verò plures a triremibus absolvebantur. Erant inter hos duo Calvinistæ, tertius verò Lutheri venenò infectus, qui ut primùm se liberos agnoverunt, tantam charitatem immeritis sibi collatam considerantes & admirantes, non dubitarunt amplius apud Romano-Catholicos unam, veram & salvificam CHRISTI Fidem reperiri, ac propterea e vestigio in eadem Sancta Fide magis erudiri petierunt: probè instructi ejuratis avitis erroribus apud nostros in Æde sacra Veræ Fidei professionem emisserunt, & sacrosanctæ Ecclesiæ Sacramenta susceperunt cum firmo proposito.

proposito in semel agnita Fidei veritate ad vitæ finem usque perseverandi. Et hæc quidem Domus nostræ Constantinopolitanæ frugum fuerunt primitiæ, quas major secutus est postmodum Converterorum numerus.

1724.

CAPUT XI.

Constantinopolî in utramque Tartariam & Budziakensem & Crimensem transfertur & absolvitur Redemptio.

I. **A**ctis inter Spirituality gaudia apud nostros Natalitiis CHRISTI Redemptoris Festivitatibus Annus ingreditur ex ritu Ecclesiastico SANCTUS & JUBILÆUS, ut in Lege veteri præscribatur: *Annua Remissionis & Redemptionis* in quo servi libertate donabantur, exulesque in patriam redibant. Nunc pariter antiquæ pietatis renovatis Oraculis idipsum hoc annò Patris Redemptoris operâ Constantinopolî usuenit. Qua de causâ meritò exultabant redempti, & qui restabant etiamnum captivi auspiciato hoc omine exhilarati eandem sibi sortem pollicebantur, ardentissimis in id desideriis intenti, ut a durissimo servitutis jugo propediem liberati in desideratam patriam reverterentur.

1725.

Annus Sanctus & Jubilæus remissionis & redemptionis. Levitici 25.

II. Mensis Aprilis nondum suum cursum absolverat, cum **P. Redemptor** jam undecim supra centum captivos, Constantinopolî e Turcarum servitute liberatos, numeraret, inter quos sex supra quinquaginta e triremibus emancipati fuere. Vernalis tempus agebatur, cujus indulgentiâ excitæ naves Constantinopolitanæ in altum mare velis remisque procurfabant, secumque mancipia ad transtra damnata avehebant, ut vix Constantinopolî captivum aliquem tunc reperire liceret; cæteri namque qui remanserant ruri in variis agriculturæ laboribus distinebantur, ut proinde **P. Redemptor** cum Socio & sua redemptorum caterva in Budziakensem Tartariam proficisci decreverit, nihil dubitans, se ibidem adhuc aliquos reperturum, quos redimeret. Demum ut copiosior foret Redemptio, **P. Philippum** a Sancto Wenceslao Domus nostræ Constantinopolitanæ Socium & incolam, cum parte facultatum in Crimeam ablegavit, ut quotquot posset, captivos redimeret, & ad se Demorabam sive Renum in Budziakensem Tartariam duceret cæteris jungendos. Quæ postquam inter eos convenissent, **P. Redemptor** viæ compendium facturum suos in navim collegit, annonam pro eis in plures dies coëmit, & de litore solvit. Bosporum Thracium adversis fluctibus flatuque nonnihil contrario persulfarunt, sed post modicum tempus ingravescente tempestate tantisper sistere & oram tenere ad septimam & vigesimam ejusdem mensis diem, qua pelagi furor circa horam quintam a meridie nonnihil remisit, coacti fuerunt. Deinceps prosperò semper usi ventò trans columnam Pompei, & petras Cyaneas per Euxinum mare versùs ostia Danubii navigantes ipsi Kalendis Maji Vesperis ad Demorabam exscenderunt. Ubi Pater iterum ex insueta aëris intemperie quotidianis febribus

III. Constantinopolî redempti.

P. Redemptor in Budziakensem Tartariam migrat.

Hhhhhhhh 2

graviter

1725.
P. Philippus
in Crimenſem
mittitur.

graviter laborare coepit. P. Philippus alia in navi cum Gallico Consule in easdem Ponti difficultates incidit, & a feris Euxini maris fluctibus rejectus Byzantinum portum rursus subire necesse habuit, quamvis & ipse paulò post, quartâ nimirum & decimâ Maji, vela ventis permiserit, & secundissimo cursu post quatuor dierum navigationem Tauricam Chersonesum tenuerit. Eo delatus terrestri deinceps itinere Baceſſarium perrexit, ibidemque brevi tempore non tamen sine magno labore multisque afflictionibus novendecim Christianos captivos redemit.

Demorabz
conveniunt.

III. A febribus sanitati restitutus P. Redemptor negotiationem suam ferventiùs aggressus captivos Christianos investigavit, reperitque nonnullos senes in postrema Viennæ obsidione jam ante duos & quadraginta annos in captivitatem abducos. Inveniebantur quoque complures in nuperno cum Turcis bello ante novennium ex Transilvania & Hungaria abſtracti minoris ætatis utriusque sexûs captivi. Redimuntur quotidie operâ quidam cujusdam proxenetæ Tartari regionem obequitantis, eosdemque adducentis. Hinc factum fuit, ut post modicum tempus octo supra septuaginta captivi solutis pretiis ibidem libertatem recuperaverint. Tertiâ & decima die mensis Julii P. Philippus ex Crimea redux suos redemptos cæterorum turbæ aggregavit, & cum P. Redemptore Bukarestum usque ad Valachiæ Principem profectus fuit, ubi frequentiores occurrunt Constantinopolim proſciſcendi occasiones. Bukaresti a Principe recepti sunt benignissimè & Christianæ Charitatis officiis per septem dies liberaliter usi recreatis corporibus ad reliquum iter se compararunt.

C A P U T XII.

Redemptionis iter in patriam, & quæ per viam acciderint memorabilia recensentur.

In Transilva-
niam iter pro-
sequuntur.

Alba Caroli-
na recipiun-
tur a nostris.

I. **B**ukaresti beneficentissimo Principi, currus & equos nec non victualia ad iter liberaliter subministranti, nostri post debitas gratias persolutas valedixerunt, atque hóc officiò perfuncti intermissum tantisper iter denuò resumpserunt. Viam igitur ingressi per notos crebriùsque jam tritos calles ad rubram Turrim (monimentum est Transilvaniæ in ipsis regionis claustris situm & perpetuo militari præsidio firmatum) pervenerunt, ibique exhibitis Salvi Conductûs Litteris, quas ab ejusdem Principatus Consilio secum Viennâ attulerant, patentem statim ingressum naeti fuerunt, ne indiçtâ quidem ad sanitatem comprobendam quadraginta dierum morâ, quòd tribûs jam mensibûs Constantinopoli abſuiſſent, & Bukarestò omnes sani advenissent. Ulteriùs igitur profecti relictò ad sinistram Cibiniò in Festo Divæ Virginis in cœlos Assumptæ Albam Carolinam, ubi Ordo, ut sæpiùs jam memoravimus, domicilium obtinet, incolumes tenuerunt. Hanc urbem a meridie solemnî pompâ ingressi sunt, ne populus matutino tempore ab officiis Divinis spectandi curiositate abſtra-

abstraheretur. Cum verò Episcopus Transilvaniæ eo tempore Claudiopoli degeret, Reverendissimus Canonorum Præpositus, Dominus Martinus Demeter, Pontificali ornato cum Ministris obviam Redemptioni procedens illam more solito recepit, eandemque decenti ordine in Cathedralē Basilicam deduxit, ubi P. Paulus a S. Laurentio, Ordinis nostri Religiosus ad concionem dixit. Postea initiante eodem Dominò Præposito Hymnum *Te DEUM laudamus* phonaſci musico concentu sunt proſecuti, additisque in gratiarum actionem conſuetis comprecationibùs ſolemniſſima functio devotiſſimè fuit abſoluta, ità quidem, ut complures ad miſerorum hominum conſpectum ex cordis teneritudine in lacrymas colliqueſcerent.

II. Per biduum Albæ Carolinæ morati die decima ſeptima ejusdem menſis Auguſti Claudiopolim contenderunt, eoque poſt dies quinque pervenerunt. Episcopus Transilvaniæ, Dominus Joannes Antalfus, qui, ut præmiſimus, ibi tunc agebat, quòd Albæ Carolinæ captivorum ingreſſum ſua præſentià condecorare nequiviſſet, ſponte ſe obtulit ad Redemptorum turbam ſolemniore ritu excipiendam. Itaque ſecundà & viginti ejusdem menſis manè magnò comitatùs ſplendore ad civitatis portas noſtris obviam proceſſit: in principem urbis Eccleſiam proceſſionem deduxit, ibique pariter eundem Ambroſianum Hymnum inter muſicos concentus abſolvit. Reſtunc memorabilis contigit, quam nunc ſubiſcior: Dum junctim omnes redempti in atrio ad Collegium Societatis Jeſu, dapies iſdem liberaliter ſubminiſtrante P. Rectore dicti Collegii, convivarentur, & undique multi ſpectandæ novitatis cauſà conſuerent, quidam inter conſertam populi multitudinem adoleſcens, annos circiter viginti natus, memor ante novennium fratrem germanum nomine Lucam tunc quinquennem ab irruentibus Tartariſ in captivitatem fuiſſe abſtractum, ut periculi faceret, an & iſte quoque in hoc redemptorum agmine exiſteret, elata voce bis terque clamavit: *Lucas, Lucas, ubi eſt Lucas?* Aderat & hæc ignotus; ſed ad notam vocem fratris Lucas cognomine Patraſſius ætatis annorum jam quatuordecim primùm coſuiſſet, mox ab ore reſectò cochleari relictòque prandiò ſurrexit, cum intra populi multitudinem perveſtigaturus, a quo vocabatur. Vois indaginem ſecutus ad fratrem pervenit, eidemque paritèr collocatus ambo ſe invicem ſtatim agnoverunt, & mutis ſe amplexibus ſuaviſſimè ſtrinxerunt. P. Redemptor veritas, ne hæc frans vel dolos laceret, ambo e veſtigio ſeparat, & quemlibet ſeorſim examinat: quis eorum Pater? quæ Mater? caſus cognominis & conditiones, atque alia plura; cum verò illorum reſponſa exactè præſertim per omnia inter ſe convenirent, nemo ſcitius dubitavit, eos ſevera fratres eſſe germanos. Hanc Lucam, ne Calvinii erroribùs, quibus parentes implicati tenebantur, rursus inquinaretur, ſuper laudatus Episcopus Transilvaniæ in ſcæ Catholica, & bonis ac Chriſtiano homine dignis moribus educandam recepit. Erat itidem alius quiſpiam Calvinii erroribus a puero imbutus, hæc præſentes ſcæ ſue homines frequenter arguebat:

1725.

Claudiopoli
rector ſolemniter
recepit
ſuam.

Ministri
etiam
fratres
et
alii
multi
ad
ſpectandam
novitatem
conſueverunt.

At non
omnes
ſuam
ſcæ
homines
frequenter
arguebat.

1725.

Matth. 7. v.
16.
Alit 12, con-
vers.

eccur & ipsi hujusmodi charitatis opera, ut est suorum e captivitate redemptio, non exhiberent, eisdemque frequenter dictum illud Evangelicum improperebat: *Ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Eum hinc tedium suae sectae subivit, & in doctrina Catholica ritè instructus abjuratis Calvinii dogmatibus Romano-Catholicae Fidei protinus accessit. Inter ceteros redemptos mulier quoque centebatur, cujus pater & mater etiamnum in vivis supererant. Pater intellecto filiae adventu Claudiopolim celeriter curru veſtus condendit, ut charissimam filiam ad matrem propriosque Penates abduceret. Verum illa negavit se patrem secuturam, priusquam fidem Catholicam plenè combibisset. At pater haereticus nihil non agebat, ut filiam ab hoc proposito deterreret. Dixit itaque, matrem ex mœrore morituram, nisi illa quamprimum domum rediret. Cui filia sapienter respondit: *Si per novem annos non fuit mortua mater, nec morietur intra paucos dies, quos animae meae salutis impensura.* Conversi sunt praeterea duodecim ex Hungaris & Transilvanis Calvinii ac Lutheri erroribus infecti, qui Claudiopoli hac occasione per poenitentiae & Eucharistiae Sacramenta Sanctae Matri Ecclesiae reconciliati jurejurando promiserunt, se in vera Catholica fide, quam redempti receperant, ad mortem usque perseveraturos.

Iam Viennam
usque,

III. Claudiopoli demum relicta iter in vicinam superiorem Hungariam sunt profecti. Die sexta Septembris Agriam tenuerunt: dilatus tamen ibi fuit solemnis Redemptionis ingressus, quod nubilum cœlum perpetuos illis diebus imbres effunderet. Proxima verò Natæ Divæ Virginis festivitate a meridie, postquam cœlum ad pristinam serenitatem redivisset, destinata functio pari cum splendore fuit peracta. Manserunt Agriæ apud nostros ad duodecimam usque mensis ejusdem, liberaliter habiti, multisque beneficiis cumulati. Hinc Budam profecti quinque dierum moram in ea urbe fecerunt, usque dum pro tot hominibus devehendis e circumſitis pagis vicisque currus & equi adducerentur. Tandem accelerato itinere die secunda mensis Octobris post meridiem Viennam sunt ingressi per compita, quorum alias jam mentionem fecimus, & ad nostram Ecclesiam processerunt, ubi consuetis solemnitatibus excepti fuerunt.

Redempti
sunt 221.

IV. Hæc Redemptio numerat octo & viginti supra ducentos ex variis Turcarum & Tartarorum regionibus Christianos ad libertatem & patriam reductos. Non tamen omnes Viennam pervenerunt, sed Transilvani in Transilvania, Hungari in Hungaria ad proprias domos, quibus erant viciniore, demissi fuerunt. Ceteri ex ulterioribus provinciis cives Germani Viennam conducti ibidemque honesto viatico donati ad patrios lares remissi sunt. Augustissimus Imperator, qui superioribus annis per tribunalia sua prohibuerat, ne pauperes ad fores Ecclesiarum aut ostiatim per urbem stipem corrogarent, sed extranei patrias suas repeterent, valentes & robusti ad victum labore manuum suarum conquirendum adigerentur, indigenæ verò qui ob gravem ætatem vel infirmitatem hoc præstare nequirent, publico sumptu illarum urbium

urbium vel oppidorum alterentur, unde quisque originem traxisset, sapientissime hujas Leges, ad se lata, non immemor his mille florenas inter redemptos distribuendos submisit, sed cum plerique eorum jam accepto viatico statim Viennâ discessissent, pecunia illa ad annum censum elocata fuit, ut in aliis hujusmodi occasionibus statum viaticum redemptis suppeteret, atque hoc pacto Augustissimi Caesaris pie voluntati cumulatis satisfaceret.

V. Dedicata fuit duodecima hæc Redemptio in amplo folio, uti alius crebrus, Augustissimo CAROLO VI. Romanorum Imperatori præfixo lemmate ex S. Petri Epistola desumpto: non CorrVptibLlibVs aVrò VeL argento reDeMpti cõls. Om̃i subjuncta fuit sequens nuncupatio:

Post bello super domitium Orientem nunc etiam Occidente ad Hesperias plagas pacificata, hæc annis Sancti-Jubilæi sub Gloriosissimis Auspiciis Tuis Illustrissime Caesar hac captivorum Christianorum et iugo infidelium evulsa est Redemptio: quemadmodum Octavianus Augustus Caesaris tempore nos vix in pace complice natum est tantum humani generis Salvator & Redemptor. Eum nos analogum gentium saluti & pacem conjungunt Christianam Træm Fides, Spes, & Charitas (sic me valem amant Superi) vincuntis cum infidelibus cives, beatit populos, illabit regna. Postquam igitur præcursus Thracibus armum filius tumultus, atque metus est uniusque transigatus, nos pro manere nostro in pace præcedi belli persequamur reliquias, exules & hostium insulta a propriis laqueis abstractos cives in patriam reducimur; quinimo in CHRISTUM Salvatorem, in amicum fidem commissis injuriis paganorum vinculum; undeque numerosa omnis ætate & sexus hac caterva a barbaris vinculis evulsa ad Augustæ MAJESTATIS TUE Solium submississime inclinata TIBI JUSTO, PIO, TER FELICI Principi Orbis Induperatori auream vocet ætatem, dum auream Libertatem filii gratulatur postliminii restatam. Imò nimirum ac nimium infixam medullis memoriam tenet pulcherrimi beneficii, id est Byzantine Domus Ordini nostro in omnium pauperum captivorum solatium nunc prolem evulsa sub Casare MAJESTATIS TUE protectione & amica dote liberaliter stabiliæ. Hæc tantum patet eis recurjus, presentius asylum & securissima redemptio; inde ad remotissimas terras, namque plagas vicinior spes libertatis & prima venit subsiliorum occasio. Fons est atque fœdus in Christiani populi salutem vel certe solatium jugiter manens. Irigavit nunc dulcem scientes carum decessu in venas, qui Thraciam atque utramque Thraciam ciceriem Byzantinensem videret & Crimensem alteriorem, atque redempti spectantur hoc

1725.

copioso proventu. Latantur a trivernibus teterrimo cruciatu liberati; alii post Urbis Viennensis obsidionem hucusque diuturna tolerantes servitutem in longè optatissimam se assertos esse libertatem gratulantur; tenerior aetas ante novennium prius captiva, quàm quia inter hominem liberum & captivum interesset, scias, nunc e Barbarorum tenebris & umbra mortis educi MAJESTATIS TUÆ fulgorem admiratur & cognoscit, quantum distent ara lupinis, liberum scilicet inter vivere & vile servire mancipium. Nunc neonatos se omnes arbitrantur, in novamque restitutos vitam Clementissima MAJESTATIS TUÆ Splendor & Favor quasi ad Solis aspectum magis redanimat, auget successu, atque proleci; illi quidem inter manicas pedicæque vincti nunc MAJESTATI TUÆ sorte feliciore devinctissimi, qui liberi emancipatique ad Gratia Thronum MAJESTATIS TUÆ provocantur, seque in aeternum devorant, nullo impofterum hostilitatis casu arcelendos. Quod si annueris IMPERATOR! se reputant securus apud Supremum cæli terræ Regem, Universalem Mundi Redemptorem in precibus perseverabunt omnem MAJESTATI TUÆ ultrò Felicitatem exoraturi.

CAPUT XIII.

Pseudo-Redemptor quidam fallaciter Redemptionis ludit umbram exiguo tamen successu.

I. **N**ondum P. Redemptor a sua expeditione Viennam redierat, cum Leopoli (ubi duo cœnobîa Ordinis nostri florent, unum intra civitatis muros, alterum ad S. Nicolaum extra mœnia) ad decimam octavam mensis Julii ad nostros Viennam perscribitur, apparere hominem in Polonia adoptivis comis teatrum & duplicis aquilæ schema pectori affixum gestantem, qui se venditet Sacræ Cæsareæ Majestati esse a secretis libellis, seque missum afferat ad redimendos captivos. Hic quadraginta circiter homines in Crimea redemptos per Poloniam circumducebat, & pro aliis adhuc redimendis publicè pecunias colligebat. Varias loquebatur linguas, Polonicam quidem imperitè, Turcicam autem (ut ferebatur) quàm optimè. Litteras quoque fidem facientes sive Salvum Conductum ab Aula Cæsarea exhibebat, conficta tamen erant omnia, & spurium Sacræ Cæsareæ Majestatis Sigillum. Jactitabat præterea Impostor ille, se ab Augustissimo Imperatore in Crimeam ablegatum, ad captivos redimendos. Id quidem Patres nostri Poloni vehementer demirabantur velut rem inauditam & detestabilem, nec credere poterant, Augustissimum Cæsarem, Ordini & Instituto nostro aliàs addictissimum, mittere voluisse vilem ac impurum hominem ad opus Redemptionis peragendum, præci-

Impostoris
Signa Vien-
nam nuncia-
tur.

Pseudorum
videtur no-
stris Patribus
Polonis.

præcipuè quod certis nunciis didicissent, Patrem Redemptorem nostræ Provinciæ eodem tempore in Turcia & Tartaria captivis redimendis incumbere. Qua de causa decreverat Camenecensis Conventus Ordinis nostri in Podolia Præses suspectum hunc errorem comprehendere & in quæstionem vocare, veritus tamen in regno libero vim inferre sibi tutum non fore, ne in populo scandalum aut tumultus indè oriretur, præcipuè cum nebulo ille etiam Salvi Conductus Litteras a Turcico Choczinenfis præsidii Præfeto impetratas exhiberet, ob hæc a proposito destitit; cum interim fraudulentus ille Lavernio ad nostros Leopolienses crebrius diceret, se pecuniæ corrogandæ gratiâ Warfaviam certissimè concessurum, si exploratum haberet, Augustum Regem ibi versari, quod multi Saxonice nationis captivi apud Tartaros reperiantur, quos redimere cuperet.

1729.

Cur non fuerit comprehensus?

Hæc instantia.

II. Nec minus ille protervè ad ingerendam nostris majorem invidiam egit, ac dixerat; adeò namque de callidissimo suo & ad artes veteratorias composito ingenio præfidebat; intellectò siquidem Regem Augustum Warfaviæ agere, illuc cum suis redemptis properavit spe magni quæstus illectus, quem ibi a Rege & Magnatibus corradere intendebat. Patres interim Viennenses ad Litteras Leopoli datas jam responderant, consuluerantque Patribus Polonis, ut peculatorem illum omnino attinerent, firmitérque crederent, neminem præter P. Redemptorem nostrum ex Aula Cæsarea in Tartariam Redemptionis causâ missum fuisse, idque adeò certum haberent, ut certiùs nihil dici possit. Hòc nunciò Patres Poloni confirmati vaserrimum impostorem Regi continuo detulerunt, cujus jussu die sexta Septembris circa supposititios captivos, ex Crimea Warfaviam adductos, facta est juridica inquisitio; & viginti ab eo redempti seorsim ad quæstionem vocati fuerunt. Tunc enimverò ex depositionibus testium patuit, hominem istum Baccarii in Crimea mense Maji sub nomine Owanis prima vice innotuisse, postea diversa nomina sibi adscivisse, hospitium apud Armenum Poppam, Hayvas nomine, conduxisse, deinde contractâ amicitia cum Demetrio Cioban Christiano, ex patre Rutheno & matre Serviana nato, qui septingentas & septuaginta possidebat oves, huic albæ mentis homini persuasisse, ut oves venderet, & sibi pecunias mutuò daret: Ciobanum igitur venditis ovibus dicto Owani dedisse octingentos Leoninos, quorum unus quinque ac triginta grossos germanicos æquat, istum verò vicissim promississe, se eidem quadringentos imperiales Viennæ mercatorum operâ persoluturum. Immanis hic erat Stellionatus, quò ignaro homini veterator iste persuasit, duos Leoninos Viennæ uni imperiali æquivalere, cum tamen duo Leonini unum Imperialem Germanicum quadraginta grossis in pretio superent. Eum postea hæc pecuniâ acceptâ redemisse quinque captivos, alios verò collegisse jam emancipatos & liberos. Item tres Cosaccos in servitium accepisse, & cuivis eorum in singulos menses præter victum & vestitum tres imperiales in mercedem promississe, sed post quatuor menses evolutos eis nihil aliud quam par calceorum

Warfaviam ad Regem pergit, detestator, & in inquisitio.

Testium depositiones.

K k k k k k k k

dedisse.

desistit. Haec breviter ex testium depositionibus eruta manifeste
testantur impudices illius fraudes ac dissimulationes.

III. Exinde pessima quaeque sibi civitatis characulum arri-
git: nihilominus tamen post modicum tempus Poeppe in Bur-
gia per Magnatum domos vagatur, & sub praetextu Receptum
captivorum circulo pecunias conquirere vias est. Nostri hac ac re
investigant, parumque adit, quia cum in-
prehenderent, sed vulgus abiciit et subacta post varias artas
solum iterum mutavit.

IV. Sed quid non audet effrons temeritas? Invenit Viennam
est ausus ingredi, ubi ad Serenissimum Principem Eugenium re-
verent, ibidemque precibus & lacrymis inquam suam causam
ita egit, ut, nescio quibus rationibus, inductus Serenissimus Prin-
ceps eundem sua commendatione testem ad Patrem Receptum
rem direxerit, a quo impudice ille plurimis ingessis curvis et
auctoritatem tanti Principis quingentes florenos exaruit. Eum
de cum pecunias jam obtinisset, multo impudenter sebris au-
diam sibi adjunxit, & apud Excellam Regimen P. Receptum
libam intentavit, utque ad eo ultra duodecim millia florenorum ex-
git, tantum enim sibi promissum fuisse a P. Receptore nente-
batur, ex eo argumento quod quingentes florenos jam receperat,
nomenque suum, quod erat Podhanickius, jam professus, genus
Graecus, acque huc graeci militem causam urgebat. Accursum
P. Receptum, unde P. Antonius a Jella ad curiam Celsam Pro-
curator Generalis ad Excelli Regiminis Consilium evocatus est,
ut responderet objectis: praesiderat illi Commissioni Comes Mon-
tanuculi, cui P. Procurator Generalis respondit, quod res erat,
quingentes florenos ipsi ex misericordia ac Serenissimi Principis
Eugeni intercessionem datos fuisse. Tunc impudice ille cum se re-
que negare ne: quidpiam in contrarium opponere posset in genua
prostratus ceteris sepius etiam cum lacrymis dicebat: Pater, Pater
misericordiam! Qui Pater: est misericordia pro bonis homini-
bus non pro fugitivis impostoribus, quod dicam Comes Mon-
tanuculi Consilii huc Commissionis Praeses illo assensu approba-
vit: Lata proinde fuit sententia, ut nequissimus recedere pecu-
nus faceretur, & intra triduum Viennam procius exiret. Ille ve-
ro ad alias artes conversus amictis indemonstrationibus in Consilio
Imperiali aliud Diploma subreptitè impetravit, cui nono mem-
cio persuaserat, conjugem suam & proles in captivitate Turcarum
versari, quos redimere deberet, ideoque per Imperii civitates pe-
titis ipsi vi illius Diplomatis facta est elemosyna libere colli-
gendi: Cum vero id solum nostro Ordini sit concessum, innocent
dolus Patri Procuratori Generali, unde hanc rem exardus inqui-
rere voluit, & factis diligentis deprehendit, dictum Diploma apud
Rustianum indicorem pro sex florenis oppignoratam esse. Hinc
Pater petit & obtinuit aliquem ex Consilio Imperiali cum aucto-
ritate dictam Diploma a Rustiano repetendi, quia vero hanc op-
pignoratam, restituta sex florenis Pater Diploma recepit, exinde
lata fuit sententia, ut impostor ille intra viginti quatuor horas
1000

urbe excederet, alioquin se gravissimâ ad arbitrium Consilii pot-
 nâ multandum sciret. Et sic tandem post multas molestias to-
 ta hæc causa terminata fuit. Quò devenerit tandem ille vetera-
 tor, genuinè resciri non potuit, assererebant tamen ex certis indi-
 ciis nonnulli, ipsum ad Turcas, unde venerat, repedâsse. Sed
 odiosis his omisissis ad gratiora & jucundiora convertimur.

CAPUT XIV.

*Conversio ad fidem Catholicam D. Joachimi Erne-
 sti Walteri, Libere Civitatis Norimbergensis ad
 Cæsaream Aulam Legati.*

I. **N**on solum in Redemptione captivorum, verum etiam in
 conversione illorum, qui variis circa Sanctam Fidem er-
 roribus a vera Salutis semita deflexerant, nostri suam diligentiam
 & industriam probaverunt; multi enim quibus concessum non
 fuit terras Barbarorum adire, & redimendis captivis operam na-
 vare, in ipsis Christianorum terris aliud, idque non minus præ-
 stans Redemptionis genus exercuerunt, quò animæ errorum fa-
 scinò, ceu invisibilibus quibusdam vinculis a diabolo constrictæ,
 in libertatem filiorum DEI afferuntur. Et reapse longò opus fo-
 ret catalogò, si cunctos recensere vellem, qui nostrorum Religio-
 forum operâ aut perfidiam Judaicam aut sectas a vera fide abhor-
 rentes, quibus ab incunte ætate innutriti fuerant, ejuraverunt.
 Hinc ne nimia prolixitate Lectoris patientiâ abutar, néve crebrio-
 re ejusdem rei iteratione fastidium pariam, impræsentiarum de
 sola conversione Domini Joachimi Ernesti Walteri loquar, quæ
 in oculis omnium Viennensium acta plurimum claritatis habuit,
 & heterodoxos gravissimè torsit, qui indignissimè ferebant, Prote-
 stantis urbis Oratorem, virum eorum etiam confessione perspi-
 cacem ac prudentem, & propterea præ tot aliis ingeniis, quibus
 Norimberga affluit, ad Cæsaream Aulam publicorum negotiorum
 causâ ablegatum avitis erroribus repudium misisse & sacris Catho-
 licis fuisse initiatum. Res ista, quo ordine gesta fuerit, paucis
 nunc exponam.

Nostri non
 solum capti-
 vis redimen-
 dis, sed etiam
 hæreticis con-
 vertendis in-
 cumbunt.

II. Norimberga insignis est urbs Germaniæ superioris Pala-
 tinatûs ad Pegnitzium amnem ædificiis splendida & commerciis
 opulenta, quæ plures alias tum urbes, tum oppida in sua ditione
 habet, eisque ad instar Libere Reipublicæ imperitat. Ab Impe-
 ratore tamen dependet, eò nimirum modò, quò Libere & Impe-
 riales in Germania urbes solent. Fidem Catholicam ab ipsa sua
 origine coluit, quam postea, Luthero impietatis classicum canen-
 te, factiosorum quorundam civium studio prodidit, & in Lutheri
 placita concessit Servatò Libellò *Interim*. Hæc civitas ob publica
 negocia, quæ identidem emergere solent, in Aula Cæsarea alit
 Legatum, cui incumbit urbis commoda procurare, & invigilare,
 ne quid detrimenti Respublica patiatur. In hunc finem Dominus
 Joachimus Ernestus Walterus annò 1719. a Senatu Norimbergensi

Norimbergæ
 succincta de-
 scriptio.

D. Waltherus
 Viennam mis-
 situr.

1725.

Ejus Conjugie
dolet.Primus ad e-
jus conversio-
nem gradus.Viciniā Ec-
clesiam no-
stram clam
frequentat.De rebus fi-
dei cum no-
stris Religiosis
colloquitur.Agnoscit ve-
ritatem fidei
Catholicae.

Viennam missus fuit, qui aedes nostro Conventui proximas pro sua habitatione conduxit, easque aliquot annis incoluit.

III. Conjux ei erat D. Magdalena Margareta e Patricia Volkmariorum familia oriunda, foemina prorsus insignis, quam exquisita morum honestas sermonis comitas, & ingenii supra sexum perspicacia plusquam avita nobilitas condecorabant. Aversionem a Sacris Catholicis, quam cum lacte nutricis combiberat, Viennam etiam secum detulit, nec unquam fore credidit, ut ejuratis patriis erroribus invisae sibi religioni nomen daret: secus tamen accidit, cum enim Viennae aliquamdiu egisset, matrona quaedam Viennensis in ejus notitiam primò, tum etiam familiaritatem penetravit, a qua frequentius ad Parthenonem Monialium S. Clarae (Regium Asceterium vulgò dicitur) perducta fuit. Hic dum omnia sollicitis oculis perlustrat, ut aliquid inveniret, quod dente Theonino postea roderet, dumque Sacrarum Virginum vivendi modum calidè explorat, earum Sanctimoniâ perspectâ, coepit nonnihil odii erga Fidem Catholicam remittere, mox etiam nobilissimarum Virginum pia conversatione delinita religiosa munuscula, quas Sanctimoniales, de ejus fide edoctæ, interdum offerebant, officiosè primùm admittere, & ad extremum etiam in pretio habere. Pruriebat interea curiositate fidem Catholicam penitus cognoscendi, cui impendiò obstetricabatur vicinia Templi nostri, quod indies magno hominum concursu frequentari cernebat. Ergo clam ad illud ventitare, & Sacra Catholica propius indagare solebat, in quibus cum nihil inveniret, quod aut Sanctis Evangeliiis repugnaret, aut rectæ rationi adversaretur, nec a consuetudine nostrorum Religiosorum abhorruit, quos aut officii causâ, aut stipis quærendæ gratiâ ad se accedentes blandè semper ac comiter excepit, & largæ eleemosynâ donatos ab se rursus dimisit.

IV. Hæc inter vellicabatur perpetuis conscientiae scrupulis & dubietatibus de secta sua, quas Religiosi nostri crebrius in privatis congressibus & in familiari colloquio datâ operâ injicere & solidis rationibus adductis firmare consueverant. Illa prout erat acuti ingenii nec statim manus dare, nec pertinaciter etiam repugnare, sed cunctis ad rationis libellam appensis rem rei, argumentum argumento, dogma dogmati conferebat, donec ad extremum peculiari Divini Spiritûs lumine perfusa Catholicè credere didicit, liquidòque agnovit, veritatem pro sola Ecclesia Catholica militare, Lutherum nil nisi nugas & nebulas malè credulo mundo obtrusisse, nec alia ratione in hæresim prolapsum fuisse, quam quod a Communione Ecclesiæ recesserit, a qua quisquis se separat, hæreticus constituitur, ut in omnibus hæresibus ab origine Christianæ fidei patet. Nihil itaque amplius cunctata firmiter decrevit, ejurata hæreseos pravitate cum Ecclesia Catholica in gratiam redire, & agnitæ veritati obsequente animo subscribere: equidem illam minimè latebat, quanti periculi res foret, si hoc suum propositum in vulgus emanaret, cui maritum, consanguineos & necessarios omnes mordicus repugnaturus non dubitabat, spretis tamen omnibus timoribus Catholicæ ancillæ suæ operâ Patrem

Ferdin-

Ferdinandum a Sanctissima Trinitate Ordinis nostri Religiosum clam ad se accersivit, & post præviam majorem instructionem expiatâ per exomologesim conscientia Catholicæ Fidei professionem die octava Decembris annô hujus sæculi quartô & vigesimô in ejus manibus emisit. Authographum ejus manu scriptum ac sigillô firmatum etiamnum ad manus est, & in nostro Cœnobio aservatur.

V. Res ista occultissimè transacta domesticos omnes præter ancillam Catholicam latuit, non tamen diu; paulò post enim gravi ægitudine oppressa decubuit, eaque indiès magis ingravescente ad vitæ confinia appropinquavit. Maritus, qui conjugem suam in oculis ferebat & in pectore, de ægrotæ periculo majorem in modum sollicitus, medicos plures convocavit, quatenus pharmacorum ope sævientem morbum profligarent. Sed ut illos actum agere, nullâmq; spem vitæ superesse intellexit, suæ sectæ ministellos accersivit, qui moribundam suò modò ad instantem mortem compararent. Tunc enim verò abditum hucusque mysterium in lucem prodivit; nam cum ministelli ad ægrientis ædes certatim convolassent, illa, ut a nugivendulorum hominum importunitate, ac molestiis se liberaret, marito suo totam conversionis suæ seriem candidè manifestavit, eique Catholicæ Fidei veritatem, dignitatēque tam efficaci sermone exposuit, ut is intimè commotus jam tunc spem suæ conversionis fecerit, dum illam sequentibus verbis compellavit: *Sicut unicum meum solatium in vita fuit tecum degere, ita quoque post mortem tecum esse desidero.* Jussit itaque ministellos ad sua redire, nihil hinc esse agendum significans; nostros verò Religiosos in eorum locum substituit, qui eam supremis moribundorum Sacramentis ex Indultu Reverendissimi & Illustrissimi Vicarii Generalis & Officialis munierunt, & sacris colloquiis ad felicem mortem disposuerunt. Quam etiam læta aspexit die octava Aprilis hōc annô millesimô septingentesimô vigesimô quintô. Cæterum cum ante obitum suum petierit in nostro Templo tumulari, hujus quoque voti sui compos effecta in nostræ Ecclesiæ crypta sepulchrum accepit, cui maritus solemnes inferias ritu Catholico inter plurima sacra piacularia persolvi curavit.

VI. Conjuge defuncta, & in Catholico Templo tumultata ipse quoque Legatus apud omnes mutatæ Religionis suspicione laborabat, ac propterea multis criminationibus apud Senatum Norimbergensem traducebatur. Equidem ille a Fide Catholica minimè abhorrebat, cujus veritatem vel solo rationis ductu ex perpetua præstantissimorum Auctorum lectione cognoverat, atque adeò Lutheri sectam ob plurima paradoxa, & doctrinæ portentosa, quæ ipse, ut erat acuti ingenii, ultro detexerat, pridem fastidierat, ab ea tamen palàm suscipienda multis rationibus deterrebatur, cum facile sibi et imaginari posset, huic mutationi jacturam omnium fortunarum, & naufragium dignitatis suæ e vestigio successurum. Fluctuabat igitur aliquamdiu inter dubia & perplexa consilia, donec tandem vocanti DEO victas manus integrè dedisset,

LIIIIIIII

firmi-

1725.

Errores secretè ejurat.

Supremus ejus morbus.

Ministellos admittere co-nuit.

In fide Catholica moritur, & in nostro Templo sepelitur.

Legatus e-dium incurrit Lutherano-rum,

Ex Librorum lectione Catholica fidei veritatem agnoscit.

Statuit Catholicam fidem admittere.

1725.

firmiterque decrevisset agnitæ veritati intellectum submittere, ac Religionem Catholicam amplecti, quamvis necesse foret hujus rei causâ honores omnes, facultates ac ipsam vitam amittere.

Ministelli
enim ab hoc
proposito re-
vertere co-
nstantur.

VII. Non feriabantur tamen intereâ adversæ partis ministelli, qui ex signis quibusdam minimè vanis facile conjiciebant, eum Lutheri dogmata non æquis oculis aspicere, nec sincera mente colere. Hinc ei magna calliditate insidiabantur, omnesque occasiones sollicitè captabant, quibus eum & in avita hæresi confirmarent, & a desiderio Catholicæ Fidei suscipiendæ averterent. Facile tamen intellexerunt, se laterem lavare, omnemque in eo pervertendo operam ludere. Id clariùs deinde patuit, cum aliquando Suecici Oratoris concionator eum domi familiariter visitasset; accidit enim, ut Legati filiola, quæ tunc sextum ætatis annum attigerat, sed a defuncta matre sua & ancilla Catholica, non ignorante patre, in nostræ Fidei mysteriis erudita fuerat, illis inter se colloquentibus superveniret. Hæc a ministello interrogata, num illa die orasset? annuit. Quærenti verò, quidnam tandem orasset? magno candore respondit: Orationem Dominicam & Salvationem Angelicam. Perculit hæc responsio & patrem puellæ, & præsentem ministellum, hunc, quod evidenter cognosceret, filiam non sine patris scitu & imperio Catholicas preces usurpare, atque adeo apertè ostendere, se una cum genitore suo sacris Catholicis jam accessisse; illum, quod consilia mutandæ Fidei eo adhuc tempore celata voluisset, quæ filia hac intempestiva sua responsione in lucem produserat. Nihil tamen inde vehementius commotus statuit propositum suum maturare, ruptisque impedimentis omnibus id palam profiteri, quod hætenus clam in suo corde statuerat.

Res sit clarior
per filiolum.

In bono pro-
posito confir-
matur.

VIII. Ad hoc faciendum magno incitamento fuit prædictus P. Ferdinandus, qui cum satis intelligeret, illum solo metu amittendarum facultatum a Catholicæ Fidei professione cohiberi, dedidit operam, ut etiam hunc lapidem offensionis e medio tolleret: re igitur Eminentissimo Cardinali Archi-Episcopo Viennensi communicata, visum est ambobus, ut viri status P. Viti Tönemani Societatis Jesu, Sacræ Cæsareæ Majestati a sacris Confessionibus, operâ ad Cæsarem deferretur, de quo non dubitabant, Eum pro suo ardentissimo Religionis Catholicæ studio hoc sufflumen celeriter dissoluturum: præcipuè quod Legatus ad retundendos primos hostium suorum impetus solum Cæsarei Consilarii titulum expeteret. Reverendissimus P. Töneman nihil cunctatus illico, ac opportunitatem nactus est Cæsarem compellendi, Sæ Majestati periclitantis Legati desideria exposuit: Augustissimus verò Imperator tanti viri conversione impendio exhilaratus non solum præstitit, quod rogatus fuerat, verum etiam, ut neo-converso de honesta vitæ sustentatione prospiceret, cunctis Regnorum suorum Cancellariis seriò injunxit, ut quamprimum contingeret honorabile officium aliquod vacare, istò confestim Legatum Norimbergensem, ad Catholica Sacra transiturum, aucto-
rarent.

Cæsar Con-
versionis im-
pedimenta
vellit.

IX. Ha-

IX. Complanatîs in hunc modum præcipuîs difficultatibûs, quæ hominis conversionem potissimum morabantur, ille sanctum suum propositum nulla amplius dilatione comperendinare voluit, sed resignatò officiò, quod a Norimbergensi Magistratu sibi demandatum administrabat, die vigesima quarta Aprilis anni præsentis post sacram exomologesim devotissimè peractam in manibus ejusdem P. Ferdinandi Catholicæ fidei professionem emisit, & in verba Sanctæ Romanæ Ecclesiæ juravit, atque ut nullum de sua sincera Conversione dubitandi locum relinqueret, Acta litteris consignavit, suoque Sigillò munivit, quæ pariter apud nos conservantur.

1725.
Legatus Ca-
tholicam fi-
dem profite-
tur.

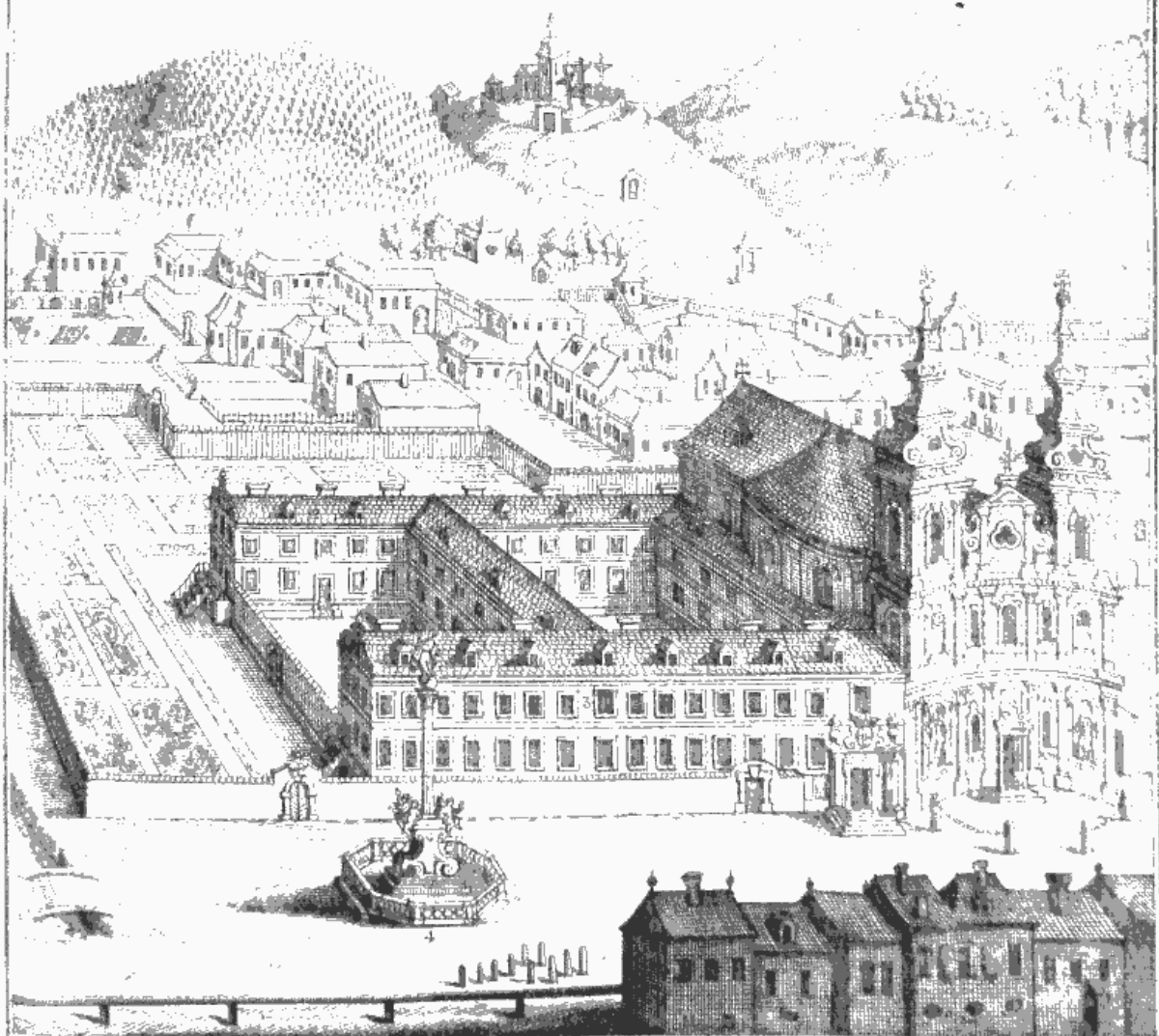
X. Habebat ille pedissequum sibi dudum fidelem, industrium, & in paucis charum, Jodocum nomine, verum acrem & fervidum suæ cæcitatîs sectarium, qui ut vidit, suum herum adeò sapientem & tot singularibûs naturæ & gratiæ dotibûs præditum ad Sacra Catholicorum transivisse, in se reflectens, impossibile rebatur id contingere potuisse sinè manifesta Divini Numinis operatione, quare & ipse oculos ad clarum lumen aperuit, nec dubitavit amplius, se a vera fide procul deviare: qua tamen in re magis instrui voluit. Instructus abjuravit antiquos errores, & ad Catholicam fidem pariter conversus secutus est exemplum herile, ac eandem, ut memoravimus, Domini suæ ancillam, quam ob Catholicam fidem prius averſatus fuerat, postea propter ejus modestiæ, honestatis & pietatis exempla in matrimonium duxit, cum qua diu piè, ut verum Christianum hominem decet, vixit.

Jodocus ejus
pedissequus
pariter con-
vertitur.

XI. De qua Jodoci sui conversione licet Legatus mirificè gavîsus fuerit, angebatur tamen interea de altera filiola majore natu, quæ Norimbergæ apud Sectarios consanguineos suos educabatur, hæreticâ virulentiâ haud dubiè afflanda, nisi maturè Norimbergâ educeretur. Sed cum Norimbergenses puellam dimittere nolent, ne, ut illi nugabantur, a vera fide pariter excideret, res aliquamdiu in lubrico hæsit, donec Augustissimus Imperator noster sua Auctoritate interposita Norimbergensibus seriò mandasset, ut filiam patri restituerent, quod etiam ægrè admodum, & inviti fecerunt, nunquam alioquin facturi, nisi maximam Cæsaris indignationem veriti fuissent: tantæ scilicet difficultatis res est innocentem aliquam oviculam e faucibus luporum eripere. Recuperatâ filiola Dominus Walterus satis sibi felix esse videbatur, sed multò adhuc felicior evasit, postquam operâ Philippi Ludovici Comitis Zinzendorffii, Aulici Cancellarii a Sua Majestate Cæsarea Regiminis (ut vocant) Athesini sive Tyrolensis Consiliarius renunciatus est, quo munere obtento Oenipontum migravit, ibique post aliquot annos, in gremio Sanctæ Matris Ecclesiæ exactos, in Domino obdormivit. Filix nunc ejus ambæ ibidem in Sanctimonialium Asceterio nutriuntur, quibus Cæsar in defuncti Patris gratiam annum stipendium assignavit.

Natu majorem filiam
jussu Cæsaris
obtinet.

Regiminis Ty-
rolensis sive
Consiliarius.

Conspectus Ecclesiae et Conventus nostri Posoniensis. 1. Imago BEATAE MARIAE
 quae in hoc Templo magna religione colitur. 2. Pars canonici jam aedificata. 3. Pars
 conventus aedificanda. 4. Colossus Virginis DEspare sui labe peccati orantibus concepta.

cum tubicinum choro, quæ Sodales cum labaro Confraternitatis nostræ magnò numerò sequebantur. Hos excepit alter tubicinum chorus cum Musicis ante crucem nostræ Communitatis ordine longo incedens. Horum vestigia prefferunt Ecclesiastici Ministri largè sparsis thuris odoribus; Pallium sive Baldachinum in hastis sustinebant quatuor ex urbis Primoribus, sub quo gradiebatur cum Sanctissimo Hierarcha. Ponè sequebantur primæ Nobilitatis Domini Domineque cereos arduentes in manibus gestantes. Plebs promiscua clausit agmen. In circo illo ante conspectum Cœnobii nostri magna stat ex solido lapide columna, cui Immaculatæ Virginis DEIPARÆ Simulacrum innititur: ut itaque instituta Supplicatio pro dignitate & populi multitudine majus spatium fortiretur, & se latius diffunderet, pompa tota versus hanc columnam processit, eamque circuivit. Magna in omnibus elucebat devotio, pietasque, quam lætus campanarum sonitus & phonaſcorum concentus gratissimè condiebant. Præſidarii milites in sua signa distributi, locum undique ambiebant, & protentis armis Numen militariter venerabantur. Paucis: Forum uniuersum grata metamorphosi in splendidum Pietatis theatrum transiuit.

1726

Columna Immaculatæ Virginis Conceptionis.

III. Decenti ordine in novam Ecclesiam omnibûs ingressis super principem aram positum est Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & Hymnus *Te DEUM Laudamus* inchoatus, quem inter dulcisonam symphoniam musici decantârunt. Ad initium Hymni datò signò per forum incensa mortaria intonuere: Postea ad circumfusam concionem ex ambone dixit celebris sub idem tempus Divini verbi præco Admodum Reverendus P. Antonius ex Ordine S. Augustini Eremitarum, Prior Leithæ-pontensis, cuius Orationem excepit solemne Missæ Sacrificium ab eodem supra laudato Præfule splendidissimo apparatu peractum.

Fonctiones in Ecclesia manè.

IV. Post meridiem datò ad alteram concionem signò in Ecclesia populò referta Admodum Reverendus Dominus Franciscus de Palanca sermonem habuit, eoque finitò inchoatæ sunt musicis modulis Vespertinæ Laudes & Lauretanæ Litanie. Tandem circa Solis occasum data populo benedictione Sacratissima Eucharistia in Sacrarium reposita fuit, mortariis omnibûs per circuitum fori festivo fragore iterum applaudentibûs. Sequenti die, ac deinceps per totam octavam, ut Divino Numini pro beneficiis debitæ persolverentur gratiarum actiones, & populorum Devotioni fieret satis, manè horâ septimâ Missæ Sacrificium expositò Sanctissimò Sacramentò celebratum, vesperi autem horâ quintâ

Et a meridie.

Et per totam octavam.

cum expositione ejusdem Sacratissimi Sacramenti Lauretanæ Litanie a musicis decantatæ fuerunt, actum claudente benedictione.

Mmmmmmmmm

CA.

1725.

CAPUT XVI.

*Zassoviæ Sacra Beatæ Virginis Imago de veteri
ad novam Ecclesiam transfertur, cujus Possessio Or-
dini traditur, & Primus Lapis pro struendo Cœnobio
ponitur.*

Fundatio
Marchiona-
tûs Tabulariis
inferitur.

I. **P**ost tot in Zassoviensis Foundationis procuratione (ut fusè
superiùs enarravimus) devorata fastidia, post tot exant-
latos labores, summotâ obstacula, superata tædia impetrato tandem
Diplomate pro largissimo munere Divinæ TRINITATI Ordo no-
ster solemnes gratiarum actiones ritè persolvit. P. Michaël Pro-
curator nullo jam ferè discrimine Foundationem ad finem usque
perducturus Brunam Moravorum gestiens proficiscitur, coram
Regio Marchionatûs Tribunali per seriem Acta Fundatorum &
Cæsaris Consensum exponit, petique pro majore rerum stabili-
tate atque securitatis firmitate secundùm mandata Regii Bohemiæ
Consilii, ut omnia Marchionatûs Tabulariis legitime infereren-
tur. Hæc ille prolixè obtinuit (omnibûs juris formulis observatis)
ipso die octavo mensis Februarii in Festo Sancti Patris Nostri
JOANNIS de MATHA ad sortis felicitatem longè auspiciatissi-
mam. Insuper ad Eminentissimum Cardinalem Principem Epi-
scopum Olomucensem Rescriptum expeditur, quò rogabatur, ut
per Ecclesiastici Tribunalis Deputatos Ordinem nostrum ad Posses-
sionem Zassoviensis Foundationis introduceret. Id bona fide fa-
ctum longioris moræ occasionem ferè iniecisset, eò quòd Prin-
ceps Episcopus Olomucensis non nisi a Regio Bohemiæ Consilio
Rescripta veteri ex Privilegio recipiat: hinc ne sibi, suisve Suc-
cessoribus præjudicium crearet, Scriptum illud Moravici Tribu-
nalis repudiavit. Humillimis tandem Patris precibus inclinatus
pro hac solummodò vice, ut gravioribus sumptibus & fatigiis
parceretur, præmissâ protestatione, ne res in alicujus præjudi-
cium vergeret, Piissimus nostròque Ordini addictissimus Prin-
ceps ex speciali gratia resolvit Privilegio Jurique suo potius hac
vice cedere, quàm Foundationem in longius tempus protrahere.
Deputavit igitur Viros Ecclesiasticos, qui cum Loci Curione tran-
sigerent, & sub certis pactis ac mutuis conventionibus, unde ta-
men juribus Parochialibus nullum præjudicium accresceret, Ve-
nerabilem DEIPARÆ Virginis Imaginem de veteri ligneâque adi-
cula in novum Templum transferrent, ejusdemque possessionem
Ordini nostro traderent.

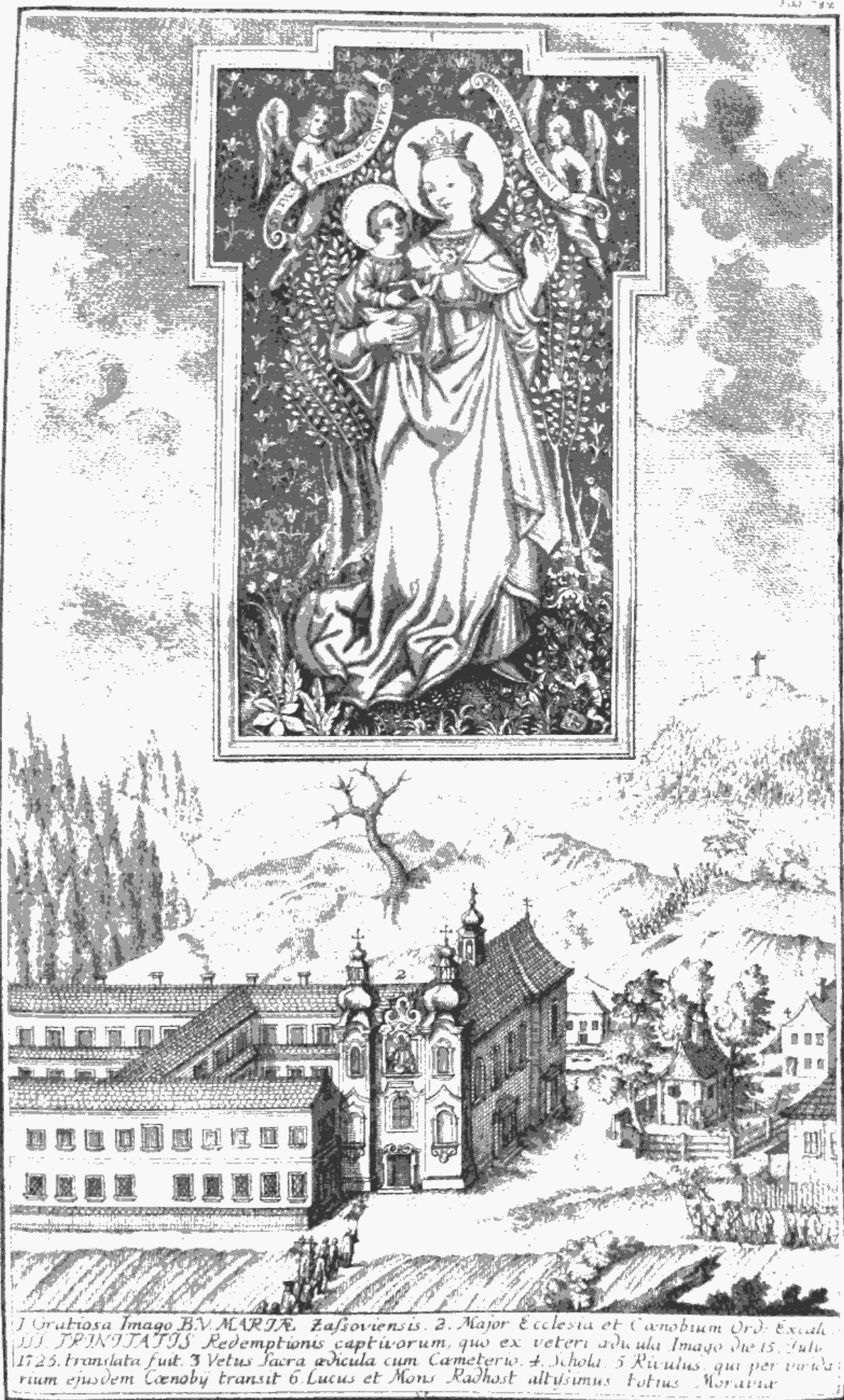
Obex iterum
emergit.

Et ex gratia
dispensatur si-
nè præjudicio
& consequen-
tia.

Resistentia
ratione vinci-
tur.

II. Hic ultimus cuneus superandus erat; etenim Curio, vir
acris ingenii, mordicè repugnavit: Sacram Iconem in veteri adi-
cula retinere connitebatur: novam verò Ecclesiam non aliter,
quàm sub durissimis & statui Religioso impossibilibus obligati-
bus nobis cedere decrevit: cum itaque nihil voluntate facturus
videretur, multis rationibûs compulsus est æquis conditionibus,
quidquid etiam reclamaret, consentire,

III. Re-

1 Gratiola Imago BV. MARIE. Zászlaviensis. 2. Major Ecclesia et Cœnobium Ord. Exalt. III. PRINCEPS Redemptionis captivorum, quo ex veteri adicula Imago die 15. Julii 1725. translata fuit. 3 Vetus Sacra adicula cum Cœmeterio. 4. Schola. 5 Rivulus, qui per viciniam ejusdem Cœnobii transit 6. Lucus et Mons Radhost altissimus totius Moraviae

III. Rebus utcumque compositis, firmatisque, Translationi dies indictus est decimus quintus mensis Julii. Confluxerunt ex omni vicinia viri Ecclesiastici, Nobiles complures, nostri præfertim Con-Fundatores, ac præterea ingens utriusque sexus multitudo. Illustrissimus & Reverendissimus Dominus Joannes Baptista Comes de Turri & Valle-salsina Canonicus Olomucensis, nec non Brunæ ad Collegiatam Ecclesiam in monte S. Petri Principis Apostolorum Præpositus, novum Templum Ecclesiasticis Cæremoniis & benedictione lustravit. Ad prodigiosam DEIPARÆ Virginis Imaginem transferendam e vicinia sex Presbyteri evocati fuerunt, qui eam in ornato pegmate collocatam præcedentibus Ecclesiæ vexillis, & devota plebe in forma Supplicationis subsequente, e veteri ædícula ad novum Templum deportarunt, in cujus majore janua P. Michaël cum Religiosis nostris Sacræ Imaginis adventum operiebatur, quam allatam in ipso Templi limine sex nostri Religiosi in humeros receperunt, illamque in eodem pegmate ad principem aram bajularunt, ubi conditorio, vitrò obducto variisque sculpturis eleganter ornato, inclusa ac publicæ venerationi exposita fuit. Dicitur Illustrissimus & Reverendissimus Præpositus in gradibus majoris Altaris, qua parte Evangelium recitatur, ad confertissimum populum facundum in Latino idiomate sermonem habuit. Quò finito secundum sibi datam potestatem Cæsareæ Majestatis Consensum, & Sæ Eminentissimæ Celsitudinis Episcopi Olomucensis confirmationem promulgavit, Ordiniq; nostro Ecclesiam Beatissimæ Virginis sub titulo visitantis Elisabetham in vico Zassoviæ in usum perpetuum & irrevocabilem possessionem tradidit. Hinc Divinæ TRINITATI pro pulcherrimo beneficio Gratiæ sunt persolutæ & Eucharisticus Hymnus; *Te DEUM laudamus*, decantatus fuit. Hunc secuta est Concio Germanica a Reverendissimo Domino Andrea Antonio Richter, Præposito Falkenbergensi, perorata. Solemne Missæ Sacrificium operatus est Idem Illustrissimus & Reverendissimus Præpositus Comes a Turri, tandem altera Concio idiomate Moravico, dicente Admodum Reverendô D. Franciscô Carolô Wagner, Curione Tobaczoviensi, memorabilem functionem absolvit.

IV. Obtenta in hunc modum Ecclesiæ possessione cura successit de structura Cœnobii. Nostri hætenus in domo Illustrissimi D. Comitibus habitaverant, quæ licet haud longè ab Ecclesia distaret, diu tamen in ea diversari nec commodum, nec conveniens ex plurimis, quas prudens quisque sibi facile imaginari poterit, causis videbatur. Idipsum agnovit Illustrissimus D. Rudolphus Baro Podstatzky, qui, ut superius memoravimus, duo florenorum millia pro perpetua unius cœnobitæ sustentatione huic foundationi adjecerat. Quamobrem, ut suppetere facultates aliæ, quibus diurna murationum merces persolveretur, addere voluit secundò mille septingentos & quadraginta florenos, a se certis intervallis solvendos. Pro hac verò pecunia, & prius recepta se Conventus Zassoviensis ad perpetuum Missæ Sacrificium quotidie celebrandum obligavit, confectis super hanc rem & mutua nominum

1725.
Possessio traditur.

1740. Floreni
pro Cœnobii
fabrica suppeditantur.

1785.

Primus Lapis
pro Cœnobio
positus.

subscriptione firmatis tabulis die prima mensis Junii hōc eōdem annō, sæculi vigesimō quintō.

V. Hæc atque alia suppeditata pecuniarum subsidia fecerunt, ut desideratum Cœnobii ædificium spe citius inchoaretur. Convehitur in hunc finem ingens vis lapidum, calcis, laterum & arenæ. Fundus condendo Cœnobio assignatur Ecclesiæ contiguus, ductis deinde lineis ad artis Architectonicæ regulas describitur, ponendis fundamentis eruitur terra, humoque sufficienter effossa quarta dies mensis Octobris, onomasticō Festō Illustrissimi Comitis Fundatoris insignis, Primo Lapidi ponendo deputatur. Ad hanc condecorandam Festivitatē ex omni vicinia Zassoviam confluxere Viri Ecclesiastici, Nobiles & Dynastæ ac ingens populi multitudo; quisque enim hujus rei memoriam sibi ducebat in lucrum gratissimæ recordationis. Tandem dicta die jam omnibûs paratis ab Illustrissimo & Reverendissimo Præposito D. Joanne Baptista Comite de Turri & Valle-fassina Primus Lapis ritu Ecclesiastico benedicitur, & manu Illustrissimi Domini Francisci Ludovici Comitis de Zierotin Fundatoris consueto more & ordine (ut alibi sæpius insinuavimus) Fundamentis imponitur. Cœptum opus parietarii tanto fervore continuârunt, ut sequenti nondum elapsō trienniō major pars Cœnobii erecta jam steterit, & præter aliquot officinas tredecim Religiosis in totidem cellis commodam habitationem præbuerit; Chronologica Lapidis inscriptio fuit hæc:

Lapidis In-
scriptio.

In solis ortu

surgens Iacob erectus Lapidem * Gen cap. 28. v. 18.

orientibus zassovæ patribus

ordinis sacro-sanctissimæ trinitatis *

patriarchæ zierotinus

Idem exercere statuit. *

orientem igitur

In octobris Cunctis optata

Divo francisco seraphico sacrata die *

franciscus a zierotin

Vtpote onomastica LVCE seCVrè Celebrior *

& profectò

Leo in sacris positus Lapidem ponere potuit *

Coronam sibi, suisque e Lapide pretioso

relativus *

et ecclesie

Lapis hic a rVrri Verè benedicta

ConsVLtò benedictus *

AVt

▲ Comite rVrri præposito BrVnensi

benedictus est *

SVb

sVb

beneDICTo XIII. papa patrēqVe sanCto & optiMo
IMperatore CaroLo seXto

AVgVsta ELisabetha Deo & patriæ
pla regina *

CarDinaLe eplsCopo, prInCipe
VVoLffgango De sChrattenbaCh
ACtV In terra nostra gVbernante *

sVb

ALeXanDro Ministro generaLI bls præposito
NVnC prosperè regente *

EManVeLe æqVe bls præposito proVInCiaLI
orDInis sss. TrInItatis *

AC sVperlore TrInItariæ resIDentiæ zasChoVIensi
patre Marlano a reglbVs *

resIDentlbVs

patre CaroLo, VInCentlo, aC fortVnato,

AC fratre VenCesLao, neC non fratre Donato antonio *

ADstantlbVs hInC & InDe

DInastIs sangVine & prosaplâ Longè nobILIorlbVs *

Dies iste

patriotIs exOptatVs

soLeMnItter CeLebratVs est.

Hæc in folii utraque pagina cum licentia Superiorum typis data,
& inter plures distributa fuerunt, quorum exemplum ad manus
meas pariter pervenit :

C A P U T XVII.

De Sacra Zaffoviensis Virginis Imagine Dis-
quisitio.

I. **Z**affovia vicus est mediocris in Preroviensi Moravorum cir- Zaffovia Topographia.
culo situs ad Beczuam fluvium, Zierotinorum Comitum sub
Roznoviensi Dominio prædium. Populus majore ex parte pe-
cuariam exercet, unde sibi victum parat : ædes hujus pagi lignæ
ferè sunt, sed concinnè coagmentatæ. Ex eadem materia con-
stabat vetus illa Divæ Virginis Sacra ædícula : quamvis autem den-
sa hæc trabium & tignorum congeries flammis concipiendis &
alendis sit valde opportuna, rarioribus tamen locus iste vexatur
incendiis, quòd incolæ vigili curâ primis statim ignium periculis
solicite occurrant. Ager hujus loci est pascuis imprimis felix, &
præterea variorum rivulorum & fontium amœnitate jucundus,
nunquam ferè in altiores montes attollitur, sed collibus tantum
Nnnnnnnnn frequen-

1725.

Idolum in
monte col-
lum.

frequentibus intumescit, alibi in apricas valles subsidit, aut opa-
câs arboribus luxuriat. Ad Orientem tamen mons *Rhadost* pro-
cerum caput erigit, qui a pago duabus circiter horis recedit.
Mons iste ad inferioris Beczuae scaturiginem confurgit & Rozno-
viense Dominium a Comitatu Hochvaldensi dividit. Nomen ha-
bet a Rhadogosto Sclavorum Deastrorum olim famigeratissimo,
cui caeca gentilitas splendidum in hoc monte delubrum aliquando
condiderat, & aditum lucum consecraverat, ad quem ex remo-
tissimis etiam locis innumerabilis paganorum multitudo conflue-
re, ibidemque in Deastri sui honorem comessare ac tripudiare so-
lebat. Hodie fani illius nulla amplius rudera vel vestigia super-
sunt, in cuius locum *Crux* (ut in topographica nostri Conven-
tus Zassoviensis imagine videri potest) recenter successit: tripu-
dia tamen illa & comessationes etiamnum perseverant, ad quae
a Festo S. Joannis Baptistae per sequentes quatuor hebdomadas
(eo nimirum tempore, quo veteres gentiles Rhadogosti festa ce-
lebrare consueverant) ingens vis hominum ex Moravia, Silesia,
& Hungaria convolat, diesque dominicas & festivas lascivis hu-
jusmodi saltibus profanat, cui malo nullò unquam remedio satis
adhuc obviari potuit. Sed ut ad nostram Zassoviam gressus de-
nuò recipiamus, distat illa haud procul ab Hungariae confiniis, nec
plus quam novem circiter leucis a nostro Coenobio Illaviensi re-
cedit. Seniores accepta a Majoribus traditione asserunt, Zassoviam
olim locum mille passibus ab eo sejunctum occupasse, cui hodie
insidet. Bellorum scilicet injuriis vastata fuit, ut rudera veteris
pagi etiamnum comprobant; ajunt praeterea hanc eandem Divae
Virginis Imaginem ibidem cultam, dirutique Templi tristitia adhuc
busta extare, inde verò ablatam, a quo tamen, aut quorsum? igno-
rari.

Sacra Imagi-
nis descriptio,

II. Haec Sacra DEIPARÆ Virginis, dexterâ Divinissimum
Filiolum suum sustentantis, Imago picta est coloribus aqueis in
abietina ad formam crucis excisa tabula. Mensura Imaginis se-
cundum altitudinem ad quatuor pedes geometricos assurgit, se-
cundum latitudinem ad duos pedes & quinque pollices exten-
ditur. Virgo DEIPARA pedibus insistens in ea representatur, cu-
jus candidum pallium in aureos lemniscos desinit. Pictum pallii
subtegmen colorem caeruleum refert; vestis autem interior rubeum:
ut proinde non nemo ex triplici hac colorum varietate haud ob-
scure divinaverit, Imaginem hanc in manus Patrum Trinitario-
rum aliquando venturam, quorum vestes iisdem prorsus colori-
bus nitent, quod & reapse contigit, ut hodie cernimus. Ex gem-
ma, quae supra pectus pallium nectit, rubra tæniola procurrat, cu-
jus ferè medium Diva primoribus sinistrae manus digitis appre-
hendit, & reliquam ejus partem defluere sinat. Divinus Pussio
purpurea aequè veste amictus in dextera Virginis Matris residens
clausum una manu librum tenet, alteram verò ad gemmeam fibu-
lam protendit. Duo alati genii Matrem & Filium supervolitant,
candidos lemniscos in manibus gestantes, quibus sequentia verba
inscripta leguntur: *Sub tuum praesidium confugimus Sancta DEI*
Geni-

Genitrix. Ponè Virginis Matris Effigiem densum conspicitur nemus: humum variæ silvestres volucres, flores & herbæ exornant, & speciem vernantis prati effingunt. Miles cataphractus, qui Divæ a sinistris adgeniculatur, manus in formam supplicantis conjungit. Juxta eum videre licet insignia, quibûs utuntur Kornicii Proceres: unde conjicitur, ad aliquem hujus stirpis hominem olim hanc Imaginem pertinuisse. Quis autem ille fuerit, aut cujus nominis? dicere non habemus. Idem prius observavit Admodum Reverendus Dominus Joannes Georgius Stredowsky Ecclesiæ Paulovicensis quondam Curio in suo *Rubino Moravia pagina 14. & sequenti*, ubi de præsentī Imagine ita scribit: *Nec est hic prætereundum, veteres Kornicios militari spiritûs viros insignes quoque fuisse Mariophilos: in pagi, Zassova dicti, Ecclesia Beata Virginis Mariæ Filium DEI brachiis gestantis Imago ab immemorabili tempore claret miraculis, uti sufficienter contestantur plurima diversorum hominum etiam altioribus Ecclesiasticis dignitatibus, sanguineque Illustrissimo fulgentium appensa ad Tbaumatargam gratitudinis ergo anathemata, nullus tamen mortalium ad ejusdem originem pertingere potuit, aut unde venerit? edicere scivit, quamvis frequentius diligentissime olim & etiam nunc a moderno Roznoviensium Curato D. Francisco Carolo Wagner, Mariane hyperdulie zelantissimo, fuerit quaesitum. Haud ita dudum sorte sanè felicissima inveni & ego devotionis Mariane locum, accuratiusque Magnæ Matris perlustrans oculis Effigiem, deprehendi virum nobilem & cataphractum in eadem vetustissima Imagine ad sinistram Beatissima Virginis latus flexis genibus orantem, & unâ ad cataphractarii pedes observavi Korniciorum insigne gentilitium; unde non solum didici, quod hac Miraculosa Imago a Korniciis suam trahat originem, verum etiam sufficiens eruitur argumentum, eosdem fuisse nobilissimos Matris DEI cultores.*

1725.

Korniciorum insignia.

III. Ex his verbis satis claret supra laudatum D. Stredowskium Sacram hanc Imaginem haud profundioris oculis perlustrasse: cum verò illam, ut postea didici, apertâ duntaxat vitreâ anterulâ inspexerit, detexit quidem insignia gentis Korniciæ, acie tamen oculorum suorum ulterius non penetravit. At postquam prodigiosa hæc Imago ad nostrorum manus venisset, ut ingeniosa est Religiosorum solertia, præterquam quod plures oculi plura videant, detecti sunt ad pedes Beatæ Virginis, qua parte scutum cataphracti militis respiciunt, Characteres nonnulli vetustate jam prope exesi, & oblitterati hac magnitudine & forma, quam nunc subjicio M. III. H. V. Quod primas duas litteras attinet, ille meâ sententiâ rem acu tetigerit, qui dixerit, his annum CHRISTI Millesimum & tertium indicari. In aliis duabus difficilior evadit conjectura, videntur tamen nomen alicujus exprimere, aut fortassis talem sensum innuere: *Hanc vel Huc Vovit.* Qua tamen in re nihil certi asserere volumus. Postremæ duæ litteræ, cum Imago novo conditorio includeretur, artificis incuriâ non nihil abrasæ fuerunt, cæteræ etiamnum inviolatæ perstant, ex quibus Sacræ Imaginis antiquitas satis clarè eruitur, colligiturque, eam jam in sæculum octavum ætatem ferre.

Genuina Imaginis antiquitas eruitur.

Annus 1003.

1735.

Tabula Im-
aginis argenti
& auro prius
inducta fuit.

IV. Notatum quoque fuit, aqueos illos colores temporum tractu alicubi vitium fecisse, aut quod fieri assolet, ab imagine decidisse, qui sive ceciderint, sive obsoleverint, locum certe te- cerunt ipsam tabulam magis inspiciendi, quâ inspecta patuit, eam pro more illius sæculi malleatò auro & argento prius obdu- ctam fuisse, antequàm pictor eam coloribus illivisset; unde ror- tus conjicitur, Beatam Virginem cum Divino suo Filio solam in tabula fuisse pictam, reliquum argentò vel auro splenduisse, an- gelos autem, silvam, militem, flores & aves alterius pictoris operà accessisse, idque fortassis iussu illius militis, quem tabula refert; extremæ siquidem dementiæ alioquin fuisset, tabulam pre- tiosò metallò inducere, illudque coloribus minimi valoris obcu- rare.

Invenio Im-
aginis ipsa ve-
stra.

IV. Quando verò, aut qua occasione Sacra hæc Imago post vastationem veteris pagi, ut paulò superius insinuavimus, per- dita fuerit, & quomodò Zassoviam denuò venerit, nullò certò indicio explorari potuit: fertur tamen ex seniorum traditione post pagi excidium, cum incolæ alio in loco, ubi nunc novarum ædium structurâ conspicitur, eam denuò instaurassent, & sacram ædiculam, in qua precibus vacarent, condidissent, puellam fuisse, quæ pauculas capras vel oves in vicinia, vepribus & dumetis latè im- pedita, pascebat: contigisse autem, ut una de grege capra sæpius in illud senticetum irrepièrit, & ob vulnificos spinarum aculeos ægrè reduci potuerit: puellam pròinde sibi sarculò ad vagabun- dam capram viam fecisse, atque hac occasione Sacram Imaginem in spineto illo juxta capram vidisse. Domum deinde reversa, cum pagi incolis rem visam indicasset, illos altera die confertim accurrisse, & sublatam Imaginem in ara sacrae ædiculae collocasse: Iconem porrò rursus disparuisse, & sequenti luce ad eandem spinas redivisse, sed dictæ caprae indicio rursus detectam, & in Ec- clesiam relata fuisse: ipsam altera etiam vice contigisse, eaque denuò reportatà incolas fraudis metu ad fores Templi per noctem excubias egisse, nihil tamen hoc conatu proficiente Imaginem nemine advertente vetus suum vepretum repetisse, atque hoc prodigiò attonitos ruricolos agnovisse, DEUM velle, ut sacra ædi- cula in locum hujus dumeti transferretur, & in ea Virgo DEI- PARA coleretur: illos pròinde evulsis impigrè spinis locum, in quo Imago hæere consueverat, repurgasse, ibidémque in hono- rem Cœlestis Reginae Templum ædificasse, Sacram Imaginem in illud transtulisse & majori altari imposuisse, a quo tempore, ajunt, Imaginem nunquam amplius locum mutasse, sed in hac ara sem- per permanisse. Eadem quidem fama recentius memorat, Sacram Imaginem diversis occasionibus ob bellorum pericula Mezriczum (nomen est vicinæ arcis) delatam, verùm toties Zassoviam ad ve- terem stationem reversam fuisse, nemine observante, quomodò aut qualiter id contigerit.

Imago ter re-
dit adaspres.

Ecclesia ad
transfertur.

Abbas rursus
eandem.

Confirmat
pluribus Testi-
bus.

V. Receptum hanc a majoribus Traditionem uberius con- firmat sequens eventus: Cum ante plurimos annos Comites Zi- rotini novam & magnificam Ecclesiam pro Sacra Imago in non longius

longius distante colliculo ædificare decrevissent, diffuaserunt plerique allegata multiplici transmigratioe, quæ hæc prodigiola Imago semper illum locum repetiit, in quo nunc colitur. Cum idem post annos triginta secundo tentare voluissent, iterum destiterunt, veriti famam communem, quæ numen inesse Sacræ Imagini, ad vetus spinetum redituræ, ferebatur. Annò hujus sæculi quartò & decimò, cum Carolus Henricus Comes Zierotinus mandasset novam pro DEIPARÆ Virginis Imaginem in eodem colliculo Ecclesiam ædificari, renunciatum est eidem; Majorum experienciâ constare, Sacram Imaginem, si locò moveatur, ad pristinum suum dumetum redire. Fidem adhibuit Comes, mandavitque secundo, ut cum vepretum illud latius pateat viciniorem situm exquirerent, & majoris Ecclesiæ fundamenta jacerent; cui imperio mos gestus fuit secundo eventu, ut superius indicavimus. Quinimo dum Sacra Imago ad novam hanc Ecclesiam Curione contradicente translata fuisset, ipse multique alii putârunt, eam sequenti die in sua veteri & humili ædícula repertum iri. Vaticinium eventus confutavit, probavitque spinas illas & locum, in quo nunc novum Templum visitur, veterem Imaginis sedem fuisse, quæ quidem dum sæpius etiamnum evelluntur, identidem succrescunt.

Evulsæ spinæ
succrescunt.

CAPUT XVIII.

Prodigia nonnulla ope ac intercessione Beatissimæ Virginis MARIÆ Zassoviæ patrata recensentur.

I Hætenus tenui, ac tumultuariò stylò executi sumus, quæ de origine prodigiolæ Imaginis Zassoviensis fidei Majorum relatione comperimus; restat proinde, ut & ipsa prodigia strictim nunc referamus, quæ Divina Pietas ad honorem suæ Virginæ Matris Zassoviæ operari dignata est: recentia tamen duntaxat confector, quamvis etiam ex istis non omnia recensebo, sed pauca tantum ex plurimis ad vitandam prolixitatem delibabo, non quòd prodigiola hæc Icon nullis antiquitus miraculis claruerit (Quis enim credat, tam frequentem & constantem Venerandæ hujus Imaginis cultum aliter quàm multesimis prodigiis provocatum, conservatumque fuisse?) Sed quia priscorum simplicitas rerum præsentium admiratione contenta nihil de posteris laboravit, atque adeò nihil etiam litteris consignavit. Queramur? an indignemur? Sed hæc fuit temporum illorum conditio, cui nemo quiritando, nemo indignando mederi nunc poterit. Equidem feruntur extare Annales Manuscripti de origine Divæ Zassoviensis, ast quorsum illi devenerint, aut in quas manus inciderint, nondum exploratè cognosci potuit. Primus, quod scio, qui Thaumaturgæ hujus admiranda scriptis commendavit, fuit Admodum Reverendus P. Joannes Weifs, ex Inclita Societate Jesu Presbyter, qui multis annis illam Moraviæ plagam Apostolicis Missionibus perlustravit, cujus industriam alii postea atque alii sunt imitati, quibus debetur, quidquid de hac sacra Imagine compertum

Veteres paucum
vel nihil litteris
tradiderunt.

Quæ scriptæ
sunt deperditæ
sunt.

Joan. Weifs
S. J. quædam
notavit.

Ooooooooo

habe-

1725. habetur. Gratia illis esto, mihi fides, qui res aliquas prius gestas eo candore describam, quo ad me perscripta fuerunt: nec apicem ex meo addam, aut detrahā, nisi quod digeram, concinnabo & terfiore aliquantulum stylo proferam. Jus esto mihi, & laus ita facere, quamvis minuta hæc admodum laus sit; nam quemadmodum facile est (ut cum Justo Lipsio loquar) materiæ ex se niten- ti, utputa auro vel ebori, decus addere, ita rebus ex se gratis gra- tiam a stylo adjicere non est difficile. Initium autem scribendi ab illis mirabilibus faciam, quæ Templum ipsum aut res in Templo contentas tangunt, inde ad alia progrediar.

Vetus mûicu-
la splendore
electumstula
conspicitur &
cantu celeb-
errima.

II. Agmen ducat, quod annō 1700. contigit: Incolæ qui- dam pagi Zubriensis diem ruri exegerant, angariæ suæ sive operi tributario intenti. Inclinate jam die cū absoluto labore do- mum reverterentur, Zassoviam, quā via ferebat, transiverunt. Mensis tunc vertebatur Augustus, quo illi circa horam noctis no- nam Zassoviam delati, quamprimū veterem Ecclesiam in con- spectu habuere, viderunt illam magna luce radiantem & melodis concentibus personantem. Rei novitate allecti, quod crederent, functionem aliquam Ecclesiasticam in Templo peragi, statuerunt rem coram intueri. Sed ut foribus Ecclesiæ appropinquarunt, totus ille lucis apparatus protinus disparuit, simulque cantus au- diri defuit: portam verò tentantes clausam invenerunt, ut Admo- dum Reverendo Domino Wagner Parocho Roznoviensi Nicolaus Spetka retulit, qui rem suis oculis vidit.

Yerum iumi-
na in ea appa-
rent.

III. Eodem annō nondum elapsō res alia mirabilis evenit; in festo siquidem Sanctorum Innocentium Divinis Officiis peractis singuli in domos suas secesserunt. Joannes Wzcaznik, Ecclesiæ ædituus, extinctis Templi luminibus januam obseravit, ac in so- cietate Joannis Laczinæ Cantoris, & Martini Janisch in proximum pagum abivit per domos pro more regionis illius hymnos in ho- norem nati CHRISTI cantaturus, quod ibi *Coleda* dicitur. Media nocte Zassoviam reduces, dum penes veterem Ecclesiam transeunt, vident illam interiūs magno splendore fulgere. Ædituus, qui non ignorabat Ecclesiam ab se optimè clausam fuisse, coepit statim su- spicari, impios quosdam prædones perfractis fenestris aut aditu aliunde aperto in Templum penetrasse. Hos ut in flagranti faci- nore opprimeret, cum sociis properè domum convolvit, & ap- prehensā clavā, aliisque, quæ fors obtulerat, rusticis armis ad Templum velociter reversus est. Patefactis foribus, cū illi minaci vultu latrones comprehensuri Ecclesiam ingrederentur, neminem viderunt, duas tantum candelas ante Imaginem Sanctissimæ Vir- ginis Mariæ accensas invenerunt. Metu deterſo confidentiūs singulā perlustrarunt, nullum tamen furis vestigium deprehende- re potuerunt. Hinc coepit ædituus mirari, quis hominum tan- dem has candelas accendisset? Equidem ille sibi persuadere vole- bat, eas ab se in discessu non fuisse extinctas, sed repugnabat post horas quatuordecim candelarum integritas, quæ nihil ponderis & magnitudinis amiserant, cū tamen, si ab eo tempore sem- per arſissent, pridem in favillas redigi debuissent. Nihil igitur re-
repe-

Coleda quid
sit?

reperientes, cui prudenter hujus rei causam imputarent, prodigio attribuerunt. Ex his tribus viris, qui rei gestæ interfuerant, duo etiamnum in vivis supersunt, qui idipsum constanter asseverant. Hæc in veteri Ecclesia contigerunt, nunc porro narrare aggredior, quæ in nova proximis abhinc annis evenerunt.

IV. Annò millesimò septingentesimò vigesimò tertiò die undecima Martii tres Carbonarii circa mediam noctem e taberna Zaffoviensi vicinum nemus petierunt, carbonibus parandis operam daturi. Dum ad finem pagi perveniunt, novam Ecclesiam tanta luminis claritate perfusam conspiciunt, ut singula etiam fenestrarum specularia numerare potuissent. Inopinatò spectaculò perculsi supradictum Joannem Wzacznik, Templi æditum, qui e regione illius loci habitabat, trepidè excitârunt. Advolavit illè cum tribus suis domesticis, nec tamen suis oculis satis confusus vicinum etiam suum Georgium Horeczki advocavit, quem rursus tres homines ex ejus familia subsecuti sunt; aderant jam numerò undecim, qui dum attonitis oculis omnes fenestras imò & ipsam turriculam mirifico splendore coruscare conspiciunt, in diversas sententias abièrunt; alii namque Ecclesiam injectis ab aliquo ignibus conflagrare putabant, alii rursus prædones somniabant. Tandem resumptis animis statuerunt propius accedere, & quid rerum in Ecclesia (foribus tunc adhuc destitutâ) gereretur, e vicino explorare. Iverunt, venerunt, sed nihil viderunt, toto illo fulgore in ipso Templi introitu repentè extincto, & ab eorum oculis sublato. Fama hujus rei, cum ad Illustrissimum Franciscum Ludovicum Comitem Zierotinum primarium Fundatorem nostrum (eo tempore Falkenbergæ in Silesia degentem) pervenisset, ille missis actutum litteris rogavit Illustrissimum D. Rudolphum Magnum Podstaczkium Liberum Baronem de Prussinovitz, & Reverendissimum Thomam Labuschik Decanum Mezriczensem, ut in hunc casum rigidè ex juris formula inquirerent. Illi prolixè annuerunt, omnesque dictos homines in Arcem Mezriczensem, ubi ambo convenerant, evocatos singillatim examinârunt, qui consonis assertionibus rem, prout nunc descripta fuit, narraverunt, parati etiam, si res posceret, jurejurando dictorum veritatem comprobare. Idipsum lumen circa horam noctis decimam etiam viderat Rosina Swaidowa, Cantoris ancilla, sed illa terrefacta nemini quidpiam ante ortum sequentis diei manifestavit.

V. Eòdem annò, tribus tamen septimanis priusquàm præcedens prodigium evenerat, Martinus Popelaiz ante Diluculum surrexit, ut avibus insidias poneret. Ille itaque ad aucupium egressus, vidit magna duo luminaria (itâ scribit, qui res istas litteris primus consignavit, fors luminosos duos radios dicere voluit) e cruce vicini collis egredientia, & rectâ viâ novam Ecclesiam subeuntia, quæ illam etiam totam interiùs æquè ac exteriùs illuminârunt. Hoc ille pro indubitata veritate narravit Joanni Wraneckæ moderno Cantori, addiditque, se solemnî juramentò, si postularetur, id testaturum. Item Mathias Krizmariz, cum Zaffoviæ in domo sororis suæ ex adverso novæ Ecclesiæ ante nostrorum

1725.

Tribus vicibus
coelesti
fulgore cie-
cundatus.

Secunda vice
mirabilis acci-
dit visio alba-
torum homi-
num.

Litanias Lau-
retanas ca-
nunt in vi-
sione illa.

adventum pernoctasset, & clarescente cœlo e strato surrexisset, magnum Splendorem in hoc Templo conspexit.

VI. Multò tamen majori admiratione dignum est, quod nunc subjungam: Nicolaus Essenicza ætatis quadraginta annorum, vir communi famâ pius & bonus, incola pagi Zubrzensis, novam Ecclesiam Zassoviae ter vidit cœlesti fulgore radiare, binis quidem vicibus antequàm nostri Religiosi in hoc pago stabilem sedem fixissent, tertia autem vice post obtentam jam possessionem hujus Ecclesiae. Cæterùm prima & tertia visio præter nitidissimum illud jubar, quò tota Ecclesia refulserat, nihil aliud peculiare habuit, secunda verò fuit prorsus admirabilis; cùm enim aliquando sera jam nocte a triturae labore, cui Mezriczii tota die insudaverat, ad suos se lares domum referret, colliculum illum ducentis circiter passibus a nostro Conventu distantem transivit. Collis iste in vertice Crucifixi Salvatoris nostri effigiem ostentat, quam bonus ille vir piis precibus semper venerari consueverat, quoties per illum locum iter habebat. Memor itaque consuetudinis suae tunc etiam in genua procubuit, ut cœlesti Regi devotionis suae tributum penderet. Vix ille orare inceperat, dum oculis ad novam Ecclesiam fortuitò conversis eam clarissimo fulgore illustratam conspexit, ac præterea suavissimum concentum audivit. His visis & auditis ille concito cursu ad Ecclesiam contendit, ut ibidem preces suas absolveret. Ad Templum delatus præter expectationem suam portam clausam invenit: sed quòd firmiter crederet, multos in ea homines versari, quos cantantes audiebat, ad alteram Ecclesiae januam, quæ meridiem respicit, festino gradu perrexit. Nondum ad eam plenè pervenerat, dum videt magnam hominum, candidis vestibus amictorum, multitudinem inde progredi, & ad veterem Ecclesiam lento passu procedere. Litanias Lauretanas modulata voce in via decantabant, quorum concentui, dum Nicolaus bibulis auribus intendit, albatorum chorus interea præterivit. Ille attonito similis sacram hanc pompam spectaverat, & mente in cœlestia absorpta stupore quodam defixus hærebat, ast ubi ad se redivit, præcedentes e vestigio quidem est subsequutus, assequi tamen non potuit; cùm enim ad portam cœmeterii, quæ novam Ecclesiam respicit, cucurrisset, eam clausam invenit, dùmque ad veterem, quæ in meridiem obvertitur, contendit, agmen illud candidorum hominum Templum jam subiverat. Et quia hanc portam apertam repererat, per eam intravit, rapidoque cursu ad Ecclesiae ostium properavit, quod cùm attigisset, illud clausum deprehendit, simulque lux omnis evanuit, cantus desit, & albatii illi prorsus disparuerunt. E cœmeterio itaque egressus viam suam continuavit, cùmque haud procul a suo pago abesset, in vicino colliculo restitit, secumque plurima volvens Zassoviam denuò oculos convertit, & o rem miram! eodem momentò dulcisonum illum concentum rursus audivit, simulque ambas Ecclesias mirifico lumine fulgere conspexit.

VII. Ad illa nunc admiranda beneficia veniam, quæ Virgo DEIPARA supplicibus suis in hoc loco præstitit, eaque
chron-

chronologico ordine singillatim recensebo. Initium autem narrationis ab anno millesimo sexcentesimo nonagesimo primo faciam, quo nimirum tempore miracula in hoc loco patrata iterum conscribi cœperunt; cœtera siquidem, quæ Divina Bonitas superioribus annis operata est, Majorum incuriâ, ut superius insinuavi, in profundissimum oblivionis barathrum deciderunt, nullâ industriâ amplius in lucem revocanda. Dicto igitur annô mulier quædam Mezticzensis civicæ conditionis tanta fuit oppressa infirmitate, ut nulla ei spes salutis affulgeret. Equidem illa nullis pepercit humanis industriis, quibus molestos ægritudinis aculeos retunderet: sed nequidquam; malum enim omnem medicinæ artem superabat, & languentem magno impetu ad extrema devolvebat. Cum itaque spe omni recuperandæ sanitatis destituta ad imminentem mortem se præpararet, ecce tibi! Beatissima Virgo, tanquam certissima Salus infirmorum nocte quadam moribundæ in ea forma apparuit, quâ Zassoviæ depicta colitur. Hæc blandis oculis ægram intuita ore roseo sequentia verba protulit, quæ nos neglecto sermonis nitore hic, ut prolata sunt, adscribemus: *Emas filia Missale pro Ecclesia Zassoviensi, & cures fieri de tua toga, (simulque materiam nominavit ex qua toga illa constabat) casulam, & sanaberis.* Infirma non magis læta de promissa sanitate, quam de apparitione Cœlestis Reginæ, illicò fecit, quod iussa fuerat, atque hoc pacto citra ullum aliud remedium morbum evasit.

1725.

A gravi ægritudine mulier liberatur.

Apparitio B. Virginis.

VIII. Annô millesimô sexcentesimo nonagesimô quintô Andreas Holup Cantoris munere Zassoviæ fungebatur. Hic incomparto mihi malô obrutus ad eam calamitatem pervenit, ut pedibus insistere nequiret, sed ad instar quadrupedis reptare cogebatur. Sospitatis tamen desiderio tactus, cum auxilium ei nullum, nullum remedium in mentem veniret, quô votorum suorum compos efficeretur, ad afflictorum omnium Asylum, Clementissimam nimirum DEI Matrem MARIAM, confugere decrevit, cujus benignitate se ab hoc illætabili statu ereptum iri confidebat. Manibus igitur pedibusque innixus ad Thaumaturgam Ecclesiam prorepit, & devotis precibus, quibus ipsa calamitatis magnitudo calorem addiderat, opem & auxilium a Matre misericordiæ postulavit. Nec pœnitendo successu; absolutis namque precibus cœpit statim convalescere, & ita convalescere, ut sanis etiam pedibus erecto corpore domum rediverit.

Vir ad sanitatem mirabiliter redit.

IX. Cingarorum natio, quanto sit hominibus contemptui, notius est, quam ut a me pluribus declarari debeat: proinde multos mirari subibit, si audierint Cœlestem Reginam suis etiam beneficiis hoc hominum genus fovere: ast Virgo DEIPARA tantis pietatis visceribus affluit, ut neminem prorsus ad suum Patrocinium fugientem aspernetur, aut rejiciat. Id magnô bonô suô expertus est annô millesimô sexcentesimo nonagesimô sextô Cingarus tam immani verminum dolore vexatus, ut ad extrema devenerit. Non deerant ei varia pharmaca, quæ morbi sævitiei opponeret, sed ingravescentis mali vis omnem humanam medicinam eludebat, aut potius in suum pabulum & nutrimentum

Cingarus a gravi morbo liberatur.

P P P P P P P P P

con-

1725. convertibat, ut afflicto pertinacius insultaret. Miser ille, cum videret, omnes Æsculapii artes in se vires amisisse, altiori fortassis instinctu permotus quæsit, cuinam Sanctorum Ecclesia Zassovienſis eſſet dedicata? ut audivit, eam Virginæ DEI Matris MARIE numini eſſe ſacram, enixiſſimis precibus ab adiutibus eo deportari poſtulavit; ſed ob inveteratum multorum erga homines huius ſortis odium nemo reperiebatur, qui ei auxiliatricem manum porrigere vellet. Infirmus tantam hominum duritiem videns, & torminum rabiem ulterius perferre non valens, ad inſtar prioris manibus pedibusque in Virginis Sacrum irrepiſit, ibidemque ante Imaginem Thaumaturgæ noſtræ in faciem ſuam proſtratus flebili oratione a Clementiſſima DEI Matre ægritudinis ſuæ remedium efflagitavit. Quibus ego nunc verbis Miſericordiam Tuam extollam o Clementiſſima humani generis Miſeratrix! Ecce enim! illum, cujus petitionem paulò ante ruſticæ & infimæ conditionis homines ſpreverant, tanta ac talis cœli terræque Domina minimè contempſit, ſed ei protinus ſanitatem, quam poſtulaverat, elargita fuit! quò beneficiò ille devinctus, ut quacunque hoſtimentò Divæ ſuam gratitudinem teſtaretur, ſeptendecim crucigeros, totam fors ſubſtantiam ſuam, e tenui mariſupio depromptos, aræ impoſuit, lætusque ac incolumis inde receſſit, Templi ædituſ hæc coram intuentibus & præ admiratione ſemetipſos vix ſatis capientibus.

Acus capitata
in viscera de-
jecta mirabili-
ter de corpo-
re prodit.

X. Vidua ex pago (ſuperior Beczua dicto) annò milleſimò ſeptingentiſimò octavò grande ſibi incommodum conſcivit; peplum enim capitis componens capitatam acum, ultra duos pollices longam, & in parte ſuperiore argenteò nodulò piſi magnitudine ornatam, primoribus labris prehenderat, & periculi omnis ſecura, dum fortius anhelitum recipit, eam ſimul cum aëre in collum attraxerat, quàm cum nullo ſcreatu ejicere poſſet, in ſtomachum deglutire debuit. Vulnificus iſte bolus, quamprimùm ſceminæ viscera attingit, cœpit extemplò vim ſuam exerere, & miſellam perpetuis puncturis lancinare. Multis illa quidem pharmacis peſtem e corpore expellere cōhata fuit, ſed irritò labore, acu totis ſeptem hebdomadis hoſpitiū ſuum pertinaciter inſidente. Abjecta proinde ſpe vitæ extremis Eccleſiæ Sacramentis ad ineundum æternitatis iter præmuniri voluit. Aderat ægrota Thomas Gunda, loci illius Sacellanus, qui ut vidit, nullum remedium proficere, conſuluit moribundæ, ut ſpem omnem in Beatiffimam DEI Matrem, Virginem Zassoviensem, collocaret, Ejusque opem in ſupremo hoc discrimine ardentiffimis precibus imploraret. Illa haudquaquàm ſurdis auribus pii viri monita ex cepit, ſed tota mente in Clementiſſimam DEIPARAM converſa vovit, ſi præſens hoc periculum evaderet, ſe manibus pedibusque ad ejus Eccleſiam Zassoviensem repturam. Et o ad mirabilem DEIPARÆ Virginis Miſericordiam! vix ægrota hoc votum conceperat, dum protius ſenſit acum in corpore inverti, & eutem haud procul ab umbilico penetrari. Vocat illa conſeſtim fratrem germanum, eique rem geſtam expoſuit, qui apprehenſa acus

extre-

extremitate, quæ e ventre prominebat, absque ulla difficultate 1725.
ferream hanc spinam extraxit, & foemina sanitati integrè resti-
tuta duodecim adhuc annis superites vixit.

XI. Zaffoviæ vir erat Beatissimæ DEI Matri Mariæ pecu-
liari devotione addictus. Hic in deliciis habebat Serenissimam Mulier punita
in lingua Di-
væ invocata
sanatur.
Angelorum Reginam piis cantionibus venerari. Uxor ejus sive
malitiâ, sive muliebri levitate ei in hoc studio adversabatur, im-
pediebâtque omnimodis sanctum mariti sui exercitium. Accidit
aliquando, ut, cum vir ille pro suo solempni similibus cantilenis
tempus impenderet, mulier impotenter stomacharetur, & furiis
acta, cum maritus a suo proposito desistere nollet, in faciem
ejus involaret, os obstrueret, & librum unde vir cantandi ma-
teriam petebat, violenter creptum absconderet. Sed non tulit
impune baccha illa temerarium hoc ausum; paulò post enim lin-
gua ejus enormiter intumuit, & dentium sepimentum egressa for-
dè a labiis pependit, factumque est, ut quæ maritum de Sanctis-
sima Virgine MARIA cantantem audire non poterat, ipsa vindic-
ce DEI manu tacta loqui non posset. In hoc illa flebili statu to-
tam septimanam exegit, donec tandem ab aliis admonita, ut te-
meritatem suam detestaretur, nutibus, quibus poterat, indica-
vit, gratissimum sibi fore, si quis sui locò Ecclesiam adiret, &
devotis precibus Virginem DEIPARAM sibi conciliaret. Fecit
hoc pia altera foemina, quæ coram Imagine Divæ nostræ pro-
voluta afflictæ causam tam feliciter egit, ut domum e Templo
reversa ipsam jam invenerit ab hoc malo liberatam, & perfecte
loquentem.

XII. Admodum Reverendus Dominus Franciscus Carolus Dominus Pa-
rochus ab æ-
gitudine re-
stituitur.
Wagner, Parochus pro illo tempore Roznoviensis, cujus crebrius
jam mentionem fecimus, qui & hodie sospes in vivis agit, Annò
millesimo septingentesimò decimò tam periculosa ægitudine de-
cubuit, ut salus ejus deplorata haberetur, nec ulla amplius spes
recuperandæ sanitatis ei superesset. Fecit ille, ac expertus est
plurima, nullo tamen fructu suo, quem ingravescentis languoris
vehementia fere totum decoxerat. A Medicis itaque depositus
cum nullum humanum remedium ei quidquam opis adferret,
Joannes Wraneczka manè ejusdam diei supervenit, dixitque, Somnium
non iuvat.
se præcedente nocte in somno monitum fuisse decumbenti Pa-
rocho significare, ut cereas candelas, quas in arca sua abditas habe-
bat, Zaffoviam transmitteret pro usu Ecclesiæ, simulque Sanctis-
simæ Virginis DEI Matris Mariæ auxilium fidenter imploraret;
fore siquidem, ut Ejus præpotente intercessione adjutus brevè con-
valesceret. Eventus probavit, somnium istud non inane fuisse Mor-
phei ludibrium; transmissis namque candelis coepit Parochus statim
melius habere, & quotidianis virium incrementis ita sensim vige-
scere, ut contra omnium expectationem integræ sanitati restitutus
fuerit.

XIII. Simile beneficium a Clementissima DEI Matre MA-
RIA retulit idem Joannes Wraneczka, qui annò millesimò septin-
gentesimò duodecimò tam gravi morbo oppressus fuit, ut morti

PPPPPPPPP 2

jam

Aliud simile
sanitatis be-
neficium

1725.

Comes a Zierotin in præliis protectus.

Ideo ex voto successit ædificatio novæ Ecclesiæ.

Pluribus in quæstionibus Romanis torn. 2. pag. 770 & 780.

Ab indomita bove quidam graviter latus sanatur.

S. Greg. Nazianzenus in Tractatibus de Christianis patientibus versu 3. ante finem.

A gravissimo morbo alius liberatur.

jam proximus nec manus amplius, nec caput movere valeret: factò autem votò ad Divam nostram, Mater Misericordiæ clientem suum benignè respexit, eidemque sanitatem cum incolumitate membrorum suis precibus exoravit. Fama tot beneficiorum a Zierotin Dominus Meczriczii & Roznoviæ, Pro-Tribunus Legionis Neoburgensis, cum superioribus annis in Belgio militaret, & in tot cruentis præliis non semel præsentissimum mortis discrimen adiret, se totà fiducia Beatissimæ Virgini Zassoviensi commendavit, vovitque, si ejus beneficio incolumis maneret, se propriis sumptibus Divæ novam Ecclesiam ædificaturum. Audiit Clementissima Virgo supplicis preces, eumque invictò suò Patrociniò ita protexit, ut quamvis in diversis conflictibus aliquot gloriis tactus fuerit, nullum tamen inde damnum senserit. Memor itaque amplissimi hujus beneficii confectò bellò novam a fundamentis Ecclesiam annò millesimò septingentesimò decimò quartò Zassoviæ ædificare cœpit, quam procul dubio etiam ad coronidem perduxisset, nisi invida mors ejus pios conatus intercepisset, utpotè quem post biennium in stativis hibernis ex hac vita caduca eripuit.

XIV. Veteres cornupetis animalibus fœni fasciculum inter cornua alligare consueverant, ut hòc signò conspectò, quisque sibi consuleret, & periculum imminens celeri fuga declinaret. Dedit hæc res locum proverbio, quò de ferocibus & iracundis hominibus dicere solemus: *Fœnum habet in cornu, cave.* Neglecta hæc nostris temporibus consuetudo incautis hominibus non unam perniciem creavit. Id suò malò expertus est Georgius Kliment, qui in feram indomitamque bovem fortuitò incidens belluæ hujus cornibus adeò attritus & contusus fuit, ut membris penè omnibus confractis, ne pedibus quidem insistere potuerit. Alienis proinde manibus domum relatus votò se obstrinxit Thaumaturgam nostram Zassoviæ visitandi, si ejus ope rursus convalesceret. Hòc votò emissò sensit incommodum nonnihil remittere: ut itaque DEIPARAM Virginem magis sibi demereretur, axillis grallas subjecit, earumque adminiculò Zassoviam perrexit. Tanto afflicti hominis fervore Benignissima Virgo permota fecit, quod facere solet; miserta est nimirum servus sui: cum verò miseratio ejus sterilis esse nequeat, eum simul omnium membrorum incolumitate donavit. Ille autem, ut se pro tanto beneficio gratum ostenderet, grallas suas Divæ tholis appendit, & parvum quoddam æs campanum obtulit.

XV. Sapientissimè pro more suo locutus est S. Gregorius Nazianzenus, quando DEIPARAM hòc metrò compellavit: *Regina, Domina, generis humani bonum.* Melitissima siquidem Angelorum Regina tantis pietatis visceribus affluit, ut non solum illis, a quibus invocatur, plusquam maternà benevolentia subveniat, sed etiam occasiones quasi prehensare videatur, quibus humano generi opitulari queat. Locupletissimus hujus veritatis testis est quidam Officialis Principis Episcopi Olomucensis, cujus nomen anno-

annotatum non reperi, qui Kremfirii exitiali morbo obrutus ad vitæ confinia jam pervenerat, adeò ut amisso etiam lingue usu totis quatuordecim diebus ne verbum quidem mutire potuerit. Actum de illo fuisset, qui a suis jam deploratus habebatur, nisi Misericordissima cœlorum Imperatrix nondum invocata ei rationem suggessisset ex hac calamitate emergendi. Uxorem nuntium illius in somnis monuit, ut decumbentem maritum ad Zaffoviense Sanctuarium devoveret, pollicita id moribundo saluti fore. Læta illa ob promissam viri incolumitatem expergiscitur, dumque ardenti devotione facit, quod iussa fuerat, marito suo hæc gratuita & extemporaneâ medicinâ illico sanitatem conciliat.

Arthriticus
sanatur.

XVI. Krasnæ vivebat Christophorus Mandat, cujus pes annò millesimò septingentesimò decimò septimò adeò obriguerat, ut contractis nervis, ceu injecto sufflamine constrictus, totis sex mensibus nec incedere, sed quid dico incedere? imo ne de uno ad alterum locum se movere potuerit. In hac ille afflictione remedia omnia, quæcunque ars, aut industria humana pro simili malo profligando excogitaverat, sollicitè adhibuit, nulla tamen utilitate inde reportata; admota liquidem pedi malagmata compedes esse videbantur, quæ nervos tenaciùs vinciebant. Admonetur tandem ab aliis, ut, cum videret, nulla se humana ope adjuvari posse, mentem ad Beatissimam Virginem Zaffoviensem converteret, & pro obtinenda pedis incolumitate votum conciperet. Arripuit æger hoc salutare consilium & toto corde ad Clementissimam DEI Matrem conversus vovit, se Sanctuarium Ejus Zaffoviense aditurum, si ipsius piissima intercessione emortui pedis usum recuperaret. Nec mora! vix ille votò se obstrinxerat, dum redeunte in exanguem pedem calore, virtus etiam motiva successit, quam ut meliùs conservaret, apprehensis grallis (nondum enim perfecte ambulare valebat) ad Ecclesiam Zaffoviensem semel iterumque claudicando contendit, atque plenam læli pedis sanitatem impetravit.

XVII. Neo-giczinii degebat Franciscus Stek vir inter suos admodum honoratus. Hunc annò millesimò septingentesimò decimò septimò acutissima febris læto affixit, affixumque tribus septimanis miserè torisit. Non deerant ipsi Medici, neque pharmaca, nullum tamen ab illis levamen retulit. Ingravescente die tim malo, & spe sanitatis reparandæ magis quotidie flaccescente ad Thaumaturgam Zaffoviensem se convertit, & quam Caienus nullus, aut Hippocrates ei dare poterant salutem, ab Ejus Clementia devotissimis precibus poposcit. Et quid non impetraret ab illa Benedicta Virgine, quæ omnibus se exorabilem præbet, & melitissimo pietatis affectu omnibus necessitatibus medetur. Exauditus est itaque, & solò precum syrupò infirmitatem a se expulit, in quam tot antea medicinæ frustra pugnauerant. Ille verò accepti beneficii memor die septima Septembris eodem annò Zaffoviam adivit, votumque, quò se obligaverat, exsolvit.

A malignis
febris, alio
liberatur.

XVIII. Annò millesimò septingentesimò decimò octavò insolita cœli serenitas Moraviam in non parvum discrimen adduxit;

Solitares plu-
viae tempore
ariditatis im-
petraverunt.

1725.

sudo namque innubique semper aëre nulla ex alto pluviae guttula decidit, quæ arentia arva & sitientia prata rigaret. In hac communi calamitate, cum spes futurae messis in arcto jam esset, Admodum Reverendus Dominus Thomas Labuschik Decanus Mezriczensis communes preces indixit, & pro impetranda salutari pluvia populi Supplicationem ad prodigiosam Zassoviensis Virginis Imaginem deduxit. Patuit statim devotionis effectus & MARIANÆ intercessionis potentia; vix enim domum rediverant, dum cælum densis undique nubibus obductum largissimos imbres effudit, quibus fata omnia respirarunt, & imminenti famis pericula evanuerunt, ut proinde supradictus Dominus Decanus eodem adhuc mense in gratiarum actionem pro accepto beneficio alteram supplicationem Zassoviam instituerit, & Cœlesti Reginae pro tam insigni favore cum tota plebe sua debitas grates persolverit. Fama hujus prodigii per ora hominum diffusa effecit, ut incolæ oppidorum Hustopecz & Lesnæ, qui simili malò confictabantur, eodem annò in forma supplicationis Zassoviam confluxerint, & lacrymosis precibus a DEIPARA Virgine pluviam poposcerint. Neque illis se difficiliorem præbuit Benignissima DEI Genitrix, sed eadem adhuc die invito cœlo tam copiosos imbres extorsit, ut pii illi peregrini ad sua oppida pervenire nequiverint, sed Mezriczii in alteram diem subsistere coacti fuerint. Tantò benefici devincti sequenti rursus mense Zassoviam rediverunt, & Cœlorum Domine pro collatis pluviis gratias, quas poterant maximas, rependerunt.

Febricula
prodigiosa
curatio.

XIX. Annò millesimò septingentesimò vigesimò Joannes Zilka, objecto repentino terrore ita consternatus fuit, ut valetudinem simul gravissimè læserit, & acutissimas febres contraxerit: quanta autem rabie febres in hoc novum domicilium suum, ad quod occupandum malus inquilinus, terror nimirum, ostium aperuerat, sævièrunt, vel inde colligi potest, quòd miser ille duabus septimanis nec pedibus insistere, nec caput movere potuerit. In hac ille calamitate constitutus votum fecit ad Divam Zassoviensem peregrinandi, si Ejus intercessione a tam enormi incommodo liberaretur. Hoc votum ei salutem peperit; nam ab illo statim tempore sensit se sublevari, & per sequentes octo dies ita convaleuit, ut e vestigio Matri Misericordiae nuncupatum votum reddere valuerit.

Desperatus
morbus de-
pellitur.

XX. Reverendus Dominus Andreas Helmeschim, qui olim Mezriczii Decani munus administraverat, a gravissimo morbo invasus ad tantas angustias pervenit, ut nullam prorsus spem vitæ reliquam haberet. Equidem Medici nihil in se desiderari sunt passi, quod ad ægroti sanitatem restaurandam facere posset, nihilominus tamen infirmus quotidie vergebat in deterius. Deplorata itaque valetudine suavis familiarium suorum Zassoviensem Patronam suam invocavit, & sanitatem ab Ea suppliciter postulat. Tulit ille confectum præmium devotionis suæ; Beatissima siquidem Virgo MARIA suis efficacissimis precibus ipsi vitam prorogavit, eumque contra expectationem omnium hominum, quotquot illum decum-

decumbentem viderant, sanitati restituit. Agnovit vir pius accepti beneficii magnitudinem, unde deinceps nunquam desit Celestis suae Archiatrae Misericordiam deprædicare, & in suis concionibus populum ad ferventissimum amorem & fiduciam erga Beneficentissimam DEI Matrem exhortari.

1725.

XXI. Majus beneficium annò millesimò septingentesimò vigesimò primò accepit Franciscus Drzevosticz, si tamen majus dicendum, quando homini in extremis periculis constituto mors æquali crudelitate insidiatur, & per diversa genera lethi, ceu larvas exteriori duntaxat forma inter se dissidentes, consimile exitum intentat. Hic de quo loqui inceperam cæmentarius erat, & in ædificatione novæ Ecclesiæ Zassoviensis operam suam insigniter probaverat. Opere jam usque ad tectum provecto, dum ille in eminentiori tabulato satagit, die decima quinta Julii fallente vestigio ab alto decidit usque ad fenestram, ubi propitia sorte, aut fortassis, quod magis arridet, invisibili manu DEIPARÆ Virginis, in cujus obsequio ille tunc laborabat, retentus & vestibus suis prominenti alicui cuspidi sive unco illaqueatus fuit. Et ille quidem in terram non cecidit, in aëre tamen pendeat capite ad terram verso, nec erat, qui ei succurrere posset. In tanto periculo constitutus, cum nullum sibi humanum auxilium polliceri posset, gemebunda voce Beatissimæ Virginis Mariæ opem invocavit, promisitque, si præsens discrimen evaderet, se Ei deinceps per omnem vitam fideliter servitutum. Rem miram! Miser ille, qui in momenta timebat, ne ruptis retinaculis in terram corruens sibi cervicem frangeret, hoc votò emissò rationem invenit, quæ se a præsentis periculo expediret, & instantem mortem evaderet. Insuper cum ad terram pervenisset, nullum invaletudinis incommodum sensit, nisi quòd sequenti nocte puncturas aliquas in corpore observaverit, quas tamen leves admodum fuisse vel inde colligitur, quòd altera statim die ad pristinos labores redire, illòsque solito vigore peragere potuerit.

A casu cæmentarius expeditur.

XXII. Bruna celebris est urbs Moraviæ non tam magnitudine quàm ædium elegantia, munitionis præstantia, & Regio Tribunali insignis. Haud procul ab hac urbe degebat mulier, cujus nomen ad me perscriptum non fuit: Ea annò superius indicato in gravissimum morbum incidit, ejusque violentia ad extrema redacta est. Jacebat illa in lecto de suo statu anxie sollicita, & doloribus undique obfessa. Pharmaca in illa vires suas amiserant, & Medici inutilem operam suam damnare cogeantur. Nihil illa hætenus ob locorum distantiam de prodigiosa Imagine Zassoviensi sciverat, vel audiverat. Cum tamen Altissimus mundo variis argumentis palam facere vellet, hunc locum ab se electum fuisse, ut in ea miseris terrigenis ob merita suæ Dulcissimæ Matris largius opitularetur, infirmæ huic mulieri somnium obtulit, in quo monita fuit, ut se votò ad Beatissimam Virginem Zassoviensem obstringeret, si amissam sanitatem recuperare desideraret. Illa, ut a somno evigilavit, primas statim curas ad explorandum Zassoviæ litum convertit. Edocta tandem Zassoviam esse vicum

Mulier morbo gravata redit ad sanitatem.

Qq q q q q q q q 2

Mora-

1725.

Moraviae, Virginæ Matris Sanctuariò nobilem, eò se statim devovit, magnâque fiducia se Cœlestis Reginae Patrocinio commendavit. Sensit illa ætutum mali sui levamen, brevique tempore sanitati restituta ab eventu didicit, se vano somnio nequaquam delusam fuisse. Item eodem annò mulier alia Neo-giczini in maxima tribulatione constituta, postquàm Beatissimam Virginem Zassoviensem implorasset, a suis miseriis mirabiliter emerfit, ut ipsa persanctè postea testata fuit.

Horat. lib. 3.
ode. 9.

Temeraria
lingua puni-
tur.

XXIII. *Rarò antecedentem scelestum*, ut Horatius ait, *deservit pœna pede claudò*, Divina siquidem Nemesis, quamvis magnis interdum flagitiis conniveat, sæpius tamen, sceleratos homines in flagranti comprehendit, & promerita ultione in eos animadvertit, præcipuè si impiorum aliquis temerariam linguam ausit in contumelias Divinæ Matris acuere. Id suò malò expertus est feroculus quidam adolescens, cujus nomèn, quia multis notum, nolui hic apponere. Is cum annò millesimò septingentesimò vigesimò quintò die decima quinta Julii prodigiosa hæc imago ex veteri ad novam Ecclesiam transferretur, globo spectantium immixtus stabat, non quidem amore, aut devotione erga Virginem DEIPARAM ductus, sed vana curiositate illectus, ut tragicus ejus exitus comprobavit. Et ille quidem in medio clientium Marianorum versabatur, non tamen erat e numero illorum; nam cum alii in hac religiosa pompa Reginam cœli in Ejus Imagine flexis genibùs venerarentur, ille turgido corpore stabat erectus, & piarum precum loco de sacculo cerasa vorabat. Apes dum ceragine pascuntur mella conficiunt, iste verò cerasa liguriendo fel amaritudinis erga DEI Matrem concepit; etenim monitus a circumstantibus, ut in honorem cœlorum terræque Dominae, quod alii omnes faciebant, poplites curvaret, aut modestius se gereret, aut certè paulisper oraret, protervè respondit. *Agite tantum vos, & orate pro peccatis vestris, ego respondebo pro meis.* Dixit, & orationis locò cerasa confertim ori ingessit, cumque Sacerdotes ad ejus conspectum Sacram Imaginem attulissent, risit ille, & ut falso quodam acroamate se ingeniosulum ostentaret, addidit subfannabandus: *Habent, quid portent, hoc quidem obscurò dictò, obscuriora intelligi suo idiomate voluit.* Sacrilegam hanc facetiam Iustissimus DEUS e vestigio punivit; vix enim hæc verba protulerat, dum ille apoplexiâ tactus toto corpore contremuit, & inexplèbili fame correptus, quam bollimum Græci vocant, tertia post die esuriendo & esitando infelicitè animam evomuit. Aptè ad hoc propositum cecinit doctissimus Lipsius:

Lipsius de Virgine
Apostolica
cap. 10.

*Evenit, evenit hoc, audi impia turba! profanis
Quæ salibùs gaudes Divina illudere facta.
Est Numen, quod cuncta occultis hæc arbitratur;
Est quoque cum punit, si non in tempore fiet,
Credite, cum fuerint vitalia lumina adempta.*

XXIV. Mira est, sed non minùs vera S. Anselmi sententia, quam, quod sit valde memorabilis, totam adscribere non gravabor, *Velocior est, inquit hic Sanctus Doctor, nonnunquam salus inter-cato Nomine*

Nomine JESU Filii DEI, & id quidem non ideo fit, quodd Ipsa major 1725.
fit, aut potentior; nec enim Ipse magnus & potens per Eam, sed Illa
per Ipsum, sed quia Filius est Judex omnium, & discernit merita singu-
lorum: Invocato autem Nomine Matris, etsi merita invocantū non
mereantur, ut exaudiatur, merita tamen Matris merentur, ut exaudi-
diatur. Hoc sanè propriâ experientiâ didicit Nicolaus Pffenicza: Bolum in gut-
ture hæcens
ejicitur.
pultem ille ex pannico coctam manducaverat, dūmq̃ bolum
ejusdem cibi avidius ingerit, is in gutture condensatus tam perti-
naciter collo inhæsit, ut eum jam nec deglutire, nec rejicere am-
plius potuerit: intercluso itaque spiritu, cū spes nulla vitæ supe-
resset, festinanter testamentum condidit, & quibûs poterat nutibûs
extrema mandata uxori insinuavit: mœstus autem ob repentinum
hoc mortis genus ad Beatissimam Virginem Zassoviensem suspi-
ravit, & quod fidem penè superat, in tantis angustiis obdormi-
vit. Vix oculos clauserat, dum elegantissimæ formæ juvenem
conspicatur, qui moribundum propiùs accedens ei sanitatem pro-
mitit, atque cum hōc promissō disparuit: æger paulò post evigi-
lat (totum enim istud intra dimidiæ horæ spatium contigit) & re-
cuperato jam sermonis usu uxorem interrogat: *Ubi est ille juve-
nis? qui me sanavit.* Negante muliere, sanctēque dejerante, ne-
minem ab se conspectum fuisse, ille prodigiolam Sanctissimæ Vir-
ginis MARIE opem agnovit, Eidēque devinctissimas grates
pro obtenta sanitate persolvit. Plura hujus generis possem re-
censere, sed quia contra propositum meum prolixior fui, ma-
num de tabula revoco; erit namque procul dubio, qui peculiari
aliquando libellō hæc omnia accuratius & uberius complectatur:
mihi sufficit paucula in medium attulisse, ex quibus haud diffi-
cilis conjectura de cæteris etiam, quæ venerabundō silentiō
prætereo, formari potest.

C A P U T XIX.

Funus Serenissimæ Principis Elisabethæ Dorotheæ Hæredis Norvegiæ, Ducis Schlesvicensis &c.

I. **A** Nni hujus quinti & vigesimi principium tristem insonuit
lessum in lugubri obitu Serenissimæ Principis Elisabethæ
Dorotheæ, Hæredis Regni Norvegiæ, Ducis Schlesvicensis, Hol-
statiæ, Stormariæ, Ditmarsæ, Comitis Oldenburgi & Delmenhor-
stæ, Viduæ Comitis Rabutini, cui Viennensis noster Conventus
æternæ gratitudinis vinculis obstrictus manet ob collatam eidem
CHRISTI Crucifixi Imaginem, innumeris gratiis & beneficiis cla-
rissimam, quemadmodum superius *libro sexto capite 15.* hujus Hi-
storix pluribûs demonstravimus. Si mihi sint linguæ centum,
sint oraque centum, Aurea vox quamvis, non satis pro dignitate
tanti pretii donum commendare valerem. Id sanè beneficium
oculis nostris semper obversabitur, efficiētque, ut Serenissimæ hu-
jus Principis memoria nunquam in cordibus nostris sit oblite-
randa.

Lugubre ha-
jus anni pecu-
narium.

1725.

Merita ferentis
Elisabethae in
nostrum Ordine.

Vicinium no-
strae Ecclesiae
palatium
conducit.

Obit in DEI
resignata vo-
luntatem.

Sepultura &
funeris ex-
equi.

II. Donavit illa devotissimam CHRISTI Crucifixi Imaginem Ecclesiae nostrae Viennensi: affectum verò erga CHRISTUM Crucifixum sibi reservavit; contenta fuit ejusdem minoris formae simulacrò, quò compatiens animi sensus foveret, eosque magis excitaret. Incredibile autem dictum est, quantis illa gaudiis incesserit, dum vidit Sacram hanc Imaginem non urbis duntaxat, sed diffitorum etiam locorum religione coli, homines ad ejus venerationem confertim affluere, coelestes gratias & favores in omnes largè diffundi, induratos etiam peccatores, suisque vitiis diu innutritos solo ejus aspectu compungi, & ad delictorum detestationem, sanctiorisque vitae desiderium permoveri. Quae cum illa quotidie fermè cerneret, impendiò gavisa est, ac Omnipotenti DEO, qui facit mirabilia solus, maximas quas potuit, gratias persolvit. Præterea, utprimùm Sacra CHRISTI Imago in nostram migravit Ecclesiam, Ipsa longius abesse non sustinens in vicinitate nostra palatium conduxit, ut quàm frequentissimè suas delicias inviseret, & Crucifixum DEI Filium tenerrima cordis pietate in Ejus Imagine veneraretur. Id facere perseveravit, quàm diu per ætatem & vires licuit. Nec sterilis ea fuit devotio, sed ut CHRISTUM, qui dixit, quod uni ex meis minimis fecistis, mihi fecistis, in pauperibus proximum haberet, duos egenos, virum nempe & mulierem, viduos, ferià sextâ & Sabbatò per annos septem adesse sibi constanter voluit, quos non ex micis, quæ de mensa cadunt, sed ex opulentioribus ferculis pavit, & larga stipe donatos a se dimisit. Præterea copiosas eleemosynas quotidie inter alios egenos distribuit, plurima sacrorum stipendia Religiosis Domibus submisit; noverat enim Princeps foemina, quæ recta sanguinis lineâ a Regibus Daniæ, Sueciæ ac Norvegiæ descenderat, nihil tam Regium esse, quàm aliorum egestatem beneficiis sublevare.

III. Vitæ longævitate a DEO in terris remunerata, remuneranda in cœlo æternis gaudiis annò octogesimò ætatis suæ immixta ægritudine sui ex hac vita mortali transitus nuncium accepit: hunc adeò exporrecta, & in DEI voluntatem resignata fronte excepit, ut disertis verbis testata fuerit, quamvis sub æternæ salutis certitudine sibi optio vitæ aut mortis daretur, ab se mortem electum iri, velle tamen solius DEI voluntatem fieri. Sanctissimis Sacramentis præmunita, & Generali Absolutione peccatorum, & Confraternitate nostra dari solita, expiata CHRISTI Crucifixi Imaginem complexa in osculo pacis die septima Januarii animam reddidit Creatori. Ex testamenti tabulis sepeliri voluit in Ecclesia nostra sub Sancti Crucifixi sacello suo, in propria crypta, cui per triduum solemnibus exequiis tres Insulati Præsules parentarunt. Die nona & decima ejusdem mensis post orationem funebrem, a P. Luca a S. Nicolao dictam & typis postea excusam, Cœnobium nostrum Viennense gratitudinis ergo Singulari Benefactori ad aras iterum juxta persolvit, statutumque fuit, ut ejus obitus sacro cantatò, aliisque piacularibus Missis quotannis in Januarii mense recoleretur.

CA-

CAPUT XX.

1725.

Obitus Excellentissimi D. Adami Comitis a Kollonicz Conventus nostri Tyrnaviensis Fundatoris.

I. **N**ondum hæc plaga, sub hujus anni exordio nobis inflicta, plenè occalluerat, dum sub ejusdem exodio aliud funus cicatricem denò refricuit; etenim circa finem Novembris magno nostro luctu finem vivendi fecit Excellentissimus D. Andreas Comes a Kollonicz Fundator nostri Cœnobii Tyrnaviensis. Placuit nimirum Altissimo, ut brevi temporis intercapedine duæ columnæ in tumulum ruerent, quarum soliditate res nostræ diu in his Regionibus sustentatæ fuerunt. Grave id quidem nobis accidit, sed quis contra mutire ausit, si Divina Majestas fideles operarios suos ad æterna præmia evocet? Hujus Viri Excellentissimi tanta sunt in Ordinem nostrum merita, ut paucis comprehendi haud possint: Ipse siquidem Primus & Unicus fuit, qui omnem movit lapidem, ut Tyrnaviæ de loco incommodo Cœnobium in meliorem urbis partem transferretur; Adversariis validissimum semurum opposuit; nullis pepercit laboribus, sumptibus nullis, nullis denique industriis, quibus arduum hoc negotium ad desideratum finem proveheret, nec prius quievit, donec Auctoritate & Sapientiâ suâ consummatam victoriam obtinisset, ut alibi crebrius non finè debita tanti Viri commendatione insinuavimus. Omnia prætereà in eum confluxerant, quæ hominem in hoc mundo clarum reddere queunt; nam, ut avitæ nobilitatis generositatem & ditionum titulos silentiò præteream, fuit ille, dum vixit Sacræ Cæsareæ Regiæ Catholicæ Majestati a Sacrationibus Consiliis, Militum Archi-Tribunus, Sacræ Coronæ Hungaricæ Custos, Csongradensis Comitatus Supremus Comes, ac ob morum suavitatem DEO, hominibusque charus.

Fundator nostri Tyrnaviensis.

Ejus in Ordinem nostrum merita.

II. Postquam igitur quotidianis beneficiis affectum suum diu nostris Tyrnaviensibus commodasset, Modræ, quæ Libera est Regiæque Hungariæ civitas quatuor circiter milliaribus Posoniò disjuncta, in suis ædibus degens adversa valetudine tentari cœpit. Adhibiti Medici, quamvis nulli industriæ parcerent, nihil tamen profecerunt; ut itaque sensit ægritudinem ingravescere, Posoniò Religiosos nostros advocavit, & vitæ rationes cum DEO composuit: Susceptis quoque Sacramentis, quæ moribundis ex præscripto Ecclesiæ conferri solent. In ægritudinis doloribus seipsum ad heroicam patientiam animavit, invictoque animo diros morbi aculeos pertulit. Conditis Testamenti Tabulis in nostra Ecclesia Posoniensi sepulturam elegit, receptaque ab Ordine Generali peccatorum Absolutione die octava & vigesima mēsis Novembris inter pios erga DEUM affectus nobilem virtutibus & meritis animam in manus Salvatoris tradidit. Vixit annos quatuor & septuaginta, menses quatuor, dies viginti quatuor.

Obitus.

III. Exanime corpus, ut in vivis statuerat, delatum est Posonium, & in Ecclesia nostra magno Nobilium concursu honorifice

Sepultum ad nostrum Posonium.

Rrrrrrrrr a

tumu-

1725.

Funeris Exequie.

tumulatum Solemnnes exequiæ per triduum sunt eidem præviis concionibus celebratæ: primo die funebrem panegyrim habuit idiomate Germanico P. Josephus a Sancta Maria; secunda die in Hungarico P. Emericus a Sancto Alexio; Tertia Die iterum in Germanico P. Antonius a Jesu. Ex his concionibus prima & postrema, quas Germanicas fuisse dixi, typicis deinde formis impressæ lucem publicam aspexerunt. Funus porro comonestavit densa corona nobilissimarum personarum, & ingens turba famulorum ac clientium, qui defuncto quondam ab obsequiis fuerunt: Nostri pariter Religiosi Tyrnavienses, ut obligationi suæ satisfacerent, magnificentissimis æquè inferiis piissimo suo Fundatori parentârunt.

CAPUT XXI.

*Ecclesia nostra Zassoviensis pluribus fundatis
Memoriis augetur.*

1726.

Indies augetur Loci veneratio.

I. **A**Nnus a Virginis Partu millesimus septingentesimus vigesimus sextus Ecclesiæ nostræ ad Zassoviensem DEIPARAM Virginem non aspernanda peperit commoda. Etenim cum per Moraviam & circumfatas regiones percrebuisse, Patres Trinitarios de Redemptione captivorum ad Ecclesiam Beatissimæ Virginis Cœnobium ædificare cœpisse, Mariophilorum numerus quotidie magis excrevit; Ipsa quoque Sacra Divæ Virginis Imago prius a paucis rusticis culta, nec frequenter Divinis officiis honorata (Loci siquidem curio quartâ duntaxat quavis Dominicâ obligabatur Missæ sacrificium in hoc pago celebrare) majorem dignitatem obtinebat, cumque Religiosorum hominum nunc stabile domicilium quotidianam Missæ audiendæ opportunitatem offerret, e vicinis & remotis locis multi assidue confluebant Divam Virginem, ceu inexhaustum gratiarum fontem, precum corollis coronaturi. Ingens præterea hominum multitudo pœnitentiæ tribunalia assidue frequentabat, quorum plurimi expiata per exomologesim conscientia & Sacro - Sanctâ Eucharistiâ devotè receptâ in alios, & plerumque in meliores convertebantur, atque in hunc modum Sacri Loci veneratio indies magis efflorescebat, pietatis exercitia augebantur, vota nuncupabantur, mira patrabantur, munera & donaria offerebantur.

Lampas cum censu fundata.

II. Primus concepit pietatis igniculos Illustrissimus Dominus Joannes Ludovicus Comes de Zierotin, quem Superius capite quinto §. 14. ostendimus Fundatorem fuisse perpetui Missæ sacrificii. Hic itaque ut Virginem DEIPARAM in Ejus Divinissimo Filio arctius sibi devinceret, die prima Martii annum censum secundò assignavit, ut Lampas nutriretur, quæ perpetuo lumine ante conditorium Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti radiaret.

Sacrum omnibus diebus Sabbati.

III. Tam insigni munificentie exemplò provocata Illustrissima comes vidua Domina Ludovica Wilhelmina de Zierotin, nata Baro-

Baronum stirpe de Lilgenau (quod nomen Latine Liliorum nomen sonat) hoc eodem annò die duodecima mensis Junii duo florenorum millia nostro Conventui Zaffovienfi donavit, ut pro censu ex hac pecunia redundaturo singulis diebus Sabbatinis totius anni ante Imaginem Sanctissimæ Virginis MARIE Missæ Sacrificium in perpetuum celebretur. 1726.

IV. Eodem pariter annò civis quidam Viennensis, Philippus nomine, Missæ sacrificium quotidie immolandum dotavit: cum a Patribus Viennensibus rogatus fuisset, ut hanc Foundationem Zaffoviam transferri pateretur, haud gravatè acquievit, totamque Foundationis summam conventui nostro Zaffovienfi transcripsit, quam ille etiam confectis utrinque tabulis gratanter accepit. Sacrum aliud quotidianum.

C A P U T XXII.

*Excellentissimæ Dominae Catharinæ Comitis Caraffæ
ad æternam vitam transitus.*

I. **F**requenti nos luctu piorum funera involvunt. Annus præteritus nobis duo insignia Ordinis nostri columnina abstulit, præsens non minore inclementia Excellentissimam Dominam Catharinam Comitem de Caraffa, nobilissimum Stirpis Comitum de Cardona surculum, Augustissimæ WILHELMINÆ AMALIE Imperatricis supremam Camerariam nobis eripuit: scilicet omnia sub leges mors vocat atra suas. Intumuit mœror, ut insomniat, optimam Benefactricem nostram ancipiti ægritudine decumbere; annis enim plusquam triginta ab ipso fere Ordinis nostri in Austriam ingressu plurima nobis præstitit beneficia & præsidia, ut enim præcipua auctoritate in aula & alibi ubique pollebat, nobis bona maxima conciliavit: quibus tamen minime contenta, ut perennis illius inter nos extaret memoria, sub ultimis vitæ diebus suo ære pro cunctis nostræ Provinciæ Templis hierothecas, argentea vasa, pretiosissimos calices aurò illitos & gemmis ornatos ad sacra iplehdidiùs obeunda comparavit, aut fieri curavit, eaque singillatim per omnes domos nostras distribuit, ceu totam se in jure sacrificium convertere vellet. Amabilissima sanè sunt beneficia, quæ nobis in ipsis rerum nostrarum initiis exhibuit, & æquabili liberalitatis cursu novis semper cumulavit, eandemque erga nos munificentiam ad finem usque vitæ suæ retinuit, plura procul dubio semper largitura, si diuturnior ei vita obtigisset. Cluet tamen æviterna Benefactrix Viennensis nostri Cœnobii, ubi post mortem mariti sui, Excellentissimi nimirum Domini Antonii Comitis Caraffa, sacellum & cryptam sibi suisque, retento tamen Patronatûs Jure, ne in aliorum potestatem unquam inciderent, extruxit, & magnis censibus quotidianum Missæ Sacrificium dotavit. Ejus merita tantò impensius suspicimus, quantò gratius recolimus, ipsam fuisse, quæ initiorum nostrorum angustias suâ beneficentiâ potissimum sublevavit, & paupertatem nostram sua liberalitate succollavit. Si

S s s s s s s s

cuncta

Singularis Benefactrix.

Argentea vasa pro nostris Ecclesiis præbet

Sacellum & Cryptam in nostra Ecclesia construxit.

1726,

cuncta ad numerum revocare vellem, quæ illa munifica manu in nos contulit, scribendi finem ægrè invenirem, & fortassis ob nimiam prolixitatem molestior evaderem.

Miseriors
erga pauperes.

II. Ne tamen aliquis sibi persuadeat, illam suæ beneficentiæ rivulis solummodò Religionem nostram irrigasse, quàm plurimos etiam alios in medium proferre possem, quorum inopiam ipsa suis eleemosynis mitigavit, qui proinde eam velut unicum suum gazophylacium assidue circumvallabant, ut jam nihil loquar de illis, quibus clam stipem submisit, quod ab eleemosynis abhorrescerent, quam ingenuus pudor corrogare vetabat. Mirarentur quibûs tot mendicabilis subvenire posset; semper enim illa pro pauperibus abundabat, & præstabat se largissimam illis, a quibus se olim in æterna tabernacula suscipiendam confidebat.

Virtutes cæ-
ternæ.

III. Ut ab infantia crevit cum ipsa misratio, ita & cæteræ simul virtutes altas in illa egerunt radices, adeò ut per totum decursum vitæ suæ tersissimum omnium virtutum speculum in se exhibuerit. Omnipotentem & Misericordissimum DEUM, Beatam Virginem, Angelum tutelarem, & reliquos cœlestis curiæ cives singulari amore ac veneratione prosequabatur. In Templis frequens, in precibus assidua, in operibus pietatis fuit indefessa. Vidua per annos tres & triginta miram semper animi constantiam tam in prosperis, quàm adversis prætulit, imo & injurias sæpenumerò beneficiis compensavit. Nihil illa placabilius, quæ etiam offensa prius injurias dimitteret, quàm hostis rogaret. Motus iræ quantumvis justæ generosè comprimebat, animoque suo imperabat; hinc ad tantam vitæ longævitate pervenit, quia cordis ejus tranquillitatem & pacem nulla fortunæ vicissitudo convellere potuit.

Obit 5. Nov.

IV. Extremò tandem morbo oppressa cum in fatali lectulo jam decumberet, apud circumstantes vix fidem sui periculi invenit, adeò exigua ægritudinis indicia in ea observabantur: spiritu scilicet vegeto solum corpus senio fatiscens immodicè elanguit. Ipsa verò mortem ex virium defectu adesse sentiens, quamvis nondum viginti quatuor horis decubuerit, Ecclesiasticis tamen Sacramentis se ad iter æternitatis præmuniri voluit, quibûs devotissimè perceptis die quinta Novembris circa horam tertiam matutinam placidè expiravit, & ad superos, ut piè credimus, abiit. Vixit annos tres & septuaginta, dies octo, Augustæ WILHELMINÆ AMALIÆ Imperatrici per octo & viginti annos suprema Cameraria fuit. Die septima mensis ejusdem diu post solis occasum multis facibus collucentibus ex Aula Cæsarea Nobile Funus ad nostram Ecclesiam honorificentissimâ pompâ, qualis Palatinam Dominam decebat, delatum & sub fundato a se sacello in propria crypta positum fuit. Iusta funebria per triduum ab Insulatis Præsulibus ei sunt perfoluta. Connobium quoque nostrum Viennense optimæ Benefactrici suæ gratitudinis causâ solemni ritu parentavit, quo die P. Alexius a S. Leopoldo Ordinis nostri Religiosus ipsam funebri dictione ex

Iusta fune-
bria.

ex ambone laudavit. In pace nunc quiescit, donec veniat im-
mutatio ejus. 1726.

C A P U T XXIII.

*Comes Philippus Sinzendorffius, nunc S. R. Ecclesiae
Cardinalis, in nostra Ecclesia Viennensi consecratur
Episcopus Jaurinensis.*

I. **H**Aud vulgarem honorem referunt Ecclesiae, quae vel pro
Sacerdotibus ordinandis, vel pro Episcopis consecrandis
eliguntur. De utroque favore Tempia hujus nostrae Provinciae
Josephinae gloriari possunt, cum ea crebrius a Magnis Praesuli-
bus electa fuerint, tum ut in illis sacras Infulas reciperent,
tum ut Sacerdotii candidatos in iis ad sacros Ordines promote-
rent. Testes hujus rei & non semel participes fuere Ecclesiae
nostrae praesertim Viennensis & Illavientis. Posonienſi quidem no-
stro Templo ferius hic honor obtigit, in quo anno millesimo
septingentesimo, vigesimo octavo Excellentissimus & Reveren-
dissimus Dominus Geogius Liber Baro a Sorger die vigesima
tertia Maii, quae eo anno Dominicam Sanctissimae TRINITA-
TIS orbi Christiano invexit, ingenti prorsus splendore Episco-
pus Transilvaniae ab Excellentissimo & Reverendissimo Domino
Gabriele Antonio Comite Erdœdio Episcopo Agriensi consecra-
tus fuit, quae quidem solemnitas, cum in ipsis Comitibus Regni
Hungariae, eo tempore Posonii congregatis, celebrata fuerit, to-
tius ferè Nobilitatis Hungariae oculos ad se allexit, hinc etiam
illam praeter Assistentes Illustrissimos nimirum & Reverendissimos
Dominos Ladislaum Comitem Nadastium Episcopum Chanadien-
sem, & Andream Berkes Episcopum Suffraganeum Eminentissi-
mi Michaelis Comitis ab Althann Sacrae Romanae Ecclesiae Car-
dinalis & Episcopi Vacienſis praecipui totius Regni Proceres sta-
tus & ordines sua praesentia honorarunt; quae licet singillatim
in suis annis recensenda fuissent, quia tamen res istae nec aliis
materiis eo tempore descriptis aptè conjungi poterant, nec integro
capiti constituendo se solis sufficiebant, omnia junctim in hoc
loco commemorare volui, in quo de consecratione Illustrissimi
& Reverendissimi Domini Philippi Sacri Romani Imperii Comitis
Sinzendorffii, moderni Episcopi Wratislaviensis & Sacrae Romanae
Ecclesiae Cardinalis, in Episcopum Jaurinensem tractare constitui.

II. Episcopatum Jaurinensem haecenus administraverat Se-
renissimus & Eminentissimus Princeps Christianus Augustus S. R.
Ecclesiae Cardinalis & Archi-Episcopus Strigonienſis, post cujus
obitum Jaurinensis Ecclesiae Infula ab Augustissimo Imperatore
CAROLO VI. tanquam Apostolico Hungariae Rege praefato Co-
miti Sinzendorffio delata fuit. Accepit ille honorem, quem of-
ferentis dignitas, & Ecclesiastici Magistratus sanctitas commen-
dabat. Ut autem Sacram Infulam majori splendore reciperet, coe-
pit varias Ecclesias circumspicere, quas ad tantam solemnitatem

Ordinationi-
bus honora-
tur Ecclesia

In nostra Ec-
clesia Posonii
consecratur
Episcopus
Transilva-
niae.

Assistentes
Episcopi

Item Viennae
in nostra Ec-
clesia conse-
cratur Episco-
pus Jaurinen-
sis.

1726.

Assistentes
Episcopi.Nobilium
concurfus.

obeundam noverat idoneas. Rebûs maturò consiliò expensis nostram tandem Ecclesiam Vienstensem cæteris prætulit, sive id affectui tribuit, quo tota hæc Illustrissima Familia Sacram Religionem nostram prosequitur, sive id Manibus Aviae suæ, Serenissimæ nimirum Domine Elisabethæ Dorotheæ Hæredis Norvegiæ, Ducis Holsatiæ, Stormariæ & Ditmarsæ dedit, quæ, ut paulò superius in hoc libro capite 19. ostendimus, mortalitatis suæ exuvias in hoc templo nostro tumulari voluit. Quidquid fuerit, hanc ille Ecclesiam elegit, ut in ea Episcopus Jaurinensis consecraretur. Insulam suscepit die decima septima Novembris, e manibus Reverendissimi & Illustrissimi Domini Hieronymi Grimaldi Archi-Episcopi Ephesini & Sedis Apostolicæ ad Aulam Viennensem Oratoris, sive ut vulgatò vocabulò dici solet, Nuncii. Assistentium munere functi sunt Excellentissimi DD. Gabriel Antonius Comes Erdædi Episcopus Agriensis & Adamus Actady Vesprimiensis Episcopus ac Regni Hungariæ Concellarius. Splendorem hujus Functionis, primariæ Nobilitatis concursum & quæsitissimum rerum omnium apparatus, si singillatim prodignitate describere vellem, propositæ brevitatis limites multum excederem. Istud dixisse sufficiat; ad hanc solemnitatem ornandam confluisse, quidquid Vienna illustre, ac spectabile Augusto suo sinu complectitur. Sacris Cæremoniis peractis totius ferè Viennensis Nobilitatis flos in nostrum triclinium concessit, ibidemque opiparo ac magnificentissimo epulo accubuit. Dapibus sublati cuncti ædes suas repetierunt, haud vanè divinantes, tam conspicuam honorum protasim in multò gloriosiore epitafim desituram. Id quod reapse paulo post contigit Eodem Illustrissimò & Reverendissimò Episcopò Jaurinensi imprimis Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali creatò, ac deinde etiam Episcopo Wratislaviensi renunciatò; in qua dignitate etiam nunc vivit, & ut pro meritorum præstantia ad altiora etiam evehatur, quod vix aliud esse potest, quam vitæ longævitas, boni omnes precantur.

CAPUT XXIV.

Domus Patakinensis, quæ cum ampla Fundatione temporum injuriâ pridem interiit, aliquatenus redanimatur.

Temporum
injuriâ con-
ventus perit.
Bellum suc-
cessionis

1. **E**Xordium Patakinensis Fundationis superius Librò tertio capite 1. ad annum 1694. fusiùs exposuimus; expectabatur nimirum finis belli Turcici, quod sub idem tempus inter Orientem & Occidentem agebatur ad inchoandam Ecclesiæ & Conventus fabricam. Hòc tandem bellò per Carlovicensem pacificationem sublatò in Occidente multò sævius & atrocius exarsit, quod a *successione* nomen tulit. Totà ferè tunc Europà in partes scissa, & in diversa studia distracta ipsa quoque Hungaria interstinos tumultus ebullit, qui florentissimum jam tunc regnum

mise.

miserè fœdârunt. Non licebat tunc nostris Cœnobio ædificando vacare, cùm omnia ad turbas & seditiones spectarent. Pauci tamen nostri veterem stationem, ut ut poterant, retinuerunt, donec bellò immanior pestis eos ex insidiis adorta fuisset, & domum nostram omnibùs suis incolis spoliasset. Nostris in tanta rerum perturbatione integrum non erat novos colonos defunctis succenturiare, aut acquisitas possessiones conservare; ne tamen locus DEO semel dicatus vacuus remaneret, Patres ex Polonia ad eum inhabitandum evocati fuerunt. Venerunt illi, & desertam domum aliquamdiu incoluerunt: verùm recru-DESCENTE MOX IUS SÆVITIE P. FRANCISCUS A RESURRECTIONE, Domus Præses, annò millesimò septingentesimò decimò contagione afflatus die vigesima sexta Julii vitam finivit, quem P. Cornelius a Conceptione Socius ejusdem sequenti mox mense Augusto die decima nona secutus pariter occubuit, uterque autem in Ecclesia Parochiali ejusdem civitatis sepulturam accepit. Hac clade Patres Poloni minimè deterriti alios Religiosos Patakinum miserunt; Polonis enim liber in Hungariam patebat accessus, utpotè ad quos tunc præsens bellum non pertinebat. Hi Patakini usque ad annum hujus sæculi decimum sextum subsisterunt, quo tempore agente Patre Mauro a Conceptione inter Superiores utriusque partis propter aliquas levioris momenti causas conventum est, ut Patres Poloni revocarentur. Hinc Domus Patakinensis ad pristinam rediit solitudinem, mansitque ferè per decennium incolis destituta.

II. Postea verò cùm Fr. Martinus ab Assumptione de Domino nostra Agriensi Patakinum frequens commearet, a nobili viro Georgio Körösi subinde interrogatus fuit: eccur sacer Ordo Domum suam Patakini tam diu desolatam relinqueret, & ultimæ exponeret ruinæ? Frater ille, ut erat animi sinceri, cum omni candore causam esse respondit, præteritorum temporum injurias, præsentium angustias, & mediorum defectus; secus Ordinem non omissum, quin restaurandam sibi Domum sumeret. Vir nobilis, superiore, ut benè arbitror, impulsu motus fratri reposuit, se pro viribus opem laturum, dummodò P. Commissarius Generalis noster eò veniret, ac negotio manum aliquando admoveret.

III. Accidit opportunè, ut sub idem tempus, quò Fr. Martinus Agriam repetiit, simul etiam P. Emmanuel a Jesu Maria Commissarius Generalis eò veniret, cui cùm dictus Frater exposuisset, quæ Patakini viderat, & audiverat; Pater Commissarius Generalis vix adduci potuit, ut dictis fidem adhiberet, quòd statum omnium Cœnobia in hoc Regno satis exploratam se habere, adeoque domum Patakinam nullibi invenendam censeret; cuius ne tenuis quidem notitia hætenus ad se pervenisset, quamvis aliquot annis hîc jam moratus fuisset. Persuasus tamen a P. Augustino, qui ei a secretis erat, cùm Patakinum haud procul Agriâ distet, statuit eò se conferre, & rei veritatem indagare. Adscito igitur dicto fratre Martino

1726.

Peste Domus incolis destituitur.

Patres ex Polonia locum occupant.

Peste obscur.

Ceteri revocantur.

Restauranda domus desiderium.

Nunciatur illud P. Commissario Generali.

Qui ægrè assensit.

T t t t t t t t

Pata-

1726.

Patakinum
venit rem
examinatu-
rus.Crux Ordinis
conspicitur.Mens P. Com-
missarii Gene-
ralis pollicita-
tionibus con-
firmatur.Impetratur re-
staurandae
Domus facul-
tas.Causa genuina,
cur ille con-
ventus amis-
sus fuerit, est
junctura Ori-
ginalis Diplo-
matis.Quomodo ac-
ciderit.

Patakinum concesserunt, seseque rectâ ad Körösum contulerunt. Ille visis Patribus, quorum adventus causam ex antecedentibus suis sermonibus facile divinare poterat, impendiò gavisus est, & quamvis tunc ob sinistram valetudinem decumberet, lectis tamen viribus e lecto surrexit, & cum nostris desertam domum accessit, metas ac terminos omnes demonstravit, atque signavit. Visebatur etiamnum ibi supra Januam scutum Ordinis nostri, crux videlicet rubri & caerulei coloris, olim affixum: cætera verò utputâ tectum & parietes in ruinam subsederant. Inspec-tis & consideratis maturè universis placuit quidem situs, de-terrebant autem sumptus ad restaurationem hujus Domus ex-pendendi; amplissimam siquidem Foundationem, quæ tredecim Religiosis commodè sustentandis suffecisset, nuperni Regni motus una cum radicibus absorbuierant, nec spes ulla affulgebat simile quidquam consequendi.

IV. Körösius cum observaret ancipitem P. Commissarii Generalis mentem, ut eum ad aliquid audendum incitaret, e vestigio mille florenos in Domus restaurationem se daturum promisit, insuper & alia successu temporis auxilia. Gratum id fuit P. Commissario Generali, qui collaudata optimi viri voluntate spon-dit, se operam daturum, ut res celeriter effectum sortire-tur, ingens sibi gaudium fore testatus, si ruentem domum hanc in aliquam mediocrem Ordinis Residentiam posset redigere. Per-actis in Hungaria cæteris sui officii negotiis anno jam in hy-emem declinante Viennam reversus, propositum restaurandæ Do-mus Principi Trautshonio, cujus ditioni Patakinum nunc subest, insinuavit. Assensit Princeps, & P. Commissario Generali scrip-tam suoque sigillò munitam facultatem die octava Decembris de-dit, quâ nobis plenam potestatem fecit Domum nostram Pata-kini propriis sumptibus restaurandi.

V. Ut res porro, quæ huc pertinet, ad posteritatis caute-lam clariùs innotescat, quid olim cum primævo Patakinensis Fun-dationis Diplomate acciderit, subtexendum videtur: in hujus Sæ-culi principio, cum adhuc omnia integra essent & in optimo sta-tu, nec quidquam sinistri suspicari liceret, quidam ex amicis præcipuis, futurorum haud dubiè bene conscius, cujus nomini parcimus, quòd facti rationem DEO jam utique reddiderit, frau-dulentò, ut exitus probavit, animò petiit sibi copiam fieri Ori-ginalis Diplomatis inspiciendi. Nostri optima fide, ac candidò prorsus animò præfatum Diploma ejus manibus consignarunt: cum verò deinde post aliquod tempus illud sæpius repeterent, nihil obtinere potuerunt; ille namque moras ex moris necebat, mox hoc, mox aliud causando. Ad extremum tandem patuit, eum nobis nullò suò lucrò fucum fecisse & meras officinas oppo-suisse; dictum namque originale Diploma evanuit, nec deinceps unquam visum fuit: quid verò de illo acciderit, soli DEO no-tum est. Nec multò post Ragoczius illius Cœnobii Fundator a Rege defecit, cujus idcirco status & Dominia universa Fisco Re-gio adscripta fuerunt. Regecz & Saros - Patak beneficio

JOSEPHI Cæsaris Princeps Trautshonius obtinuit. Quod cum nostri didicissent, Sux Majestati celeriter insinuârunt, nostram Patakinensis Cœnobii Foundationem cum iis prædiis vinculatam esse. Verùm cum nullò reali documentò id probari posset, dissipato jam pridem Originali Foundationis Diplomate, labor omnis erat inanis. Quod si verò Diploma potuisset exhiberi, nemo dubitat, nos a Benignissimo Cæsare integram foundationis dotem cœcilimè impetraturos fuisse.

C A P U T XXV.

Pro ædificanda Ecclesia Tyrnaviensi Primus Lapis ponitur.

I. **A**Nnum sequimur Domini Nostri Salvatoris millesimum septingentesimum vigesimum septimum, in quo nostri Religiosi Tyrnavienses, qui hætenus pro Divinis officiis obeundis mediocrî sacellò usi fuerant, perfecta jam magna Cœnobii parte ad ædificationem majoris Ecclesiæ vires & facultates transtulerunt. Decreverunt itaque Primum Lapidem propedièm ponere. Hoc illi propositum insinuârunt Celsissimo Principi Archi-Episcopo Strigoniensi, Domino Emerico e Comitibus Esterhafi Regni Hungariæ Primati, ipsùmque rogârunt, ut hanc solemnem functionem peragere, eidemque certam diem præstitueret dignaretur. Assignavit ille diem septimam & vigesimam mensis Julii. Cum autem Princeps Archi-Episcopus Posonii aliis ex causis eo tempore detineretur, substituit sui locò Illustrissimum & Reverendissimum D. Joannem Okolliczanium Electum Episcopum Novientsem, ut Primum Ecclesiæ Lapidem suo nomine poneret. Hòc vulgatò omnia sollicitè præparata fuerunt, quæ memorabilem solennitatem condecorare posse videbantur.

Pro functione
invitatur Princeps Archi-
Episcopus.

Substituitur
Okolliczanium
Episcopus.

II. Ad diem præfixum ponè vetus sacellum idoneo in loco humus ad justam profunditatem eruta fuit, ut ibidem Primus Lapis pro futuro Templo poneretur. Commodo jam descensu effosso convenère Domini Episcopi, Metropolitanæ Ecclesiæ Canonici, cæterique Viri Ecclesiastici complures; multique ex statu Politico Domini Comites, & Magnates. D. Joannes Okolliczanium Electus Episcopus, Pontificali ornatu vestitus, densa turbâ Ecclesiasticorum Ministrorum, cœtu nostro Religioso, aliisque quàm plurimis utriusque sexûs & conditionis hominibûs circumfusus, Primum Lapidem fundamento imponendum benedixit, & solito ritu in honorem Sanctissimæ TRINITATIS substrato cœmento immerisit, comprecantibûs universis, ut hoc sacrum ædificium celeriter ad coronidem perduceretur. Primo Lapidi argentei majores nummi trium Augustorum Imperatorum LEOPOLDI I. JOSEPHI I. & CAROLI VI. sunt ob rei gestæ memoriam impositi. Crux quoque, prout est Ordinis insigne, æreæ tabellæ, quæ Lapidem tegebat, insculpta fuit cum Chronologico Lemmate per circuitum: Insignia Religionis perpetuò a DORABILIS TRINITATIS & CAPTIVORVM. Additis insuper versibus sequentibus.

Solemni-
ter
Primus Lapis
pro Ecclesia
ponitur.

Nummi Im-
peratorum
impositi.

Inscriptio ta-
bellæ.

Ttttttttt 2

SA-

1727.

SÆCLA DECEM SEPTEMQUE, ANNI DUO, QVI.
NAQUE LUSTRA

Jam numerabantur, quô fuit orta salus.
Mensis, qui Primo de Cæsare JULIUS audit,
Viginti septem dinumerato dies.
Quingentos supra fluxit trigessimus Annus,
Dum Sanctæ TRIADI conditus Ordo fuit.
Romana Petri BENEDICTUS in Arce creatus
TERTIUS hoc DECIMUS nomine Papa fletit.
Majestas CAROLUM mirata est Romula SEXTUM
Et stupuit Civem clara Vienna suum.
Præsul Strigonii Princeps EMERICUS avito
ESTERHASIADUM nomine notus erat.
Noster ALEXANDRUM CONCEPTU a VIRGINIS Ordo
Bis sibi supremum gessit esse Patrem.
Rexerat EMMANUEL a JESU, Almâque MARIA
Ordinis in toto Cæsaris orbe Domos.
Et Pater ANDREAS Diva a GERTRUDE Vocatus
Ipse Ministerium TYRNAVIENSE tulit.
OKOLICZANO Novienſis Mitra JOANNI
Pro meritis tribuit Pontificale decus.
Vir, quô non major quisquam pietate, magisque
Sit TRICOLORIGERÆ RELIGIONIS amans:
SPINOPOLI LAPIDEM posuit pro Principe PRIMUM
STRIGONICO, TRIADI surgat ut ampla Domus.
Hæc igitur Numen decuit structura TRI - UNUM,
Corda hominum vivas quod facit esse petras.
Sic quoque JOANNES FELIXque coluntur, ut olim
Fundamenta suæ Relligionis erant,
Gloria sit TRIADI, PATRIBUS sit Gloria SANCTIS,
Et RELIQUI in requiem, cum morientur, cant.

C A P U T XXVI.

Domus Patakinensis Restauratio.

Pro restaura-
tione Domus
Patakinensis
peractum. **P.** Commissarius Generalis Viennæ transacta hyeme pro
Zelo suo recuperandi perditam Domum Patakinensem
magna in DEUM fiducia sub ipso redeuntis veris initio in Hun-
gariam acceleravit iter; Comaromiô & Agriâ obiter lustratis
post Dominicam in Albis Patakinum pervenit. Salutatô Körösiô
suô in quo spem magnam habebat repositam, promissorum mille
flo.

Florenorum pro Domus restauratione dimidium obtinuit; reliquum, quod deerat, succitivis partibus accepturus. Hos igitur quingentos florenos apud R. P. Thomam Ambler Societatis **JE-SU**, Domus Patakinensis Superiorem, interim deposuit: ipse vero Agriam reversurus P. Augustinum a SS. Sacramento, quem a secretis ei fuisse diximus, in hac civitate reliquit, & domus Praefidem instituit, unico Fratre Martino ab Assumptione in socium addito: dicto autem P. Augustino injunxit, ut sine ulteriori mora pro viribus omnia promoveret, quæ in proximam Domus restorationem facere viderentur.

1727.

Praes. Domus constituitur.

II. Ante omnia necesse fuit ruinoso ædificio tectum imponere, ne parietum vitia pluviis latius hiant. Advehebantur igitur primum ligna, fabri lignarii conducebantur, & operi dabatur principium. Eadem æstate Domus fuit tecta. Porro ingruens hyems monebat, ut ad minus unum alterumque hypocaustum conderetur, quò se religiosi incolæ adversus inimicam frigoris inclementiam tuerentur: hujus proinde structuræ placuit statim dare initium. Præterea cum molestum accideret Missæ celebrandæ causâ exteras Ecclesias quotidie accedere, in eadem domo sacellum exstruere placuit. Aræ imposita fuit Sanctissimæ **TRINITATIS** Imago, in qua pariter Sancti Nostri Patriarchæ & Fundatores **JOANNES & FELIX** depicti visebantur. Parietes aliæ quatuor imagines, Sanctarum nimirum Agnetis & Catharinæ Virginum & Martyrum, atque Sanctorum Stephani & Ladislai Regum Hungariæ pariter decorarunt, quæ omnes a Fratre Innocentio ex nostris in tela elegantî penicillò pictæ fuerunt. P. Commissarius Generalis præterea diversorum colorum ornamenta, calicem unum, item & alium pretiosorem cum hierotheca & ciborio ex illis sacris vasis, quæ Excellentissima Domina Comes Caraffa in nostros Conventus distribuenda assignaverat, submisit, aliisque Ecclesiæ necessariis suppellectilibus sacellum instruxit. Impetrata demum ab Excellentissimo & Reverendissimo Domino Gabriele Antonio Comite Erdœdio Episcopo Agriensi, Loci Ordinario, in propria Domo Missæ celebrandæ facultate die quarta & vigesima mensis Decembris, idem P. Augustinus Sacellum benedictione lustravit, & primus ibidem paucis assistentibus absque omni exteriori pompa sacram Liturgiam peregit.

Domus restauratur.

Sacellum disponitur.

Ornatus ejus.

Primum Missæ Sacrificium.

CAPUT XXVII.

Patakini pro ædificando Cœnobio Primus Lapis ponitur.

I. **A**nnus succedit a parta per Virginem Salute millesimus septingentesimus vigesimus octavus Annalium nostrorum præstituta periodus & meta. Nihil in eo contigit, quod scriptoris calamum magnopere fatigaret, præter inchoatam Patakinensis Cœnobii nostri structuram, cui auspiciandæ necessaria

1728.

Preparationes ad Domus fabricam incipiendam.

U u u u u u u u

omnia

1728. omnia per decursum præcedentis hyemis magna sollicitudine præparata fuerunt. P. Commissarius Generalis, ut paupertinæ Domûs initia fulciret, superiores nostrorum Conventuum Illavienfis & Comaromiensis rogavit, ut singuli in subsidium Patavienfis ædificii centum florenos contribuere velint. Hoc postulatum postquam Religiosis amborum Cœnobiorum Communitatibus propositum fuisset, ab utraque candidum calculum retulit; magisteriô namque fraternæ charitatis eruditæ didicerant, eleemosynam melius exponi non posse quàm in recentis Domûs structuram, ubi major noscebatur indigentia.

Illavienfis & Comaromiensis fratrum charitas.

Primus Lapis ponitur.

II. Ad sextam igitur & vigesimam mensis Aprilis aderat Patavini P. Commissarius Generalis, eadêmque dies positioni Primi Lapidis decreta fuerat. Quatuor duntaxat muratoribûs opus erat, pro paupertinæ domûs facultate. Delatus est peragendæ solemnitatis honor Domino Georgio Körösi, tanquam primo hujus operis motori. Et is veteri usus sinceritate atque ingenio suô Primum Lapidem in Nomine DEI PATRIS, secundum in Nomine DEI FILII, Tertium in Nomine DEI SPIRITUS SANCTI posuit. Illi in hoc opere Successit P. Commissarius Generalis, qui pro ejusdem Cœnobii Fundamento alios tres addidit Lapidés: Primum in Nomine JESU, Alterum in Nomine MARIE, Tertium in Nomine S. JOSEPHI. Hac functione absoluta cæmentarii in sui muneris partes successerunt, cœptique ædificii structuram tanta celeritate promoverunt, ut post breve tempus Religiosis nostris commodam habitationem præbuerit.

C A P U T XXVIII.

Cœnobîa nostra per Austriam, Hungariam, Bohemiam & Moraviam sub Patrocínio & nuncupatione S. JOSEPHI in Provinciam rediguntur.

Ad portum pervenire jucundum est.

I. **Q**ui velivola navi tumentes æquoris undas persulcant, solent ad conspectum portûs hospitem terram salutationibûs prævenire, & in litus egressi oscula eidem libare. Gaudiorum hæc sunt indicia, quibûs testantur, se post superatos procellosi pelagi fluctus, & devicta naufragi maris pericula optata nunc tranquillitate potiri, & navigationis cursum absolvisse. Id ipsum mihi usuenit, qui post varias aliquot annorum jactationes ad conspectum Provinciæ nostræ vela lætus contraho, & exsultationem paro, illud Maronis usurpans

Æolios. 6.

Anchora de prora jacitur, stant littore puppes.

Cum igitur ad quartam & vigesimam mensis Aprilis Patres Compluti in Carpetanis Generalia Ordinis Comitia pro veteri more celebrarent, consideratô & maturè expensô nostrorum Cœnobiorum numerô & statu quinque Conventus deprehenderunt eâ Religiosorum frequentia refertos, quæ juxta leges nostras totidem Ministeriis jam longè prius adornati fuerant, videlicet Vienneensem, Illaviensem, Posoniensem, Pragensem, & Tyrnaviensem:

Cum

Cum verò ad Regularem Provinciam apud nos octo Ministeria desiderentur, quinque prioribus tria alia adjunxerunt Comaromienſe nimirum Cœnobium, Belgradenſe & Zaſſovienſe congruis jam redditibus ad ſufficientes Religioſos alendos inſtructa, eamque Provinciam ſub Patrocinio & nuncupatione S. JOSEPHI Caſtiſſimi Sponſi Virginis MARIE & CHRISTI Domini Noſtri in terris Nutricii eſſe voluerunt, primò ejusdem Miniſtrò Provinciali creatò Patre Joanne a S. Felice. Supererant etiamnum aliæ quatuor Domus nondum quidem iis opibus ſultæ, quæ ad Miniſterium formandum exiguntur, ſaventibus tamen Superis in Provinciæ noſtræ Cœnobia aſſerenda, nempe Carolinæ in Tranſilvania, Agriæ, & Patakini in Hungaria ac tandem Peræ-Conſtantinopolî in Thracia, quæ hucusque titulò Reſidentiarum cenſentur. Hæ prioribus octo Conventibus additæ duodecim prorsus Domos conſtituunt, ad numerum duodecim Redemptionum, quæ ad annum ſæculi vigefimum octavum ab hac noſtra Provincia peractæ fuerunt, quaſi Divinæ Majeſtati placuiſſet ſingulas Redemptiones totidem domibus remunerari. Porò cæteras Redemptiones & res geſtas hujus Provinciæ ulterius proſequentur, quibus ex officio incumbet Annalium noſtrorum ſeriem pertexere. Ego qui mihi hunc annum metam Scriptionis meæ deſignavi, præfixos limites tranſilire nequeo, ſed demiffis velis me in portum recipio.

12. Domus
12. Redemp-
tionibus re-
ſpondent.

II. Nunc itaque Honor & Gloria ſit Sanctiſſimæ ac Individuæ TRINITATI, Beatiffimæ Virgini DEIPARÆ MARIE ſine labe peccati originalis conceptæ, ejusque caſtiſſimo Sponſo Divo JOSEPHO, Sanctiſſimo Provinciæ noſtræ Patrono, Glorioſiſſimis Patriarchis Noſtris S. JOANNI de MATHA & S. FELICI VALLESIO, Venerabili Ordinis Noſtri Reſtauratori Patri JOANNI BAPTISTÆ a CONCEPTIONE cæterisque curiæ cœleſtis civibus in æternum cum DEO regnantibus.

Epilogus.

III. Perpetua æquè ſit Gratiſtudinis Memoria Tribus Auguſtiſſimis Imperatoribus LEOPOLDO I. JOSEPHO I. & CAROLO VI. præcipuis hujus noſtræ Provinciæ STATORIBUS, cæterisque Fundatoribus & Benefactoribus Noſtris, quorum ſubſidiis, favoribus & adminiculis hæc Provincia ad plenam maturitatem pervenit, quibus Ut DEUS TER OPTIMUS MAXIMUS pro univerſis beneficiis in nos collatis retribuat in terris gratiam & in cœlis ſempiternam Gloriam, enixè precamur. His ego metam attigi, qui præſtitutam annorum Epocham uſque ad conſtitutam noſtram Provinciam abſolvi.

Gratiarum actio.

Sit igitur hic Operis completi

F I N I S.

IN-